

MONITORING EU europoslance Hynka Fajmona

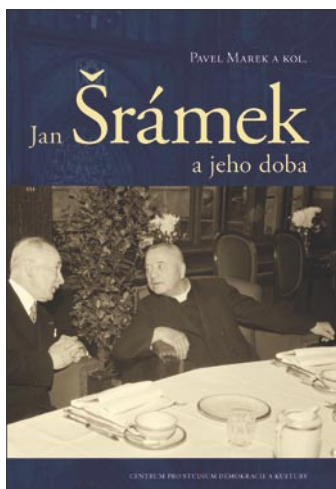
ŘÍJEN 2011

ONDŘEJ KRUTÍLEK, PETRA KUCHYŇKOVÁ, IVETA FRÍZLOVÁ

CENTRUM PRO STUDIUM DEMOKRACIE A KULTURY

BRNO, ŘÍJEN 2011

PAVEL MAREK A KOL.

Jan Šrámek a jeho doba

Monografie je sondou do životního díla jedné z pozoruhodných postav moderních českých dějin, katolického duchovního a křesťansko-sociálně orientovaného politika, který v roli zakladatelské osobnosti výrazně poznamenal dějiny českého politického katolicismu a vtiskl mu osobité rysy. Jednotlivé kapitoly knihy evokují významné okamžiky a fáze jeho života, sledují inspirace aktivit, hodnotí kroky na cestě do čela moravských křesťanských sociálů a po 1. světové válce do vedení Československé strany lidové. Šrámek však nezůstal pouze stranickým funkcionářem, ale za první československé republiky patřil k nejužší elitě politiků jako ministr mnoha koaličních vlád, v letech Švehlovy nemoci zastupující premiér a nakonec v období okupace republiky německými nacionálními socialisty předseda londýnských emigračních vlád a v letech 1945–1948 místopředseda vlády. Šrámekovo životní úsilí je zarámováno do širších souvislostí doby a jednotlivé části knihy je propojují se snahami spolupracovníků, soupeřů i protivníků. Práce jako celek v mnoha ohledech přispívá k hlubšímu poznání a pochopení českých a slovenských dějin konce 19. a první poloviny 20. století.

Vázané, formát B5, 784 str., 598 Kč

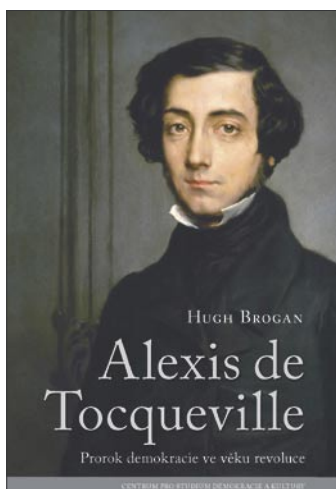
RÉMI BRAGUE

O Bohu u křesťanů

a o jednom nebo dvou dalších

V předmluvě ke své knize *O Bohu u křesťanů a o jednom nebo dvou dalších* Rémi Brague říká, že nepojednává „o křesťanském Bohu“, protože vychází z předpokladu, že Bůh je předmětem náboženství, ne jedním z jeho vyznavačů. Bůh sám o sobě je jeden a stejný. Různá náboženství si však o něm dělají různé obrazy a tato kniha se snaží ukázat, jaký obraz si o něm vytvářejí křesťané. V určitých aspektech Rémi Brague nabízí také srovnání křesťanského pojetí s židovským a muslimským. Autor nechce příliš teoretizovat – naopak věcným, srozumitelným a odlehčeným jazykem uvádí na pravou míru zažitě omyly a nově popisuje staré věci: například že Bůh je jeden, ale ne tím nejjednodušším způsobem, že je otec, ale není mužského rodu. Je to teologicky objevná kniha – ne však o Bohu samém, ale o tom, jak jej vidí křesťané.

Vázané, 172 str., 229 Kč

HUGH BROGAN

Alexis de Tocqueville

Prorok demokracie ve věku revoluce

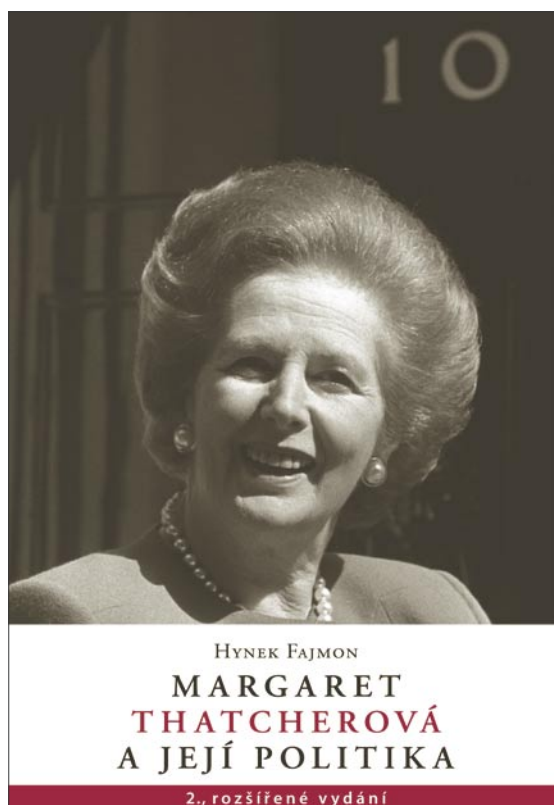
Britský historik Hugh Brogan podává v této knize brilantní životopis slavného francouzského politického myslitele Alexise de Tocquevilla (1805–1859). Kniha je plná hlubokých poznatků o Tocquevillovi – sociologovi, historikovi, prorokovi společnosti a liberálním politikovi; největší úspěch ale přesto slaví jako životopis. Díky Broganovu životopiseckému umění čteme knihu s potěšením, když provázíme Tocquevilla na cestě po Americe nebo když se stáváme svědky toho, jak v roce 1848 riskuje život na pařížských ulicích; totéž umění však způsobuje, že poslední stránky jsou mučivou četbou. Přesto je to i po pěti stech stránkách a po všem tom neštěstí a nemocích, které by stačily na tucet viktoriánských románů, kniha, u které si čtenář přeje, aby nikdy neskončila. Broganova kniha byla oceněna jak v Anglii (kde se dostala do nejužší nominace na Orwellovu cenu), tak ve Spojených státech (kde byla například zařazena prestižní revuí The New York Times Book Review mezi sto nejzajímavějších knih roku 2007).

Vázané, formát B5, 556 str. + 8 str. fotopřílohy, 598 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

DOPORUČENÁ PUBLIKACE CDK

HYNEK FAJMON

Margaret Thatcherová a její politika

2., rozšířené vydání

Margaret Thatcherová je fascinující a inspirativní osobností moderní světové politiky. „Konzervativní revoluce“, kterou zahájila v osmdesátých letech, změnila tvář Velké Británie a později i východní Evropy. Kniha poslance Evropského parlamentu Hynka Fajmona Margaret Thatcherová a její politika vychází při příležitosti osmdesátých pátých narozenin bývalé premiérky. V úspěšné „politické biografii“ se autorovi (jenž původně vystudoval historii) podařilo skvěle skloubit důkladnou práci historika s rozhledem a zkušenostmi aktivního politika hájícího pravicové hodnoty. Druhé vydání knihy, jež poprvé vyšla v roce 1999, autor podstatně rozšířil a doplnil o kapitolu věnovanou působení a rozsáhlé spisovatelské činnosti Margaret Thatcherové po roce 1990, kdy odešla z aktivní politiky. Podstatně jsou rozšířeny i závěrečná chronologická příloha a slovníček nejvýznamnějších představitelů „thatcherismu“. K českému čtenáři se tak dostává první kompletní biografie političky, jejíž odkaz je stále živý a inspirativní.

Vázané, 392 str. + 16 str. fotopřílohy, 398 Kč

Objednávky na adrese:

CDK, Venhudova 17, 614 00 Brno, tel./fax: 545 213 862, e-mail: cdk@cdk.cz, www.cdk.cz

Navštivte internetové stránky
www.fajmon.eu

HYNEK FAJMON

POSLANEC EVROPSKÉHO PARLAMENTU ZA ODS

PROFILY AUTORŮ

Ondřej Krutílek

Analytik legislativy Evropské unie a šéfredaktor Revue Politika (www.revuepolitika.cz). Absolvent politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Autor řady odborných i publicistických textů, příležitostný přispěvatel časopisů Reflex, Týden a Finmag.

Petra Kuchyňková

Analytička legislativy Evropské unie a asistentka na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. Absolventka politologie, mezinárodních vztahů a evropských studií na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. Zabývá se aktuálním děním v Evropské unii, společnou zemědělskou politikou a východní dimenzí vnější politiky Evropské unie. K oblastem jejího odborného zájmu náleží též otázky současné ruské zahraniční politiky a vztahů Rusko – EU.

Iveta Frízlová

Analytička legislativy Evropské unie a koordinátorka projektů Centra pro studium demokracie a kultury. Absolventka anglistiky a evropských studií na Filozofické fakultě, resp. Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity.

OBSAH

STALO SE...	6	Vnitřní trh	25
PŘEHLED DĚNÍ ŘÍJEN 2011	8	Rada se s EP dohodla na regulaci derivátů	25
Doprava	8	Zainteresovaní aktéři kritizují nové vymezení veřejných služeb a státní podpory	26
TRAN zmírnil svá očekávání v otázce revize tzv. prvního železničního balíku	8	Rada a EP: kompromis ve věci regulace krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání	27
Hospodářská a měnová unie	8	Komise reviduje směrnici o trzích finančních nástrojů (MiFID)	28
V eurozóně to vše	8	Komise zpřísňuje směrnici o zneužívání trhu	30
Institucionální záležitosti	13	JURI souhlasí s propojením obchodních rejstříků v celé EU	31
EP přijal usnesení týkající se rozpočtu na rok 2012	13	JURI debatoval o evropském patentu	31
Justice a vnitro	14	Komise chce, aby podnikání v EU bylo „odpovědnější“	32
JURI schválil změny pravidel týkající se příslušnosti, rozhodného práva, uznávání a výkonu rozhodnutí a úředních listin ve věcech dědictví a vytvoření evropského dědického osvědčení	14	Zaměstnanost a sociální věci	33
Regionální politika	15	Komise chce otevřít evropský globalizační fond většímu počtu zájemců	33
Budoucnost regionální politiky v letech 2014–2020	15	Zemědělství	34
Komise zavádí Nástroj pro propojení Evropy	21	Komise zveřejnila kompletní balík návrhů reformy SZP pro období po roce 2013	34
Rozšiřování	22	Životní prostředí	38
Strategie rozšiřování 2011–2012	22	ENVI připravuje druhé čtení revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních	38
Spotřebitelé	24	VE ZKRATCE...	39
Komise zrevidovala své návrhy týkající se léků na předpis	24	PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP	47
Přeshraniční obchod v EU se má řídit „28. právním režimem“	24	KALENDÁŘ NA LISTOPAD 2011	49
		SEZNAM ZKRATEK	50
		SLOVNÍČEK	53
		SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR	57

STALO SE...

Problematika eura, zadlužení evropských zemí a vyřešení dluhové krize v Řecku za poslední měsíc zaznamenaly bouřlivý vývoj. Začalo to procesem schvalování navýšení pravomocí nástroje EFSF jednotlivými státy eurozóny, který na Slovensku vedl k pádu vlády, pokračovalo sliby EU o představení definitivního plánu řešení krize, návrhem na řízení bankrot Řecka odepsáním 50% jeho dluhu u soukromých investorů, rekapitalizací bank a (doposud) skončilo návrhem otevřít a revidovat Lisabonskou smlouvu (více v příspěvku **V eurozóně to věre**).

Rada 4. 10. 2011 dospěla se zástupci EP ke kompromisu ve věci regulace trhu s deriváty v EU (více v příspěvku **Rada se s EP dohodla na regulaci derivátů**).

Výbor ENVI 4. 10. 2011 schválil zprávu Karl-Heinze Florenze pro druhé čtení revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (tzv. WEEE Directive) (více v příspěvku **ENVI připravuje druhé čtení revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních**).

Komise zveřejnila 6. 10. 2011 legislativní balík týkající se budoucnosti regionální politiky v letech 2014–2020. Balík obsahuje 8 nařízení, která upravují a revidují všechny fondy a nástroje, které EU v oblasti regionální politiky využívá. Komise slibuje efektivnější využívání unijních prostředků a představuje nové nástroje, jak toho chce dosáhnout (více v příspěvku **Budoucnost regionální politiky v letech 2014–2020**).

Komise 6. 10. 2011 uveřejnila návrh, jenž by měl upravit fungování Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (EGF) v období 2014–2020. Prostředky z EGF by měly být „přístupnější“ (více v příspěvku **Komise chce otevřít evropský globalizační fond většímu počtu zájemců**).

Výbor JURI 10. 10. 2011 vedl debatu o zprávě Kurta Lechnera týkající se propojení národních obchodních rejstříků (více v příspěvku **JURI souhlasí s propojením obchodních rejstříků v celé EU**).

Výbor JURI 11. 10. 2011 prezentoval návrhy zpráv k návrhům nařízení na zavedení jednotné patentové ochrany v EU (včetně ujednání o překladu) a uskutečnil k dané otázce slyšení (více v příspěvku **JURI debatoval o evropském patentu**).

Výbor TRAN 11. 10. 2011 přijal zprávu Debory Serracchiani týkající se liberalizace v oblasti (osobní) železniční dopravy. Jeho nynější pozice ale více než dříve koresponduje s požadavky Rady (více v příspěvku **TRAN zmírnil svá očekávání v otázce revize tzv. prvního železničního balíku**).

Komise 11. 10. 2011 uveřejnila revidované návrhy týkající se informací, které mohou výrobci poskytovat veřejnosti o lécích na předpis (více v příspěvku **Komise zveřejnila své návrhy týkající se léků na předpis**).

Komise 11. 10. 2011 navrhla „fakultativní společnou evropskou právní úpravu prodeje“. Měl by tak vzniknout „28. právní režim“ fungující vedle analogických právních režimů členských států EU (více v příspěvku **Přeshraniční obchod v EU se má řídit „28. právním režimem“**).

Komise 12. 10. 2011 představila dlouho očekávaný balík návrhů týkajících se reformy SZP po roce 2013. Podle očekávání se klíčové změny týkají následujících oblastí: přímých plateb, řízení krizí, dalšího „zezelenání“ SZP, investic do výzkumu a inovací, nových priorit politiky rozvoje venkova či podpory tzv. znevýhodněných oblastí (více v příspěvku **Komise zveřejnila kompletní balík návrhů reformy SZP pro období po roce 2013**).

Komise přijala 12. 10. 2011 výroční strategickou zprávu, v níž vysvětluje svou politiku v oblasti rozšiřování EU (více v příspěvku **Strategie rozšiřování 2011–2012**).

15. 10. 2011 byla uzavřena poměrně bouřlivá konzultace k balíku 4 návrhů na úpravu státní podpory veřejným službám (více v příspěvku **Zařezávání aktéři kritizují nové vymezení veřejných služeb a státní podpory**).

Zástupci EP a Rady dospěli 18. 10. 2011 ke kompromisu stran regulace krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání (více v příspěvku **Rada a EP: kompromis ve věci regulace krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání**).

Komise přijala 19. 10. 2011 plán, díky němuž by měly být poskytnuty prostředky na investice v hodnotě 50 mld. € ke zlepšení evropských dopravních, energetických a digitálních sítí. Cílené investice do nejdůležitější infrastruktury mají napomoci vytvořit pracovní místa a zvýšit konkurenceschopnost Evropy v době krize (více v příspěvku **Komise zavádí Nástroj pro propojení Evropy**).

Komise 20. 10. 2011 uveřejnila 2 návrhy na revizi směrnice č. 2004/39 o trzích finančních nástrojů (MiFID) (více v příspěvku **Komise reviduje směrnici o trzích finančních nástrojů (MiFID)**).

Komise 20. 10. 2011 uveřejnila návrhy na revizi směrnice č. 2003/6 o zneužívání trhu. Stávající norma by se měla výrazně zpřísnit (více v příspěvku **Komise zpřísňuje směrnici o zneužívání trhu**).

Komise 25. 10. 2010 uveřejnila balík na „podporu podnikání a odpovědných podniků“. V praxi by mělo dojít k řadě legislativních změn (více v příspěvku **Komise chce, aby podnikání v EU bylo „odpovědnější“**).

EP na plenárním zasedání 26. 10. 2011 přijal usnesení k návrhu rozpočtu na rok 2012 pozměněnému Radou. EP většinou 431 hlasů podpořil navýšení výdajů o více než 5% (o 6,6 mld. €) a v některých výdajových položkách dokonce překročil i návrhy Komise. Podobně jako v roce 2010, kdy po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost poprvé probíhalo hlasování o rozpočtu podle spolurozhodovací procedury, čeká Radu, EP a Komisi smířící řízení v dohodovacím výboru (více v příspěvku **EP přijal usnesení týkající se rozpočtu na rok 2012**).

PŘEHLED DĚNÍ ŘÍJEN 2011

DOPRAVA

TRAN zmírnil svá očekávání v otázce revize tzv. prvního železničního balíku

Sdělení Komise týkající se rozvoje jednotného evropského železničního prostoru ([KOM\(2010\)474](#))
Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru ([KOM\(2010\)475](#))

Výbor TRAN 11. 10. 2011 [přijal](#) poměrem 36:6:1 [zprávu](#) Debory Serracchiani týkající se liberalizace v oblasti (osobní) železniční dopravy. Jeho nynější pozice ale více než dříve koresponduje s požadavky Rady.

Kontext

Komise návrh směrnice „o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru“ a sdělení, jež předesílá další legislativní aktivity v sektoru, zveřejnila v září 2010. O změnách prvního železničního balíku ([směrnice č. 2001/12](#), [č. 2001/13](#) a [č. 2001/14](#)) se na úrovni EU neformálně hovořilo již 2 roky, ovšem legislativním procesem ještě procházel [tzv. třetí železniční balík](#) a nebylo považováno za vhodné přicházet s dalšími legislativními úpravami v této oblasti paralelně (více v příspěvku „Komise předložila revizi tzv. prvního železničního balíku“, [Monitoring září 2010](#)). Rada se k návrhu vyjádřila poprvé v prosinci 2010. Její původně odmítavé stanovisko (více v příspěvku „Rada rozporuje revizi tzv. prvního železničního balíku“, [Monitoring prosinec 2010](#)) se změnilo pod vlivem negociací v průběhu maďarského předsednictví (více v příspěvku „Rada podpořila revizi tzv. prvního železničního balíku“, [Monitoring červen 2011](#)).

Obsah a sporné body

Cílem revize má být konsolidace a zpřesnění dosavadní legislativy (9 směrnic, 1 rozhodnutí a 2 akty o přistoupení), aby efektivněji garantovala nediskriminační přístup nových provozovatelů (primárně nákladní a mezinárodní osobní) přepravy jak na železnici samotnou, tak ke všem jejím doprovodným službám nezbytným pro realizaci konkrétního podnikatelského záměru. Toto základní směřování TRAN podpořil.

Měl by ale být posílen dohled „skutečně nezávislých“ regulátorů, potenciálně by měl (v delším časovém horizontu) vzniknout regulátor unijní (do 2 let od vzniku nové normy by Komise měla předložit legislativní návrh).

Na druhou stranu nezískal podporu unbundling, tedy striktní majetkové oddělení železniční infrastruktury od provozovatelů služeb. Komise byla ovšem požádána, aby do konce roku 2012 předložila příslušný legislativní návrh a umožnila tak otevřít vnitrostátní osobní železniční dopravu konkurenci.

Tento „pomalejší“ postup ocenily jak členské státy, které unbundling nepodporují (např. Německo a Belgie), tak organizace CER reprezentující železniční společnosti.

EP ale podporuje přístup, aby např. budovy podél železnice nevyužívané k původnímu účelu bylo možno povinně pronajmout novým společnostem – EP navrhuje lhůtu 1 rok, Komise 2 roky a Rada 3 roky (Rada navíc daný „transfer“ podmiňuje tím, aby nový provozovatel služeb předtím podal formální žádost). Podle EP by také měly vzniknout 7leté národní strategie rozvoje a financování železniční infrastruktury mezi státem a správci dopravních cest. (Rada přitom nehodlá překročit horizont 3 let – Komise navrhovala 5 let – a odmítá jakékoli finanční závazky nad rámec ročních státních rozpočtů členských států).

Další vývoj

Plénum EP bude o zprávě Debory Serracchiani podle všeho hlasovat v listopadu 2011.

HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ UNIE

V eurozóně to vše

Problematika eura, zadlužení evropských zemí a vyřešení dluhové krize v Řecku za poslední měsíc zaznamenaly bouřlivý vývoj. Začalo to procesem schvalování navýšení pravomocí nástroje EFSF jednotlivými státy eurozóny, který na Slovensku vedl k pádu vlády, pokračovalo sli- by EU o představení definitivního plánu řešení krize, návrhem na řízený bankrot Řecka odepsáním 50% jeho dluhu u soukromých investorů,

rekapitalizací bank a (doposud) skončilo návrhem otevřít a revidovat Lisabonskou smlouvu.

Kontext

Zástupci zemí eurozóny se na zasedání 21. 7. 2011 shodli, že Řecku poskytnou druhý záchranný balík v celkové výši 109 mld. €. V této souvislosti se také hovořilo o potřebě navýšit záchranný mechanismus EFSF na 780 mld. €, aby fond mohl půjčovat finance v objemu 440 mld. €. Podle ministrů financí mělo dojít také k navýšení pravomocí mechanismu. EFSF by tak měl dostat možnost poskytovat půjčky velkým zemím eurozóny na rekapitalizaci jejich bank a nakupovat dluhopisy zadlužených zemí na sekundárním trhu. Na záchraně se měli začít podílet i soukromí investoři (více v příspěvku „Řecko získá druhý balík půjček“, [Monitoring červenec/srpen 2011](#)). Státy eurozóny o navýšení prostředků a pravomocí záchranného fondu EFSF hlasovaly již v průběhu září 2011 (více v příspěvku „Státy přijímají návrh na navýšení záchranného fondu EFSF“, [Monitoring září 2011](#)).

Obsah a sporné body

Komplikované hlasování o navýšení pravomocí EFSF na Slovensku

Slovensko se rozhodlo být poslední zemí, kde národní parlament rozhodoval o přijetí nebo nepřijetí dodatku k rámcové smlouvě o EFSF (tzv. euroval). Parlament navýšení pravomocí EFSF 11. 10. 2011 nejprve neschválil. Koalice čtyř stran pravého středu (SDKÚ, KDĽ a Most-Híd, SaS) se kvůli „rebelujícím“ liberálům (SaS) Richarda Sulíka několik týdnů nedokázala dohodnout na podpoře dokumentu. Padla proto vláda Ivety Radičové, která s tímto hlasováním spojila hlasování o vyslovení důvěry. Změny ve fungování fondu nepodpořili právě poslanci druhé nejsilnější vládní strany SaS, jež odmítá pomoc silně zadluženým evropským státům. Po neúspěšném hlasování 11. 10. 2011 se zbylé 3 koaliční strany dohodly s opoziční stranou Smer. Smer dokument zprvu odmítal. Již před hlasováním ale strana avizovala, že podporu návrhu vymění za vypsání předčasných voleb nebo rekonstrukci vlády.

Poslanci slovenského parlamentu tedy 13. 9. 2011 poměrem 114:30:2 [přijali](#) dodatek k rámcové smlouvě o EFSF a vládní návrh na vypsání předčasných voleb na 10. 3. 2012. Potřebných bylo minimálně 76 hlasů.

Kromě poslanců SaS pro zvýšení pravomocí EFSF nehlasovalo i několik dalších koaličních poslanců; někdejší vládní tábor se ve sněmovně dosud opíral o 79 zákonodárců. Poslanci Národní rady také odvolali z funkce předsedy parlamentu Richarda

Sulíka (SaS). Za jeho odvolání hlasovalo 115 poslanců. Proti se vyslovilo 25.

Slovensko bylo po celou dobu hlasování pod silným [tlakem](#) Bruselu a dalších velkých členů EU.

Navýšení prostředků EFSF ze 440 na 780 mld. € pro Slovensko znamená navýšení záruk na 7,7 mld. € oproti dosud předpokládaným 4,4 mld. €. Dodatek počítá i s účastí Estonska. Peníze by Bratislava podobně jako další země vyplatila tehdy, pokud by zadlužená země odkázaná na pomoc od EFSF nedokázala fondu půjčku vrátit. Nicméně na summitu 26. 10. 2011 si Slovensko vyjednalo výjimku z finanční účasti na druhé (vyšší) pomoci Řecku. Jeho garance byly podle dohody vypočítávány z původní přislíbené částky 109 mld. € (více v příspěvku „Řecko získá druhý balík půjček“, [Monitoring červenec/srpen 2011](#)). Země eurozóny by měly původní balík druhé pomoci Aténám v hodnotě 109 mld. € navýšit o 21 mld. € na celkových 130 mld. €. Slovensko ponechá v EFSF balík asi 200 mil. € záruk. Neznačená to, že by Slovensko „ušetřilo“, o úsporu na pomoci Řecku se mu zvýší účast na jiných programech EFSF.

Šéf liberálů Sulík 14. 10. 2011 prohlásil, že hodlá podat proti hlasování žalobu k ústavnímu soudu, aby prověřil právo parlamentu hlasovat o tzv. eurovalu v rozmezí 2 dnů. Mnozí ale uvedli, že vnitropolitické spory jsou na mezinárodním poli málo zajímavé a ústavní soud patrně nevyužije možnosti ratifikaci smlouvy zablokovat předběžným opatřením. Díky slovenskému „druhému pokusu“ tak EU mohla pokračovat ve svém „zdolávání“ krize eura a připravovat se na summit Evropské rady 23. 10. 2011, resp. 26. 10. 2011.

Summit Evropské rady 23. a 26. 10. 2011

[Závěry Evropské rady, 23. 10. 2011](#)

[Jednání](#) Evropské rady, které proběhlo 23. 10. 2011, se zabývalo otázkami řešení krize eura. Přijetí konkrétního řešení se však posunulo na 26. 10. 2011 kvůli tomu, že německá kancléřka Angela Merkelová neměla od dolní komory parlamentu (Bundestagu) potřebný mandát podepisovat jakékoli dokumenty týkající se záchranného fondu. Spolkový ústavní soud totiž již dříve rozhodl, že ve věci zapojení Německa do záchranného fondu EU nebo přesunu pravomocí na nadnárodní úroveň má poslední slovo právě Bundestag.

Spolkový ústavní soud již realizované kroky na pomoc Řecku, Irsku a Portugalsku schválil, ale všechna budoucí jednání podmínil souhlasem Bundestagu. Soud také dočasně zakázal činnost speciálně vzniklého výboru, který měl začít pracovat 28. 10. 2011

a měl uspořádat přijímání rozhodnutí Německa k záchrannému fondu EU. Tento výbor Bundestagu měl spravovat 211 mld. €, které má Německo do EFSF poskytnout. Podle ústavy ale o rozpočtových otázkách země rozhoduje celé plénum nebo rozpočtový výbor. Socialisté proto podali k soudu žalobu na porušení ústavy. Soud rozhodne do konce roku 2011. Předseda Komise José Barroso po zasedání Evropské rady [slíbil](#), že konečný plán na záchranu eura představí do 72 hodin, tedy 26. 10. 2011.

Během summitu se objevily tlaky i neshody. Tlak pocítil italský premiér Silvio Berlusconi. Itálie byla označena za nejslabší článek eurozóny po Řecku, Irsku a Portugalsku. Berlusconi byl vyzván, aby naplnil minulý měsíc předložený plán úspor ve výši 59 mld. €, které se mají promítnout v roce 2013. Dluh Itálie, 3. největší ekonomiky eurozóny, činí 120% HDP. Do roku 2014 by se měl snížit na 113% HDP. Italské dluhopisy již nakoupila ECB, když investoři začali zemi půjčovat za příliš vysoké úroky. Itálie by měla provést privatizaci, restrukturalizaci místní samosprávy, soudního systému a zavést pravidla vyváženého rozpočtu nebo zvýšit do roku 2026 věk odchodu do důchodu na 67 let.

Neshody způsobily výroky britského premiéra Davida Camerona namířené k Francii a Německu. Cameron vyjádřil obavy, že by dluhová krize eurozóny mohla zpomalit posilování jednotného trhu tím, že se země eurozóny neustále od dalších členů EU oddělují. Cameron kritizoval nemožnost ostatních států účastnit se rozhodování o budoucnosti EU.

Británie také kritizuje návrh Německa revidovat Lisabonskou smlouvu, aby členové eurozóny mohli uvalit přísnější sankce na země, které nedodrží rozpočtovou kázeň. Představitelé zemí na summitu [akceptovali](#) „možnost omezené změny smlouvy“. Každá větší revize smluv bude vyžadovat referendum jak ve Velké Británii, tak Irsku.

Cameron se již nyní potýká s „rebelujícími“ poslanci konzervativců, kteří požadují vyhlásit referendum, zda má země v EU setrvat, nebo vystoupit. O návrhu vyhlásit referendum hlasoval britský parlament 24. 10. 2011. Návrh byl zamítnut poměrem 111:483 hlasů. Čtvrtina vládní Konzervativní strany však návrh podpořila.

Závěry summitu byly nakonec doplněny o deklaraci o potřebnosti jednotného postupu členů jak eurozóny, tak zbytku EU, která je složena z 27 zemí. V této souvislosti polský předseda vlády Donald Tusk vyjádřil názor, že státy, které se mají stát v blízké budoucnosti členy eurozóny, by měly mít možnost účastnit se jednání eurozóny již nyní.

Podle mnohých komentátorů se ale EU začíná dělit na země, které mají euro a udávají směr, a ty, které eurem neplatí a jsou pokaždé „vykázány z místnosti“. Členům eurozóny udává směr Německo.

Kofinancování fondů EU

Evropská rada na svém zasedání 23. 10. 2011 také vyzvala, aby byl do konce roku 2011 přijat návrh na dočasné navýšení spolufinancování z fondů EU. Toto navýšení by mělo mít hodnotu 95% programových nákladů v krizi nejvíce postižených zemích EU. Týkalo by se Řecka, Irska, Portugalska (čerpají z EFSF), Rumunska, Lotyšska a Maďarska (čerpají z mechanismu platební bilance, který je pro nečleny eurozóny). EP a Rada chtějí dosáhnout dohody v prvním čtení, aby mohl být návrh přijat do konce roku 2011.

Rada již v rámci Coreperu dospěla 19. 10. 2011 ke kompromisu, že by se vyšší spolufinancování mohlo uplatňovat zpětně, ne však před 1. 1. 2010 a pouze do 31. 12. 2013. Jedná se o přísnější omezení, než navrhovala Komise. Ta chtěla udělit tuto možnost od doby, kdy stát začal pomoc čerpat. Rada také navrhla, aby udělování a kontrola výjimečné pomoci byly více sledovány. Výbor REGI se tímto postojem Rady bude zabývat v prvním čtení 14. 11. 2011. Hlasování pléna EP se plánuje na prosinec 2011.

Rekapitalizace bank

[Prohlášení](#) eurosummitu, 26. 10. 2011

[Prohlášení](#) hlav států a předsedů vlád EU, 26. 10.

2011

Na svém [jednání](#) 22. 10. 2011 ministři financí projednávali otázku rekapitalizace bank. Materiál představili na summitu Evropské rady a na ni navazujícím zasedání [eurozóny](#) 26. 10. 2011. Ministři se shodli na tom, že na rekapitalizaci bank bude třeba 100 mld. €. Nová pravidla by měla finanční ústavy donutit k tomu, že navýší klíčový ukazatel kapitálové přiměřenosti na nejméně 9%. Navýšením kapitálových rezerv bank chce EU fakticky vytvořit „kapitálovou hradbu“, aby se dluhové problémy nešířily do ostatních zemí eurozóny.

Pokud by v eurozóně došlo k dalšímu vyhrocení dluhové krize, mohlo by to pro evropské banky znamenat, že budou potřebovat rekapitalizaci ve výši 260–373 mld. €. Taková situace by mohla nastat po odepsání řeckého dluhu až ve výši 60% a portugalského ve výši 25%, jak uvedl 19. 10. 2011 think-tank [Open Europe](#).

Ze [zasedání](#) hlav států a vlád EU 26. 10. 2011 vyplynula potřeba zajistit střednědobé financování bank, aby se předešlo úvěrové krizi a zabezpečily se

úvěrové toky do reálné ekonomiky. Je také nutné posílit kvalitu a objem kapitálu bank, aby byly schopny odolávat otřesům, a zároveň toto posílení spolehlivě a koordinovaně doložit.

Evropská rada 26. 10. 2011 rozhodla, že kapitálové rezervy budou ve výši minimálně 9% a k dispozici nejpozději do 30. 6. 2012. Vnitrostátní orgány dohledu pod záštitou Evropského orgánu pro bankovníctví (EBA) odhadují, že banky budou potřebovat doplnit kapitál čítající 106 mld. €. EBA musí také zajistit, aby plány bank na posilování kapitálu nevedly k přehnanému omezení obecné dostupnosti úvěrů. Navýšení kapitálu by měly banky zajistit z vlastních zdrojů, omezením vyplacení dividend a bonusů a až v nezbytných případech by podporu měly poskytnout vlády členských zemí nebo EFSF.

Podle náměstka českého ministra financí Tomáše Zídka by se rekapitalizace českých bank dotknout neměla. Domácí bankovní sektor je dle [názoru ČNB](#) stabilní a ziskový. Přebytek celkových vkladů nad úvěry v systému poskytuje bankám dostatečnou rezervu hotovosti a zabezpečuje, že systém není závislý na financování ze zahraničí. Výsledky zátěžových testů ukazují, že je schopen přestát i velmi nepříznivý ekonomický vývoj. Kapitálová přiměřenost českého bankovního sektoru v posledních letech roste a v roce 2011 dosahuje 15 %. ČR bude „pouze“ ovlivněna nestabilitou eura a celé EU.

Eurosummit a jeho řešení

[Prohlášení eurosummitu, 26. 10. 2011](#)

Summit zástupců eurozóny proběhl 26. 10. 2011 po zasedání hlav států a předsedů vlád celé EU. Ti jej nepovažovali za nic menšího než za klíčovou událost přijetí komplexních opatření, která povedou ke stabilizaci eura a celé eurozóny.

Výsledkem jsou tato opatření:

Snížení poměru řeckého dluhu k HDP do roku 2020 na 120 %.

Nominální odpis bude činit 50% hodnoty řeckých dluhopisů, které soukromí investoři (banky, pojišťovny, penzijní fondy ap.) drží. Odpis bude dobrovolný, na což Mezinárodní bankovní sdružení (IIF) přistoupilo. Před summitem však banky souhlasily s maximálně 40% odpisem. Mnozí komentátoři hodnotí jednání eurozóny s bankami za „mafianské“ a „diktující“. Díky níže zmíněným 30 mld. € ale banky nepřijdou přesně o polovinu půjčených peněz. Mnoho bankovních domů se řeckých dluhopisů již zbavilo a někteří mohou díky pojištění EFSF dokonce vydělat. Výměna dluhopisů se uskuteční na začátku roku 2012.

Suverenita Řecka bude částečně omezena zavedením „monitoringu EU přímo na místě“. Ten nahradí dosavadní kontrolní mise tzv. trojky (ECB, Komise, MMF) jednou za 3 měsíce. Řecký premiér podle závěrů summitu s tímto opatřením souhlasil a sám je navrhl. Stejně tak souhlasil s vytvořením speciální skupiny 25 odborníků, kteří se budou v Aténách podílet na realizaci reformy.

Členské státy eurozóny přispějí k balíku týkajícímu se zapojení soukromého sektoru částkou až 30 mld. €.

Do konce roku 2011 bude zaveden nový víceletý program EU-MMF disponující finančními prostředky o objemu až 100 mld. €, jež bude možné využít i na rekapitalizaci řeckých bank. Program bude specifikován do konce roku 2011.

Optimalizace zdrojů EFSF: Nedojde k navýšení záruk (příspěvků do fondu ani garancí), ale k posílení zdrojů, a to až na 4–5násobek, tedy na 1 bilion € za pomoci pákového efektu. Fungování „páky“ bude upřesněno.

Dojde k užší spolupráci s MMF. Rusko je připraveno eurozónu v rámci MMF podpořit, a to v koordinaci s dalšími členskými zeměmi BRICs (Brazílie, Rusko, Indie, Čína a Jihoafrická republika). Rusko by prostřednictvím MMF (tedy bilaterálních smluv) poskytlo až 10 mld. dolarů. Rusko již vyjádřilo záměr kupovat španělské dluhopisy. BRICs přišly nedávno s plánem na navýšení základního jmění MMF, což by představovalo způsob, jak pomoci zemím, jež se potácejí v krizi. Rusko ale tuto pomoc podmiňuje tím, že se zvýší úloha BRICs v rámci MMF, v němž dosud dominují západní země. Francouzský prezident Nicolas Sarkozy dokonce po skončení summitu prohlásil, že Evropa by měla zájem Číny podílet se v novém záchranném fondu EU vítat. Na tento výrok reagovala francouzská levicová opozice, která se obává nárůstu vlivu Číny. Podle dohody Číny s WTO bude země uznána plnohodnotnou tržní ekonomikou až v roce 2014. Čína bude patrně požadovat revizi této dohody. Od roku 2010, kdy vznikl EFSF, již Čína koupila zhruba 40% jím vydaných obligací. Podle agentury Reuters EFSF zatím získal ze 2 prodejů obligací 8 mld. €. Podporu eurozóně vyjádřilo po summitu také Japonsko. Od začátku roku 2011 Japonsko investovalo 2,68 mld. € do půjček, které vypsala EFSF. Na Japonsko tak připadá pětina celkové výše půjček. Japonsko je od roku 2010 v recesi a spoléhá hlavně na export. Komise bude mít nad eurem větší dohled. Dojde k rozšíření pravomocí komisaře pro měnové záležitosti.

Klíčová čísla summitu Evropské rady a eurosummitu

Kapitálové rezervy bank	Min 9%
Řecký „sestřih“ (odepsání dluhu)	50%
Řecký dluh po zásazích	120% HDP
Řecký dluh dnes	162%
Členské státy eurozóny přispějí	30 mld. €
Víceletý program EU-MMF	100 mld. €
Navýšení EFSF	1 bil. €

K posílení zdrojů EFSF dojde 2 způsoby:

1. Bude sloužit jako „pojišťovna“ pro investory, kteří nakoupí dluhopisy problémových zemí na primárním trhu. To by mělo vést ke snížení úrokových sazeb dluhopisů na trhu. Pojištění by mělo zabezpečit část hlavní hodnoty půjček, což bude záviset na trhu i členském státě. Hovoří se o minimu 20 %.
2. Vznikne jeden nebo více „nástrojů se speciálním účelem“, které by měly pomáhat zemím v krizi. Měly by být financovány z EFSF, soukromým nebo veřejným sektorem. Měly by obchodovat na primárním nebo sekundárním trhu. K těmto prostředkům by měli mít přístup i investoři, jako je Čína.

Po eurosummitu ratingová agentura S&P potvrdila rating EFSF na stupni AAA, tedy na nejvyšším možném. Děje se tak díky tomu, že finance fondu jsou garantovány členskými státy.

K summitu se vyjadřoval také EP. Konzervativní poslanci výsledky vítají, ale očekávali ještě striktnější opatření – větší fiskální a sociální harmonizaci. EPP se obává větší angažovanosti Číny a dalších zemí BRICs.

Na summitu bylo také přijato desatero pro zlepšení správy (lepší koordinace hospodářských politik) eurozóny:

1. Eurosummity alespoň 2krát ročně (mohou navazovat na summitu Evropské rady)
2. Předsedu eurosummitu určí hlavy států a vlád zemí eurozóny (stejně funkční období jako předseda Evropské rady)
3. EP a nečleny eurozóny bude informovat předseda eurosummitu
4. Koordinaci hospodářských politik a dohled nad nimi zajišťuje euroskupina
5. Předseda euroskupiny je volen v souladu s protokolem č. 14 připojeným ke smlouvám.
6. Předseda eurosummitu, předseda Komise a předseda euroskupiny se budou pravidelně (nejméně jednou měsíčně) setkávat (přizván může být prezident ECB, předsedové orgánů dohledu, výkonný ředitel EFSF a generální ředitel ESM)

7. Přípravu euroskupiny provádí pracovní skupina pro euroskupinu
 8. Pracovní skupině pro euroskupinu předsedá stálý předseda
 9. Užší spolupráce s Hospodářským a finančním výborem
 10. Předseda eurosummitu bude spolu s předsedou Komise odpovídat za informování o rozhodnutích eurosummitu, předseda euroskupiny a komisař pro hospodářské a finanční záležitosti informují o rozhodnutích euroskupiny
- Eurozóna vyzvala Itálii a Španělsko, aby vyvinuly větší úsilí v optimalizaci svého dluhu, Irsko a Portugalsko pokračuje v započatých reformách a úsporných opatření.

Revize Lisabonské smlouvy

Zástupci eurozóny i ostatní členové EU se dohodli na zavedení tzv. desatera pro zlepšení správy eurozóny (výše). Jedná se o první krok k zavedení „ekonomické vlády“. Podpořilo jej jak Německo, tak Francie. V čele „vlády“ by měl stát prezident Evropské rady, v současnosti Herman Van Rompuy. Ten uvedl, že by proto mělo dojít k omezené změně Lisabonské smlouvy, aby státy eurozóny měly silnější „páky“ na ty členy, kteří nebudou hospodařit zodpovědně. Jak již bylo řečeno, větší zásahy do smluv by znamenaly referendum v Irsku i Velké Británii.

Postoj ČR

Premiér Petr Nečas zdůraznil, že ČR celounijní opatření pro řešení krize aktivně podporovala a stabilitu eurozóny vidí jako klíčovou. Přes 70% českého exportu jde do zemí platící eurem. Podle něj jde celá řada opatření správným směrem, např. zapojení soukromého sektoru. ČR také jednoznačně podporuje posílení fiskální disciplíny. Podle vlády a poradní skupiny vlády NERV je důležité pro budoucnost eurozóny dodržovat pravidla a uplatňovat sankce, které si EU zavede. Většina členů NERV se také shodla na tom, že existence společné evropské měny ke krizi přispěla a že vláda by neměla členství v eurozóně nyní explicitně řešit. Petr Nečas na [konferenci](#) zástupců Visegrádské čtyřky 14. 10. 2011 řekl, že jeho vláda datum přijetí eura v ČR nestanoví. ČR bude muset řešit hlavně svoji zranitelnost vůči vnějším šokům a zvýšit svoji konkurenceschopnost.

Další vývoj

Eurozóna v listopadu 2011 finalizuje podmínky pro zavedení opatření týkajících se změn v EFSF. Členové dali předsedovi Evropské rady mandát k tomu, aby v úzké spolupráci s předsedou Komise a předsedou euroskupiny určili možný postup k posílení hospodářské unie, a to včetně prozkou-

mání možnosti omezených změn smluv. V prosinci roku 2011 bude předložena průběžná zpráva. Do března roku 2012 bude dokončena zpráva o tom, jakým způsobem by měla být dohodnutá opatření prováděna. Plán na záchranu eura se bude probírat také na summitu G20 3.–4. 11. 2011.

Optimistická nálada, která zavládla u mnoha evropských i světových leaderů, se odrazila i na reakci trhů. Není však stále jasné, jak se všechna opatření podaří realizovat.

Řecký premiér také nečekaně prohlásil, že vyhlásí k otázce přijetí nové pomoci z EU referendum. Nestanovil ale datum, spekuluje se o lednu 2012, předtím než bude o balíku hlasovat řecký parlament. Až 60% řecké populace s postupem vlády nesouhlasí a pomoc EU odmítá. Výsledek všelidového hlasování bude závazný, pokud se referenda zúčastní nejméně 40% voličů. Když v době referenda bude parlament pomoc již projednávat, pak bude nutná účast 50% voličů. Toto referendum by bylo pro Řeky první od pádu vojenského režimu v roce 1974. Na premiérovou rozhodnutí reagovaly západoevropské trhy 1. 11. 2011 výrazným propadem. Burzy v Itálii a Francii spadly o 3%. Investoři se obávají, že Řeckou pomoc v referendu odmítnou. V takovém případě by to mohlo vést až k tzv. tvrdému bankrotu. Banky by byly nuceny odepsat až 75% dluhu. Rozhodnutí vypsat referendum zaskočilo všechny, kdo celý předchozí měsíc domlouvali podmínky „pomoci“ Řecku, tedy hlavně Německo. Dopady patrně pocítí nejvíce Itálie, kterou může řecké rozhodnutí stáhnout ke dnu.

INSTITUCIONÁLNÍ ZÁLEŽITOSTI

EP přijal usnesení týkající se rozpočtu na rok 2012

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. října 2011 o návrhu souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2012 ve znění pozměněném Radou

EP na plenárním zasedání 26. 10. 2011 přijal usnesení k návrhu rozpočtu na rok 2012 pozměněnému Radou. Většinou 431 hlasů podpořil navýšení výdajů o více než 5% (o 6,6 mld. €) a v některých výdajových položkách dokonce překročil i návrhy Komise.

Podobně jako v roce 2010, kdy po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost poprvé probíhalo hlasování o rozpočtu podle spolurozhodovací procedury, čeká Radu, EP a Komisi smířící řízení v dohodovacím výboru.

Kontext

Návrh rozpočtu pro rok 2012 Komise zveřejnila v dubnu 2011. Návrh počítá s výdaji v platbách ve výši 132,7 mld. € (cca 1,01% HND EU) a s výdaji v závazcích ve výši 147,4 mld. € (1,12% HND EU). Oproti roku 2011 se tedy jedná o nárůst v platbách o 4,9% a v závazcích o 3,7%.

Komise reflektovala zejm. požadavky EP, a to zvýšením výdajů na prioritu týkající se strategie **Evropa 2020** (Kapitola 1a), na podporu programů týkajících se boje proti nezaměstnanosti, mládeže ap. Nejvýraznější nárůst zaznamenaly strukturální fondy a Kohezní fond (Kapitola 1b) a také programy na podporu výzkumu.

Existují totiž závazky postupně navyšovat výdaje na tyto programy zahájené na počátku programovacího období, tedy ještě před příchodem krize.

Mírný nárůst Komise navrhuje i pro SZP v Kapitole 2 (Ochrana přírodních zdrojů a hospodaření s nimi), naopak téměř nezměněny oproti roku 2011 jsou v návrhu rozpočtu pro rok 2012 výdaje na vnější činnost EU (Kapitola 4), na Kapitulu 3 (Občanství, svoboda, bezpečnost a právo) a výdaje na administrativu (Kapitola 5) (více v příspěvku „Komise předložila návrh rozpočtu pro rok 2012“, [Monitoring duben 2011](#)).

Rada přijala **společný postoj** k návrhu rozpočtu EU v červenci 2011. Podle očekávání (s odvoláním na ekonomickou situaci v EU a úsporná opatření v řadě členských zemí) navrhla další úspory a snížení nárůstu výdajů na pouhých 2% ve srovnání s rokem 2011, což přibližně odpovídá vývoji inflace. Spíše než s nárůstem výdajů oproti roku 2011 tak Rada počítá se zmražením výdajů předcházejícího roku.

Škrty mají nejvíce postihnout výdaje v Kapitole 1 týkající se podpory konkurenceschopnosti a kohezní politiky, včetně plánovaných výdajů na podporu výzkumu, vzdělávání, na projekty v oblasti dopravy, výdaje Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) a v menší míře i výdaje Evropského sociálního fondu (ESF) a Kohezního fondu. S úsporami oproti původnímu návrhu Komise ovšem Rada počítá ve všech výdajových kapitolách včetně SZP (více v příspěvku „Rada přijala společný postoj k návrhu rozpočtu EU na rok 2012“, [Monitoring červenec/srpen 2011](#)).

Obsah a sporné body

EP schválil pozměňovací návrhy k pozici Rady, které počítají s více než 5% nárůstem výdajů v rámci rozpočtu pro rok 2012 oproti rozpočtu na rok 2011.

EP tak na rozdíl od Rady, která dle očekávání podpořila úspornější variantu rozpočtu, anuloval téměř

všechny škrty učiněné v původním návrhu Komise (v oblasti kohezní politiky či zemědělství), ba v některých položkách ještě překročil původní výdaje plánované Komisí. Jedná se především o oblasti podpory výzkumu a vzdělávání.

EP podpořil navýšení financí v případě 7. rámcového programu pro vědu a výzkum, programu na podporu celoživotního vzdělávání či v některých položkách souvisejících se strategií Evropa 2020 (Rámcový program konkurenceschopnost a inovace (CIP) zahrnující podprogramy jako Inteligentní energie ap.). EP podpořil také navýšení výdajů v oblasti vnější politiky. Zde se ovšem jednalo především o navýšení pomoci Palestině a agentuře UNRWA (o cca 100 mil. €), v jiných výdajích na vnější politiku EU již EP tolik štědrý nebyl. V oblasti SZP EP podpořil vytvoření nové dílčí výdajové položky, kde by cca 250 mil. € mělo být vyčleněno pro řízení krizí v sektoru trhu s ovocem a zeleninou.

EP počítá s nárůstem výdajů v platbách na více než 133 mld. €, v závazcích potom na téměř 148 mld. €, což v obou případech mírně překračuje i výdaje původně navrhované Komisí, v rozpočtových kapitolách 1 (konkurenceschopnost) a 4 (EU jako globální partner) dochází tímto navýšením k překročení rozpočtových stropů stanovených finanční perspektivou 2007–2013 (sic!).

EP proto volá po využití mechanismu flexibility, který by umožnil mírné navýšení rozpočtových stropů.

Usnesení EP podpořila většina 431 europoslanců, 120 členů EP hlasovalo proti, 124 se jich zdrželo. Komise pozici EP dle očekávání prostřednictvím komisaře pro rozpočtové záležitosti Janusze Lewandowského podpořila. Rada naopak vyjádřila nesouhlas jak s navýšením výdajů, tak s případným využitím mechanismu flexibility a poukazovala na současnou situaci dluhové krize, která si podle zástupců polského předsednictví vynucuje, aby výdaje byly sice přiměřené, ale rozhodně ne přehnané.

EU podle Rady v současnosti potřebuje spíše zachovat rezervy pro případné mimořádné okolnosti, než vyčerpávat mechanismy, které má prozatím k dispozici. Některé členské státy v rámci Rady přitom považují i úspory dosažené ve společné pozici v červenci 2011 za nedostatečné a jejich zástupci volali po větších škrtech. 6 členských států z toho důvodu společnou pozici Rady v červenci 2011 nepodpořilo.

Další vývoj

EP opět beze zbytku využil možností, které mu dává v rámci rozpočtové procedury Lisabonská smlouva.

Podle prohlášení některých členů EP (zpravodajka rozpočtového návrhu Francesca Balzani či předseda výboru BUDG Alain Lamassoure) však ani parlament nemá v současné době velký zájem na propuknutí podobného politického sporu s Radou, jako tomu bylo v roce 2010, kdy se zdálo, že EU čeká rozpočtové provizorium. Zdá se tedy, že se zástupci obou institucí v rámci třítydenního jednání dohodovacího výboru budou snažit najít společný kompromis.

Nárůst výdajů podpořili především poslanci EPP, S&D a ALDE, přičemž představitelé liberální frakce už dali najevo, že by mohli přistoupit na škrty především v oblasti kohezní politiky.

Dohodovací výbor složený ze stejného počtu zástupců Rady a EP za účasti Komise zahájí svoji činnost 1. 11. 2011. Jednat bude do 21. 11. 2011, přičemž do tohoto data je třeba najít shodu na kompromisním řešení, které bude opět předloženo ke schválení jak Radě, tak EP. Pokud by se během této doby kompromisu dosáhnout nepodařilo (jako tomu bylo v roce 2010), musela by Komise předložit nový návrh rozpočtu na rok 2012. Případné průtahy by potom mohly vést k nutnosti uplatnění rozpočtového provizoria, což je ovšem málo vítaná varianta.

JUSTICE A VNITRO

JURI schválil změny pravidel týkající se příslušnosti, rozhodného práva, uznávání a výkonu rozhodnutí a úředních listin ve věcech dědictví a vytvoření evropského dědictvého osvědčení

Návrh nařízení Evropského Parlamentu a Rady o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a úředních listin ve věcech dědictví a vytvoření evropského dědictvého osvědčení ([KOM\(2009\)154](#))

Výbor JURI 11. 10. 2011 jednomyslně schválil [návrh zprávy](#) Kurta Lechnera týkající se nových společných pravidel pro oblast dědictvého práva s mezinárodním prvkem.

Jedná se o uplatňování práva rozhodného v případě dědictví např. tam, kde zůstavitel a dědic jsou různé státní příslušnosti v rámci EU, či se jedná o osoby trvale žijících v jiném členském státě, než je jejich státní příslušnost. Nová pravidla by měla zjednodušit stávající praxi, kdy dochází ke kolizím právních řádů různých členských států.

Kontext

Komise v říjnu 2009 přijala návrh nařízení o společných pravidlech pro uplatňování dědického práva s mezinárodním prvkem. Navrhuje se v něm zavedení jednotného právního systému v oblasti uznávání a výkonu rozhodnutí a úředních listin ve věcech dědictví v rámci EU. Rozhodujícím kritériem by mělo být zůstavitelovo bydliště či národnost.

Povinnost vypořádání dědických nároků by se tedy týkala země, v níž zůstavitel žil, pokud by nevyužil svého práva požádat domovskou zemi o vypořádání svého dědictví podle jejích platných zákonů.

Návrh vedle toho umožňuje vystavení evropského dědického osvědčení (certifikátu), který bude automaticky možné uznávat napříč EU a jímž se bude moci dědic či vykonavatel závěti kdekoli prokázat jako oprávněná osoba.

Navrhuje se též plné vzájemné uznávání soudních rozhodnutí a dalších soudních aktů ve věci dědických řízení s mezinárodním prvkem.

Důležitou skutečností je, že navrhovaná legislativní úprava má formu nařízení s přímým účinkem ve všech členských státech (více v příspěvku „Návrh nové legislativy týkající se dědického práva s mezinárodním prvkem“, [Monitoring říjen 2009](#)).

Vzhledem k platným výjimkám z příslušných částí primárního práva se přijímání a aplikace tohoto nařízení neúčastní Dánsko, Velká Británie a Irsko.

Obsah

Zpráva Kurta Lechnera se ztotožňuje s hlavními body návrhu Komise, tedy se snahou vyhnout se sporům o to, jaké právní předpisy by měly být použity v případě, že jde o konfrontaci právních řádů různých členských států.

Např. v situaci smíšeného manželství, kdy manželé jsou příslušníky různých členských států a jeden z nich chce učinit poslední vůli ve prospěch druhého, která by jej opravňovala k dědictví, příp. v situaci, kdy dvojice žije trvale v jiném členském státě.

Zavedeny by tak měly být 2 základní nové principy: Dle prvního principu v případě úmrtí, k němuž dojde v jiném členském státě, než v tom, jehož státním příslušníkem je zůstavitel, bude pozůstalost vyřizována na základě právního řádu státu, v němž zůstavitel naposledy pobýval, před příslušnými úřady, případně soudy tohoto státu.

To by mělo zabránit případným sporům, které by mohly vyvstat v případě, že do dědického řízení byly zaangažovány soudní orgány několika členských států.

Tento princip ovšem nevylučuje, aby si sám zůstavitel, tedy autor poslední vůle, mohl zvolit aplikaci právního řádu svého „mateřského“ státu.

To by mělo umožnit zachovat mj. určité právní vazby k zemi původu i v případě, že se zůstavitel během života přestěhuje do jiného členského státu.

Zpráva přijala také návrh na vytvoření evropského dědického osvědčení, které by mělo zajistit, že dědicové, případně věřitelé či příslušné úřady, budou v případě dědického řízení aplikovat proceduru, která by měla být díky automatickému uznání certifikátu napříč EU rychlejší i levnější.

Další vývoj

Výbor JURI prostřednictvím zprávy Kurta Lechnera přijal základní principy návrhu Komise z roku 2009. Rada se na politických pokynech pro navrhovaná pravidla ve věcech dědictví a na vytvoření evropského dědického osvědčení dohodla už na [zasedání](#) v červnu 2011. Do konce roku 2011 bude tedy pokračovat projednávání návrhu v Radě.

Přijetí nové legislativy by nemělo mít bezprostřední vliv na právní řády členských států a nemělo by se přirozeně týkat ani těch dědických řízení, v nichž není přítomen přeshraniční prvek. Jedná se tedy pouze o otázky práva rozhodného a sporných situací ohledně příslušnosti tam, kde je přítomen mezinárodní prvek, jedná se tedy zhruba o 10% všech dědických řízení, která jsou v EU každoročně vyřizována. Legislativní změny nemají vést ke změnám dědického práva jako takového v právních řádech členských států, k harmonizaci práva upravujícího vlastnické vztahy, daňové předpisy ap.

REGIONÁLNÍ POLITIKA**Budoucnost regionální politiky v letech 2014–2020**

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení (ES) č. 1081/2006 ([KOM\(2011\)607](#))

Proposal Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the European Globalisation Adjustment Fund (2014–2020) ([COM\(2011\)608](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o programu Evropské unie pro sociální změny a inovace ([KOM\(2011\)609](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS), pokud jde o vyjasnění, zjednodušení a zlepšení zřizování a provádění takovýchto seskupení ([KOM\(2011\)610](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce ([KOM\(2011\)611](#))
Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1084/2006 ([KOM\(2011\)612](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj a cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006 ([KOM\(2011\)614](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu, jichž se týká společný strategický rámec, o obecných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1083/2006 ([KOM\(2011\)615](#))

Komise [zveřejnila](#) 6. 10. 2011 legislativní balík týkající se budoucnosti regionální politiky v letech 2014–2020. Balík obsahuje 8 návrhů nařízení, která upravují a revidují všechny fondy a nástroje, které EU v oblasti regionální politiky využívá. Komise slibuje efektivnější využívání unijních prostředků a představuje nové nástroje, jimiž toho chce dosáhnout.

Kontext

Kohezní politika je implementována sedmiletými programy, které kopírují víceleté finanční rámce EU. Současných 455 programů bude platit do roku 2013.

Legislativní balík, který si klade za cíl zjednodušit pravidla v rámci kohezní politiky a jejích fondů, je vyústěním snah Komise reformovat tuto politiku EU tak, aby docházelo k efektivnějšímu využívání prostředků EU a došlo k podpoře růstu a zaměstnanosti, jak je EU definovala ve strategii [Evropa 2020](#). Komise svůj záměr vyjádřila již v listopadu 2010 ve své 5. zprávě o soudržnosti a o strategii politiky soudržnosti po roce 2013. Plénium EP tuto zprávu podpořilo v červenci 2011 (více v příspěvku „Poslanci podpořili novou politiku soudržnosti po roce 2013“, [Monitoring červenec/srpen 2011](#)).

Podle shrnujících a hodnotících materiálů, které Komise k tématu vydala, měla kohezní politika za posledních 10 let velký vliv na růst EU. Došlo k vytvoření 1 milionu pracovních míst, k investicím do školení a vzdělání, které vedlo k lepší zaměstnanosti

více jak 10 mil. lidí, ke spolufinancování výstavby více jak 2 000 km dálnic, 4 000 km železnice, vytvoření 800 tis. malých a středních podniků.

V období 2007–2013 bylo na kohezní politiku vyčleněno 308 mld. €, což představovalo přes 35 % z celkového rozpočtu EU.

V červnu 2011 přijala Komise návrh příštího víceletého finančního rámce na období 2014–2020. Pro kohezní politiku navrhla vyčlenit 376 mld. €, což je zhruba třetina rozpočtu. Jednání o konečné podobě finanční perspektivy stále probíhají (více v příspěvku „Komise zveřejnila konkrétní návrh podoby finanční perspektivy 2014–2020“, [Monitoring červen 2011](#)).

Navrhovaný rozpočet kohezní politiky v období 2014–2020

Celkem	376 mld. €
Méně rozvinuté regiony	162,6 mld. €
Přechodné regiony	38,9 mld. €
Více rozvinuté regiony	53,1 mld. €
Teritoriální spolupráce	11,7 mld. €
Kohezní fond	68,7 mld. €
Zvláštní alokace pro vzdálené a málo osídlené regiony	0,926 mld. €
Spojení evropského nástroje pro dopravu, energetiku a informace a komunikační technologie	40 mld. € (plus dalších 10 mld. € uvnitř Kohezního fondu)
Evropský sociální fond	alespoň 84 mld. € (s dalšími alokacemi pro méně rozvinuté, přechodné a více rozvinuté regiony)

Zdroj: [Komise](#)

Obsah

Fondy provádějí doplňkové cíle politik a jejich řízení společně sdílejí členské státy a Komise. Návrh nařízení [KOM\(2011\)615](#) proto stanoví společný soubor základních pravidel. Je rozděleno na 2 části.

První část návrhu obsahuje řadu společných ustanovení pro všechny strukturální nástroje, na které se vztahuje společný strategický rámec. Tato ustanovení se týkají obecných zásad pro podporu, jako je partnerství, víceúrovňová správa, rovnost žen a mužů, udržitelnost a soulad s platným právem EU a členských států. Návrh obsahuje rovněž společné prvky strategického plánování a programování, včetně seznamu společných tematických cílů vyplývajících ze strategie Evropa 2020, ustanovení o společném strategickém rámci na úrovni Unie a o smlouvách o partnerství, které mají být uzavřeny s každým členským státem.

Návrh stanoví společný přístup pro posílení orientace na výkonnost politiky soudržnosti, politiky rozvoje venkova a námořní a rybářské politiky, a proto obsahuje ustanovení o přezkumu podmínek a výkonnosti, ale také ustanovení pro monitorování, podávání zpráv a hodnocení. Vymezuje společná ustanovení týkající se provádění fondů, pokud jde o pravidla způsobilosti, a zvláštní ustanovení pro finanční nástroje.

Druhá část stanoví společná pravidla pro hlavní 3 fondy, jejichž prostřednictvím se uskutečňují cíle politiky soudržnosti: Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF), Evropský sociální fond (ESF) a Fond soudržnosti (Kohezní fond). Sem patří ustanovení týkající se poslání a cílů politiky soudržnosti, finančního rámce, zvláštních mechanismů programování a podávání zpráv, velkých projektů a společných akčních plánů. Jsou zde vymezeny požadavky na systémy řízení a kontroly v rámci politiky soudržnosti a specifikována opatření pro kontrolu a finanční řízení.

Komise chce podporu z evropských fondů provázat se strategií Evropa 2020. Z ní také vychází základní soubor 11 tematických priorit, z nichž by si členské státy měly při stanovování svých národních a regionálních priorit vybírat.

Seznam tematických cílů v souladu se strategií Evropa 2020

1. Posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací
2. Zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím a jejich využití
3. Zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, odvětví zemědělství (v případě EZFRV) a rybářství a akvakultury (v případě EMFF)
4. Podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích
5. Podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik
6. Ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů
7. Podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturních
8. Podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil
9. Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě
10. Investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení
11. Posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy

Změny navržené Komisí:

Mezi Komisí a jednotlivými státy EU bude uzavřena Smlouva o partnerství. V ní budou uvedeny všechny závazky, které daný stát v oblasti plnění evropských cílů a úkolů přijal. Tato smlouva bude propojena s národními programy reforem daného státu. Bude obsahovat tematické priority, investiční priority v daných oblastech, podmínky pro udělení dotací, cíle, kterých chce daný stát dosáhnout.

Klíčovým slovem regionální politiky 2014–2020 bude podmíněnost (kondicionalita) a výkonnost. Komise chce státy motivovat k lepším výkonům. To znamená, že udělování prostředků bude úměrně záviset na dobrém vládnutí dané země. V dnešní době to je jen Kohezní fond, který v případě neplnění pravidel Paktu stability a růstu umožňuje omezení nebo zrušení podpory jednotlivým státům. Tato sankce však v praxi nikdy nebyla uvalena. Návrh tedy počítá se sankcemi pro země, které neplní pravidla Paktu stability a růstu. Makroekonomická kondicionalita (ex post) by se podle komisaře Johannese Hahna uplatnila jen v krajním případě.

Komise chce zavést podmínky ex ante a ex post. Podmínky ex ante budou zavazovat stát, aby měl vyřešeny své ekonomické, politické a legislativní podmínky, které zajistí nejlepší investici finančních prostředků. Komise v každé tematické prioritě určí, které podmínky považuje za důležité. Může to znamenat nutnost transpozice určité legislativy EU, existenci národních strategií ap. Pokud tyto podmínky nebudou předem splněny, musí stát Komisi jasně sdělit, jak je hodlá do roku 2016 naplnit, a zahrnout tuto informaci do svých operačních programů.

Podmínky ex post se budou vztahovat k „výkonnostní rezervě“. Po splnění podmínek stát dostane dodatečné finance. Výkonnost operačních programů bude hodnocena v roce 2017 a 2019. Státy si své cíle, které se budou zpětně hodnotit, stanoví ve svých národních plánech reforem.

Zavedení tzv. výkonnostní rezervy. Komise vyčlení 5 % z rozpočtu, které přerozdělí nejvýkonnějším státům po přezkumu v polovině programovacího období. Naopak neplnění stanovených cílů může vést až k zastavení nebo odebrání podpory. Zavedení nové kategorie regionů. Celkem mají být 3 kategorie: méně rozvinuté regiony (s HDP na hlavu nižším než je 75 % průměru EU), přechodné regiony (jedná se o 51 regionů s HDP na hlavu vyšším než 75 %, ale nižším než 90 % průměru) a rozvinutější regiony (s HDP na hlavu vyšším než 90 % průměru EU). Díky tomuto rozdělení si na evropské fondy budou moci

„sáhnout“ také regiony vyspělejších členských zemí, nejen těch nejhudších. Drtivá většina prostředků by nadále měla putovat do zaostávajících zemí a regionů, ale přechodné regiony budou moci čerpat prostředky na investice do inovací, zvyšování energetické účinnosti, sociální soudržnosti a konkurenceschopnosti. Daná „přechodná“ kategorie by měla nahradit současný mechanismus „phasing out“ a „phasing in“. Mělo by to umožnit zacházet s regiony se stejným HDP stejně bez ohledu na jejich předchozí způsobilost čerpat prostředky.

Pokud bude státu poskytována finanční pomoc (dnes např. Řecko), zvýší se podíl spolufinancování EU o 5–10 % až na 95 % nákladů na projekt. Státy neobdrží více peněz, jen k nim získají lepší přístup v případě kritické situace.

Strukturální fondy by se měly zaměřit na subregionální a místní úroveň. Vedle financování z grantů se navrhuje, aby se podpora určená podnikům a projektům, od kterých se očekává značná finanční návratnost, poskytovala především prostřednictvím inovativních finančních nástrojů.

Pro novou kategorii přechodných regionů bude maximální míra spolufinancování ze strany EU 60 %. Ostatní stropy zůstávají nezměněny: pro nejméně rozvinuté regiony max. 85 %, pro nejvíce rozvinuté regiony max. 50 % a max. 85 % pro Fond soudržnosti.

Členské státy budou moci v rámci tzv. multifund programů kombinovat rozdělování prostředků z ERDF, ESF a Fondu soudržnosti tak, aby více odpovídaly jejich plánům růstu.

Zvýšení absorpční kapacity fondů. Vzhledem k tomu, že při čerpání peněz ze strukturálních fondů se uplatňuje pravidlo N+2 (každý závazek členské země vůči Komisi musí být splněn do 2 let od přijetí), je čerpání těchto peněz v době krize některými státy problematické. Komise nebude rok 2014 do programovacího období počítat, stejně tak rok 2015, pokud daný operační program začne platit včas. Vznikne tak systém N+3. Komise také vydala opatření, které omezí nevyčerpání peněz ke konci programovacího období. Stát může získat ze strukturálních fondů maximálně 2,5 % HDP. Dnes je maximální míra 3,8 % HDP.

Zjednodušení řízení fondů a projektů: Dojde k harmonizaci pravidel způsobilosti; k zavedení „e-koheze“, tedy možnosti poslat veškeré informace elektronicky; k širšímu užívání tzv. „zjednodušených nákladů“ (užívání paušálních sazeb, úhrnné částky ap.); zjednoduší se systém přihlášek pro velké projekty nad 50 mil. €, které podléhají předchozímu souhlasu Komise.

K návrhům Komise se vyjadřoval také EP a jeho výbor REGI. Jeho předsedkyně Danuta Hübnerová poznamenala, že EU by se měla více soustředit na růst než na stabilitu. EP vyjádřil svoje obavy nad makroekonomickou podmíněností udělování peněz z fondů. Další jednání se očekávají v listopadu 2011.

Nejdůležitější body k jednotlivým konkrétním návrhům nařízení

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj a cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006 (KOM(2011)614)

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) se zaměřuje na posílení hospodářské a sociální soudržnosti v EU korigováním nerovnováhy mezi jejími regiony. Podporuje regionální a místní rozvoj spolufinancováním investic do oblastí výzkumu, vývoje a inovací, změny klimatu a životního prostředí, podpory podnikání malých a středních podniků, služeb obecného hospodářského zájmu, telekomunikací, energetické a dopravní infrastruktury, zdravotnictví, vzdělávací a sociální infrastruktury a udržitelného rozvoje měst.

Na období let 2014–2020 zůstává pro ERDF k dispozici nejvýše 183,3 mld. €. Navrhované nařízení určuje rozsah zásahů fondu a také vymezuje seznam činností, které nebudou způsobilé k poskytnutí podpory (nebude podporovat vyřazování jaderných zařízení a produkci tabákových výrobků). Vymezuje investiční priority pro každý z tematických cílů.

Nařízení uvádí, že bude třeba, aby se v přechodových regionech a více rozvinutých regionech největší část jejich přidělu (s výjimkou ESF) zaměřila na energetickou účinnost a energii z obnovitelných zdrojů, konkurenceschopnost malých a středních podniků a inovace. Méně rozvinuté regiony budou moci věnovat prostředky na širší škálu cílů odrážejících jejich potřeby.

Ve více rozvinutých a přechodových regionech bude nejméně 80 % celkových prostředků ERDF na vnitrostátní úrovni zaměřeno na energetickou účinnost a energii z obnovitelných zdrojů, výzkum a inovace a podporu malých a středních podniků, z čehož 20 % bude určeno na energetickou účinnost a energii z obnovitelných zdrojů. Minimální procentní podíl se sníží na 60 %.

V méně rozvinutých regionech bude nejméně 50 % celkových prostředků ERDF na vnitrostátní úrovni zaměřeno na energetickou účinnost a energii z obnovitelných zdrojů, výzkum a inovace a podporu malých a středních podniků, z čehož 6 % bude určeno na energetickou účinnost a energii z obnovitelných zdrojů.

Regiony se zaměří na udržitelný rozvoj měst; dojde k vyčlenění min. 5 % prostředků ERDF na vznik platformy pro rozvoj měst.

V rámci operačních programů je potřeba věnovat zvláštní pozornost specifickým problémům regionů, které jsou závažně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce (KOM(2011)611)

Podle strategie Evropa 2020 ve svém návrhu Komise rozhodla, že by politika soudržnosti měla zůstat základním prvkem příštího finančního balíku. Zaměřuje se na jednotlivé země a regiony, které mají „větší potřeby“. Evropská územní spolupráce je jedním z cílů politiky soudržnosti a poskytuje rámec pro uskutečňování společných opatření a politických výměn mezi vnitrostátními, regionálními a místními aktéry z různých členských států (řešení společných problémů, jako jsou třeba znečištění Baltského moře, využití lékařské péče v zahraničí či výměna zkušeností týkajících se podpory inovací). Evropská územní spolupráce probíhá v rámci 3 různých typů programů:

- Přeshraniční spolupráce. Financování projektů, které zahrnují regiony a místní orgány na obou stranách společné hranice (např. francouzsko-německé projekty na podporu přeshraničního využívání infrastruktury)
- Nadnárodní spolupráce. Financování projektů mezi státními, regionálními a místními subjekty v rozsáhlých oblastech, jako jsou např. členské země a regiony kolem Baltského moře či Alp
- Programy meziregionální spolupráce. Slouží k podpoře výměny osvědčených postupů v oblasti inovací, energetické účinnosti, rozvoje měst aj.

Navrhované nařízení má přinést tyto změny:

- Partneři se budou muset v rámci programu přesněji dohodnout, jaký druh projektů chtějí financovat, a stanovit si jasné cíle. Projekty také budou muset být v souladu s politickými prioritami EU.
- Nařízení umožní spolupráci mezi více zeměmi. Díky zjednodušení také sníží administrativní zátěž jak na úrovni programů, tak jednotlivých projektů.
- Návrh stanoví finanční zdroje dostupné pro každou oblast a kritéria pro jejich přidělování členským státům.
- Vznikne ustanovení o tematickém soustředění a investičních prioritách.

- Programy si mohou vybrat z tematické nabídky omezený počet priorit s odpovídajícími investičními prioritami.
- Výběrová kritéria se zpřísní.
- Větší harmonizace pravidel (pravidla způsobilosti stanovena na úrovni EU).
- Uspřádání realizace programu prodloužením lhůty u pravidla zrušení závazku a zvláštními ustanoveními o uplatňování pravidel o státní podpoře a o převodu cizích měn na eura.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení (ES) č. 1081/2006 (KOM(2011)607)

ESF podporuje politiky a priority, jejichž cílem je dosažení pokroku směřujícího k plné zaměstnanosti, ke zvýšení kvality a produktivity práce, geografické a profesní mobility pracovníků v EU, zlepšení systému vzdělávání a odborné přípravy, sociálního začleňování ap. Fond se snaží o odstranění nerovnosti mezi muži a ženami a předcházení diskriminace a o posílení sociálních inovací a nadnárodní spolupráci.

Návrh Komise stanovil minimální podíly rozpočtu pro každou kategorii regionů v rámci Evropského sociálního fondu (ESF) s cílem zvýšit podíl fondů na plnění hlavních cílů strategie Evropa 2020. Komise navrhuje vyčlenit minimálně jednu čtvrtinu rozpočtu kohezní politiky, tedy 84 mld. €, pro ESF. Komise chce kombinovat financování ESF s jinými zdroji.

Minimální podíly rozpočtu alokované pro 3 kategorie regionů:

- 25 % pro nejméně rozvinuté regiony
- 40 % pro novou kategorii přechodných regionů
- 52 % pro nejvíce rozvinuté regiony

Celkem by se mělo jednat o 84 mld. € v porovnání se současnými 75 mld. €.

Návrh se zaměřuje na 4 tematické cíle (z celkových 11):

1. Podpora zaměstnanosti a mobility pracovníků
2. Investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení
3. Podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě
4. Posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy

V případě přijetí nařízení členské země budou muset zajistit, aby určitý procentuální podíl prostředků získávaných v rámci politiky soudržnosti pocházel z ESF. Fond chce posílit svoji sociální dimenzi – více prostředků na podporu zaměstnanosti (hlavně mladých lidí a znevýhodněných skupin), vzdělávání a odborné přípravy, boj proti chudobě. Podpora bude směřovat také na specifická antidiskriminační opatření.

Na podporu opatření sociálního začleňování bude vyčleněno alespoň 20% národní alokace ESF.

Do projektů ESF by se měli v méně rozvinutých regionech více zapojit sociální partneři a nevládní organizace.

Nařízení slibuje zjednodušit fungování ESF (především v případě drobných příjemců). Novinkou je, že např. vybavení, které souvisí s projekty investic do sociálního a lidského kapitálu, bude bráno jako způsobilé pro financování z ESF.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1084/2006 (KOM(2011)612)

Fond soudržnosti pomáhá členským státům, jejichž HDP na obyvatele je nižší než 90% průměru EU-27 při investování do dopravní sítě TEN-T a životního prostředí.

Ve sféře životního prostředí bude Fond soudržnosti podporovat investice do přizpůsobení se změně klimatu a prevence rizik, investice v oblasti vodního hospodářství a odpadového hospodářství a do městského prostředí. Fond bude podporovat investice týkající se energie (např. energetická účinnost a obnovitelné zdroje energie), pokud jsou pozitivní pro životní prostředí.

Část rozpočtu Fondu soudržnosti (10 mld. €) bude vyčleněna na financování hlavních dopravních sítí v rámci Nástroje pro propojení Evropy (viz níže). Investice v oblasti dopravy (transevropské dopravní sítě, nízkouhlíkové dopravní systémy, městská doprava) i nadále zůstanou v agendě Fondu soudržnosti.

Fond soudržnosti nebude podporovat: vyřazování jaderných elektráren z provozu; snižování emisí skleníkových plynů v zařízeních, na něž se vztahuje směrnice č. 2003/87; bytovou výstavbu.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o programu Evropské unie pro sociální změny a inovace (KOM(2011)609)

Cílem programu EU pro sociální změny a inovace je zvýšit soudržnost opatření v oblasti zaměstnanosti a v sociální oblasti. Dojde k propojení samostatných, byť na sobě závislých nástrojů: programu Progress, sítě EURES a evropského nástroje mikrofinancování.

1. Program Progress se zabývá kolektivním postupem a koordinací politik mezi členskými státy. Cílem je, aby politiky a právní předpisy Unie lépe reagovaly na socioekonomickou situaci. Části programu Progress týkající se rovnosti pohlaví a zákazu diskriminace budou začleněny do nových nástrojů v oblasti spravedlnosti. (Při sledování svých cílů však program EU pro sociální změny a inovace podporuje

zohlednění rovnosti žen a mužů a zákazu diskriminace ve všech oblastech).

2. Program EURES se věnuje volnému pohybu pracovníků a přispívá k hospodářskému rozvoji a sociální soudržnosti. Má za cíl zlepšit transparentnost trhu práce tím, že zpřístupňuje volná pracovní místa na portálu pracovní mobility EURES, a poskytovat podporu v oblasti informování a poradenství.
3. Evropský nástroj mikrofinancování pro oblast zaměstnanosti a sociálního začleňování (vytváření nových pracovních míst pomocí zakládání a konsolidace nových podniků).

Program by měl zajistit následující:

- Členské státy zlepší svou pozici vůči reformám penzijního systému, snížení chudoby, zvýšení zaměstnanosti zejm. osob s nízkou kvalifikací, starších pracovníků, migrantů a osob se zdravotním postižením.
- Zlepší se ochrana pracovníků v sektorech, které jsou považovány za riskantní.
- Členské státy a jejich občané budou profitovat z možnosti pracovat v jiných členských státech, což by mělo napomoci obsadit volná pracovní místa, podpořit ekonomickou aktivitu a přispět k ekonomickému růstu.
- Přístup k mikroúvěrům (do 25 tis. €) se zjednoduší pro nezaměstnané, pro občany, kteří mohou snadno přijít o místo, a pro znevýhodněné skupiny občanů.

Finanční prostředky vyčleněné na provádění programu v období 2014–2020 budou činit 958,19 mil. €.

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS), pokud jde o vyjasnění, zjednodušení a zlepšení zřizování a provádění takovýchto seskupení (KOM(2011)610)

Podpora územní spolupráce – tedy podpora regionů různých členských států, které chtějí spolupracovat ve věcech společného zájmu – patří již dlouho mezi cíle EU. Od roku 2006 je místním a regionálním subjektům umožněno zakládat tzv. evropská seskupení pro územní spolupráci (ESÚS), která mají jednotný právní rámec. Komise zveřejnila novou zprávu o fungování seskupení a o možných zdokonaleních spočívajících mj. v:

- zjednodušení postupu zakládání seskupení;
- přezkumu záběru jejich činnosti;
- zapojení regionů mimo EU;
- ujasnění některých pravidel (např. nábor zaměstnanců, využívání finančních prostředků a ochrana věřitelů).

– Cílem nařízení je usnadnit zřizování a fungování ESÚS a vyjasnit některá stávající ustanovení. Základní povaha ESÚS se nezmění a stávající ESÚS nebudou nuceny měnit své stanovy ani způsob fungování. Dojde k rozšíření ESÚS na veškeré aspekty územní spolupráce a vytvoří se právní rámec, aby mohly přistoupit i třetí země. Mělo by dojít ke sjednocování terminologie. Nařízená nemá žádný dopad na rozpočet EU; je financováno z místních, regionálních nebo celostátních zdrojů.

Dojde také ke specifikaci kritérií pro schválení nebo zamítnutí vnitrostátními orgány. Je navržena omezená lhůta pro posouzení (původní lhůta 3 měsíců pro schválení zřízení by měla být prodloužena na 6 měsíců, a pokud se do té doby orgán nevyjádří, platí schválení tichým souhlasem). Členské státy budou muset informovat Komisi o předpisech přijatých za účelem provádění nařízení o ESÚS a každé nově zřízené ESÚS by mělo Komisi informovat o účelu a členech. V budoucnu by mělo být možné využívat ESÚS ke společné správě veřejných služeb.

Postoj ČR

Vláda svým [usnesením č. 650](#) ze srpna 2011 schválila Souhrnný návrh zaměření budoucí kohezní politiky EU po roce 2013 v podmínkách České republiky obsahující i návrh rozvojových priorit pro čerpání fondů EU po roce 2013.

Národní rozvojové priority pro vymezení operačních programů pro programové období 2014–2020 jsou:

1. zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky;
2. rozvoj páteří infrastruktury;
3. zvyšování kvality a efektivity veřejné správy;
4. podpora sociálního začleňování, boje s chudobou a systému péče o zdraví;
5. integrovaný rozvoj území.

Vláda uložila Ministerstvu pro místní rozvoj ČR úkol priority rozpracovat do vymezení budoucích operačních programů. Tento materiál musí být předložen do dubna 2012.

Ministerstvo, jakožto hlavní autorita nad rozdělováním strukturální pomoci EU v ČR, má k nové podobě návrhů Komise výhrady. Jako problematický vidí nejen nový nástroj CEF (viz níže), ale i nejasné a nedořešené otázky např. ve smlouvě o partnerství (co se stane, když se na ní Komise a stát nedohodnou) nebo zavedení kondicionalit. Ministerstvo patrně podpoří podmíněnost ex ante, ale podmíněnost makroekonomickou vidí jako problematickou. [Podle](#) MMR se „Komise pohybuje na hraně, nebo dokonce za hranou svých kompetencí“. Podle smluv Komise nemůže státům nařizovat, jak se chovat v oblastech, které nespadají přímo mezi výlučné pravo-

moci EU. ČR poslal Komisi svůj národní plán reforem už v dubnu 2011. Podle názoru MMR makroekonomická kondicionalita s kohezní politikou nesouvisí a implementační orgán ji není schopen ovlivnit. Za dodržování rozpočtových pravidel je podle ministerstva odpovědný stát, ne regiony. S podmíněností nesouhlasí ani kraje.

Další vývoj

Návrhy nyní prodiskutuje Rada a EP v rámci procedury spolurozhodování. V EP bude během listopadu 2011 probíhat nad předloženými návrhy debata. Předpokládá se, že ke schválení dojde do konce roku 2012, aby nová pravidla pro kohezní politiku začala platit od roku 2014. Současně budou probíhat jednání o podobě finanční perspektivy EU pro období 2014–2020.

Komise zavádí Nástroj pro propojení Evropy

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing the Connecting Europe Facility (COM(2011)665)

Komise [přijala](#) 19. 10. 2011 plán, díky němuž by měly být poskytnuty prostředky na investice v hodnotě 50 mld. € ke zlepšení evropských dopravních, energetických a digitálních sítí. Cílené investice do nejdůležitější infrastruktury mají pomoci vytvořit pracovní místa a zvýšit konkurenceschopnost Evropy v době krize.

Kontext

EU by měla mít v letech 2014–2020 „efektivní rozpočet, jehož každé euro přinese maximální výnos občanům“. Představuje si to alespoň Komise, která 29. 6. 2011 představila návrh nového víceletého finančního rámce (VFR), tedy sedmiletého „rozpočtu EU“ (více v příspěvku „Komise zveřejnila konkrétní návrh podoby finanční perspektivy 2014–2020“, [Monitoring červen 2011](#)). Nový Nástroj pro propojení Evropy by měl fungovat díky vyčlenění patřičných zdrojů z tohoto rozpočtu.

Součástí balíku opatření pro rozvoj infrastruktury jsou i 3 legislativní návrhy ([KOM\(2011\)650/2](#), [KOM\(2011\)658](#), [KOM\(2011\)657/3](#)) rozpracovávající hlavní směry financování transevropských dopravních, energetických a telekomunikačních sítí.

Obsah

Nový Nástroj pro propojení Evropy (CEF), tzv. infrastrukturní fond, by měl umožnit čerpat v období 2014–2020 až 50 mld. € na infrastrukturní projekty v celé EU. Fond by měl být plně podřízen Komisi.

- Největší část má mířit do sektoru dopravy – 31,7 mld. € včetně 10 mld. vyčleněných v rámci Fondu soudržnosti. Fond soudržnosti bude i nadále poskytovat finance na projekty v infrastruktuře v členských státech s HDP menším než 90% průměru EU. Nástroj bude klást důraz na méně znečišťující druhy dopravy, bude se snažit řešit problematické dopravní úseky EU, rozšířit výběr způsobu dopravy ap. Komise již navrhla vytvoření koridorů pro nejdůležitější přeshraniční projekty. Podle jejích odhadů bude do roku 2020 k vybudování skutečně celoevropské sítě potřeba 500 mld. €, což zahrnuje 250 mld. € na odstranění problematických míst a doplnění chybějících článků v hlavní síti.
- Na energetickou infrastrukturu přijde 9,1 mld. €. Komise si slibuje rozvoj vnitřního trhu s energiemi a „lepší přepravu energie z obnovitelných zdrojů za dostupnou cenu“.
- Na informační a komunikační technologie bude vyčleněno 9,2 mld. €. Komise se na základě odhadů domnívá, že by financování infrastruktury sítí mohlo stimulovat investice v hodnotě více než 50 mld. €. Tzv. Digitální agenda pro Evropu stanoví, že do roku 2020 by měly mít všechny domácnosti širokopásmové připojení k internetu o rychlosti alespoň 30 Mbps a nejméně 50% z nich nad 100 Mbps. Poskytnuté peníze by měly být využity na granty zaměřené na budování infrastruktury potřebné pro zavedení např. technologie elektronické totožnosti, elektronického zadávání veřejných zakázek, elektronických zdravotních záznamů, digitální knihovny Europeana, portálu e-justice a služeb v celní oblasti.

Příliv investic mají podpořit tzv. projektové dluhopisy. Návrh nařízení dále vymezuje konkrétní finanční nástroje pro spolufinancování projektů a další obecná finanční kritéria.

Finanční prostředky z navrhovaného fondu bude možné pro jednotlivé projekty čerpat až po splnění dalších technických požadavků a kritérií, které budou stanoveny pro jednotlivé sektory samostatně.

Pozice ČR

ČR se k novému nástroji staví rezervovaně. Má hlavní výhrady k tomu, že se objem peněz navýšil právě zmíněným vyčleněním 10 mld. € z Fondu soudržnosti na dopravní projekty a je v přímém řízení Komise. Podle Ministerstva pro místní rozvoj ČR tak může dojít k tomu, že některé členské státy o jednu alokované prostředky následně přijdou. Ty jsou určeny zemím s HDP nižším než 75% průměru EU, tedy i ČR. Nový nástroj však bude dostupný všem členským státům.

Ministerstvo dopravy ČR se k návrhu na vytvoření fondu staví také poměrně negativně. Podle jeho názoru nový finanční nástroj EU příliš nepřispívá ke snížení rozdílů v kvalitě infrastruktury mezi EU-15 a EU-12, což je hlavní a dlouhodobě prezentovaný zájem ČR. O tom, který projekt podporu získá, bude rozhodovat Komise, a to podle nových pravidel. Z prostředků fondu na dopravu nebude např. možné vykupovat pozemky. Proti zřízení infrastrukturního fondu se [postavil](#) i europoslanec Oldřich Vlasák (ECR), který se domnívá, že „návrh symbolizuje zjevnou snahu bohatších západoevropských zemí získat co nejvíce vybraných peněz pro sebe“. Podle Vlasáka je to zjevné při podrobném prozkoumání seznamu předvybraných projektů, který je součástí návrhu Komise. Europoslanec poukázal zejména na projekty národního charakteru, jako je např. železniční spojení mezi Messinou a Palermem na Sicílii nebo Valencíi a Barcelonou ve Španělsku. V případě dopravních projektů návrh navíc drtivě preferuje železniční a vodní spojení na úkor silničních sítí.

Další vývoj

Prozatím probíhají spíše technická jednání a diskuse směřující k objasnění návrhů. Politická debata se čeká až za dánského předsednictví v Radě EU v první polovině roku 2012 – s dokončením v druhé polovině roku 2012. Pilotní projekt bude probíhat již v letech 2012–2013 za současného víceletého finančního rámce.

ROZŠIŘOVÁNÍ

Strategie rozšiřování 2011–2012

Strategie rozšiřování 2011–2012 ([KOM\(2011\)666](#))

Komise [přijala](#) 12. 10. 2011 výroční strategickou zprávu, v níž vysvětluje svou politiku v oblasti rozšiřování EU.

Kontext

Komise přijímá [dokumenty](#) týkající se rozšiřování, jeho hodnocení a budoucnosti každý podzim. V těchto dokumentech Komise hodnotí jednotlivé kandidátské nebo potenciální kandidátské země a jejich připravenost na členství v EU.

[Rok 2011](#) je podle Komise důležitým rokem pro rozšiřování EU. Chorvatsko uzavřelo přístupové rozhovory (více v příspěvku „Chorvatsko se stane členem EU v roce 2013“, [Monitoring červen 2011](#)), bylo navrženo jejich zahájení s Černou Horou a Srbsko má šanci získat kandidátský status. Na druhou stranu trvá napětí ve vztazích Srbska a Kosova, jakož i Kypru a Turecka.

Obsah

V nadcházejícím období se Komise hodlá zaměřit především na posilování vlády práva a pokračování reformy státní správy v zemích, jež aspirují na členství v EU. Na základě dosavadních zkušeností z přístupového procesu s Chorvatskem bude Komise v rámci přístupových jednání navrhopvat otevření kapitol týkajících se soudnictví, základních práv, spravedlnosti, svobody a bezpečnosti (tj. kapitol 23 a 24) jako prvních – a jejich uzavření mezi posledními. Komise chce věnovat zvýšenou pozornost zajištění svobody médií a svobody projevu, jež jsou základním předpokladem pro opravdu funkční změny ve společnosti, a bude dbát na přijímání příslušné legislativy, která mj. zajistí větší ochranu novinářů. Komise také zdůrazňuje, že v oblasti jihovýchodní Evropy je třeba zlepšit regionální a sousedskou spolupráci a zabránit tomu, aby bilaterální problémy zatěžovaly rozšiřovací proces. Komise bude podporovat další ekonomickou transformaci (včetně posilování energetických a dopravních sítí) a směřování k cílům obsaženým ve strategii Evropa 2020.

Chorvatsko

Došlo k úspěšnému uzavření přístupových rozhovorů, což bude motivovat další země regionu. Komise dává kladné doporučení k podpisu přístupové smlouvy. Komise bude monitorovat plnění chorvatských závazků vyplývajících z uzavření negociací.

Turecko

Turecko je pro EU klíčovým partnerem. Za poslední více než rok nicméně nedošlo v přístupových jednáních k žádnému pokroku. Komise tedy ve zprávě vyzývá k obnovení dynamiky jednání. Znepokojení panuje nad momentálními bilaterálními spory mezi Tureckem a Kyprem.

Island

V roce 2011 byly otevřeny 4 vyjednávací kapitoly a 2 z nich byly zároveň i předběžně uzavřeny. Země využívá toho, že je na základě Dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP) zcela začleněna do vnitřního trhu EU a svoji legislativu v této oblasti má již řadu let plně sladěnu s legislativou EU. V případě kapitoly 2 (volný pohyb pracovníků) má Island coby dlouholetý člen EHP v současné době právo až do roku 2014 uplatňovat vůči občanům Bulharska a Rumunska (které vstoupily do EU, a tedy i do EHP až v roce 2007) přechodné období na volný pohyb pracovních sil. Islandská vláda se rozhodla pro vstřícné gesto a přechodné období ukončí již v závěru roku 2011. Bulhaři a Rumuni

budou po 1. 1. 2012 moci cestovat na Island za prací bez omezení.

Cílem Komise je během prvního pololetí 2012 dokončit proces porovnávání islandské legislativy s legislativou EU a otevřít všechny zbývající kapitoly. Klíčovým faktorem zůstává postoj islandské veřejnosti a kapitola 13 (rybolov), které spolu úzce souvisí.

Srbsko

Země dosáhla značného pokroku a Komise doporučila udělit jí kandidátský status za předpokladu, že se Srbsko vrátí k jednacímu stolu v dialogu s Kosovem. Přístupová jednání navrhuje Komise otevřít ve chvíli, kdy bude adekvátně splněna jediná klíčová priorita – dodržování ustanovení Dohody o stabilizaci a přidružení a další normalizace vztahů s Kosovem.

Černá Hora

Komise navrhuje zahájit přístupová jednání. Černá Hora má být první zemí, pro niž v souladu se svou novou strategií Komise navrhne otevření kapitol 23 a 24 mezi prvními.

Makedonie

Komise doporučuje zahájit přístupové rozhovory. Makedonii vyzývá k řešení otázek, pokud jde o nezávislost justice, reformu veřejné správy či svobodu médií, a nalezení řešení sporu s Řeckem ohledně názvu země.

Albánie

Pokrok v roce 2011 brzdila zablokovaná politická situace. Pozitivní je rozhodnutí opozice o účasti na práci parlamentu. Komise nyní očekává, že Albánie co nejdříve předloží konkrétní výsledky a posune se v plnění 12 klíčových priorit (stanovených ve zprávách Komise v roce 2010).

Bosna a Hercegovina

Zablokovaná vnitropolitická situace zabránila pokračování reform. Je zásadní, aby došlo k přijetí zákona o státní pomoci a uvedení ústavy v soulad s výnosem Evropského soudu pro lidská práva, aby země mohla podat přihlášku do EU.

Kosovo

Pokrok země považuje Komise za omezený. Pozitivní je odhodlání kosovské vlády pokračovat v reformách. Přetrvávajícími problémy jsou organizovaný zločin a korupce a zvýšené napětí na severu země. Komise spustí koncem roku 2011 s Kosovem vízový dialog a je také připravena zahájit strukturovaný dialog k otázkám právního státu s cílem pomoci zemi pokročit v reformách.

SPOTŘEBITELÉ

Komise zrevidovala své návrhy týkající se léků na předpis

Amended proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EC) No 726/2004 as regards information to the general public on medicinal products for human use subject to medical prescription and as regards pharmacovigilance (COM(2011)632)

Amended proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2001/83/EC, as regards information to the general public on medicinal products subject to medical prescription and as regards pharmacovigilance (COM(2011)633)

Komise 11. 10. 2011 [uveřejnila](#) revidované návrhy týkající se informací, které mohou výrobci poskytovat veřejnosti o lécích na předpis.

Kontext

[Původní návrhy](#), mající revidovat [směrnici č. 2001/83](#) a [nařízení č. 726/2004](#), Komise předložila v prosinci 2008 s tím, že je třeba zajistit, aby informace zejm. na internetu byly spolehlivé, srozumitelné a aktuální (což často nejsou; více v příspěvku „Rada: Jednání o farmaceutickém balíku pokračují“, [Monitoring červen 2010](#)). Revizí původních návrhů Komise reagovala na četné požadavky EP (více v příspěvku „EP požaduje lepší informovanost pacientů o lécích na předpis“, [Monitoring listopad 2010](#)) a namísto práv a zájmů pacientů se zaměřila primárně na meritum věci, tedy na samotné informace o lécích a způsob jejich poskytování.

Obsah

Léky dostupné pouze na lékařský předpis by mělo být i nadále zakázáno inzerovat široké veřejnosti. Povoleny by měly být pouze určité informace (např. informace na etiketě a příbalovém letáku, informace o cenách, informace o klinických zkouškách nebo návod k použití) a pouze prostřednictvím vymezených informačních kanálů (např. na oficiálních internetových stránkách či na přímé vyžádání, rozhodně nikoliv ve „všeobecných tištěných médiích“).

Poskytované informace by měly splňovat „kritéria kvality“ (měly by být objektivní, měly by odpovídat potřebám a očekáváním pacientů, měly by být podložené a věcně správné, neměly by být klamavé ap.), což ověří příslušné orgány (v ČR např. Státní úřad pro kontrolu léčiv). Některé informace by měli

výrobci léčiv nově poskytovat povinně (např. informace na etiketě a příbalovém letáku).

Revidované návrhy rovněž usilují o další posílení stávajícího systému sledování bezpečnosti léků známého jako farmakovigilance (po skandálu s lékem Mediator, který způsobil ve Francii v letech 1976–2009 500 úmrtí a na 3500 hospitalizací, protože současně s léčbou cukrovky výrazně potlačoval chuť k jídlu, z jiných zemí byl právě proto již dříve stažen; více v příspěvku „EP přijal jednu z částí farmaceutického balíku“, [Monitoring září 2010](#); srov. [nařízení č. 1235/2010](#)).

V budoucnu by měl být při jakékoli pochybnosti v jednom členském státě automaticky spuštěn systém kontroly farmakovigilance v celé EU. Také by měl vzniknout veřejně dostupný seznam léků, které z hlediska farmakovigilance vyžadují speciální dohled národních dohledových orgánů. Nadto by výrobci, kteří své produkty dobrovolně stáhnou z trhu, měli informovat, proč se k takovému kroku uchýlili.

Sporné body

Revidované návrhy ze zainteresovaných aktérů přivítala kupř. EPHA, ale i Federace farmaceutického průmyslu asociací. BEUC se nicméně obává, že problém může vzniknout v otázce kontroly informací o lécích poskytovaných veřejnosti předtím, než jsou umístěny na trh. Komise z této kontroly v návrzích umožňuje výjimky, které by podle BEUC neměly existovat.

Další vývoj

O revidovaných návrzích bude stejně jako o textech původních spolurozhodovat Rada s EP.

Přeshraniční obchod v EU se má řídit „28. právním režimem“

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on a Common European Sales Law (COM(2011)635)
Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. A Common European Sales Law to Facilitate Cross-Border Transactions in the Single Market (COM(2011)636)

Komise 11. 10. 2011 [navrhla](#) s odkazem na čl. 114 Smlouvy o fungování EU (sblížování ustanovení právních a správních předpisů členských států) „fakultativní společnou evropskou právní úpravu prodeje“, jejímž cílem by mělo být posílení obchodu a většího výběru pro spotřebitele. Měl by tak vzniknout „28. právní režim“ fungující vedle analogických právních režimů členských států EU.

Kontext

[Podle Komise](#) proti sobě stojí na jedné straně na 500 mil. spotřebitelů v EU a na straně druhé 26 mld. € ročně, o které údajně přicházejí obchodníci potýkající se s rozdíly ve smluvním právu v členských státech EU (přeshraniční obchod na internetu např. dosahuje jen 7 % celkového obchodu v EU, v ČR jen 4 % a údajně až 3 mil. spotřebitelů ročně je v EU obchodníky odmítnuto kvůli tomu, že pocházejí z jiné členské země EU; v ČR je takových cca 23 tis.). Proto má vzniknout jednotný soubor pravidel pro smlouvy uzavírané přes hranice, který by platil ve všech 27 členských státech EU.

V červenci 2010 Komise v [zelené knize navrhla](#) možné přístupy ke smluvnímu právu v EU. Poté uspořádala [veřejnou konzultaci](#), která probíhala do konce ledna 2011 a [přinesla](#) 320 odpovědí. V květnu 2011 dokončila odborná skupina zřízená Komisí studii proveditelnosti věnovanou potenciálnímu vzniku evropského smluvního práva (více v příspěvku „Komise zveřejnila studii proveditelnosti o evropském smluvním právu“, Ve zkratce..., [Monitoring květen 2011](#)). Při její přípravě Komise konzultovala zúčastněné subjekty a obdržela 120 odpovědí. V červnu 2011 podpořilo fakultativní evropské smluvní právo plénum EP přijetím zprávy Diany Wallis z vlastní iniciativy (více v příspěvku „Komise upřesňuje, jak by mohlo vypadat evropské smluvní právo“, Ve zkratce..., [Monitoring červen 2011](#)).

Obsah

Pokud obchodníci akceptují novou fakultativní unijní úpravu (podle průzkumů Flash Eurobarometer [320](#) a [321](#) má být v EU takových více než 71 %, v ČR 73 %), měli by si spotřebitelé moci „jediným kliknutím myši zvolit uživatelsky přívětivý evropský formát smlouvy zajišťující vysokou ochranu“, vše samozřejmě v jazyce spotřebitele.

Komise věří, že obchodníkům toto opatření sníží transakční náklady (údajně činí až 10 tis. € na každý nový vývozní trh, na němž obchodník hodlá nabízet své služby, plus cca 3 tis. € na úpravu webových stránek) a spotřebitelům rozšíří možnosti, např. pokud jde o nápravu v případě, že zakoupí vadný výrobek, a to i několik měsíců po koupi (v současnosti je tato možnost k dispozici pouze v 5 zemích EU – ve Francii, Řecku, Litvě, Lucembursku a Portugalsku). Komise tvrdí, že 44 % spotřebitelů odrazuje od nákupů z jiných zemí EU nejistota, pokud jde o jejich práva.

Podmínkou použití společné evropské právní úpravy prodeje by měl být (1) dobrovolný a vý-

slovný souhlas obou stran (obchodníka a spotřebitele, popř. 2 obchodníků, přičemž postačí, pokud jen jedna ze stran bude mít sídlo v EU), (2) přeshraniční rozměr transakce (členské státy by nicméně měly mít možnost určit, zda se společná evropská právní úprava prodeje bude vztahovat i na transakce na domácím trhu) a (3) prodej zboží nebo digitálního obsahu.

Sporné body

Proti „28. právnímu režimu“ se staví jak spotřebitelská organizace BEUC, tak reprezentant malých a středních podniků UEAPME (více v příspěvku „Komise zveřejnila studii proveditelnosti o evropském smluvním právu“, Ve zkratce..., [Monitoring květen 2011](#)). V EP je proti konzervativní frakce.

Všichni s odůvodněním, že neexistuje jednoznačný důkaz, že rozdíly mezi právními řády jednotlivých členských států způsobují překážky v přeshraničním obchodu. Indiferentně se vůči návrhu zatím stavějí Eurochambres a BusinessEurope.

Další vývoj

Návrh na zavedení společné evropské právní úpravy prodeje bude podléhat spolurozhodování Rady a EP.

Rada o dané otázce [jednala](#) poprvé 27. 10. 2011. Během debaty byly vzneseny dotazy na komplexnost navrhovaného řešení (nakolik bude nová norma s to chránit spotřebitele) a na právní bázi návrhu.

VNITŘNÍ TRH**Rada se s EP dohodla na regulaci derivátů**

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů (KOM(2010)484)

Rada 4. 10. 2011 [dospěla](#) se zástupci EP ke kompromisu ve věci regulace trhu s deriváty v EU.

Kontext

Pozadí debat o neregulovaných, soukromě obchodovaných (tzv. over the counter) derivátech je obdobné jako v případě návrhu na regulaci krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání (viz níže). Obchod s OTC deriváty představuje 80–90 % obchodu se všemi deriváty (v letech 2009 a 2010 údajně nabyl objemu 425 tril. €, resp. 476 tril. €). Výbor ECON [zprávu](#) Wernera Langena, na jejíž bázi kompromis vznikl, schválil v květnu 2011 (více v příspěvku

„ECON schválil svou pozici k regulaci derivátů“, [Monitoring květen 2011](#)).

Obsah

V budoucnu by měly být o všech operacích s neregulovanými, soukromě obchodovanými (tzv. over the counter; OTC) deriváty, ať už je realizuje kdokoli (banky, pojišťovací a penzijní společnosti nebo hedgeové fondy), informovány registry obchodních údajů (fakticky centrální datová centra) zřizovaná za dohledu a podmínek stanovených orgánem ESMA, součástí tzv. mikrodohledu (více v příspěvku „Komise hodlá v EU posílit finanční dohled“, [Monitoring duben/září 2009](#)).

Samotné operace s deriváty by měly být uskutečňovány skrze nově definované centrální protistrany (central counterparty; CCP) disponující dostatečným kapitálem, aby v případě úpadku jedné ze stran transakce nedošlo k ohrožení celého finančního systému.

Na CCP by měla dohlížet dílem ESMA, dílem národní regulátoři ve spolupráci s výborem dohlížitelů (který by měl zahrnovat i subjekty potenciálně ovlivněné trhem s deriváty). V případě CCP ze třetích zemí (využívaných pro transakce subjektů z EU) by měla dohled realizovat výhradně ESMA. Autorizaci vzniku CCP by měli provádět národní regulátoři, pokud výbor dohlížitelů nerozhodne jednomyslně (ovšemže bez hlasů dotčeného národního regulátora) jinak.

Pokud transakci z nějakého důvodu nepůjde uskutečnit přes CCP, měly by se na obě její strany vztahovat přísnější kritéria, aby transakce mohla být realizována, ale neovlivnila (negativně) trh jako celek.

Nařízení by se mělo vztahovat na finanční firmy, na nefinanční subjekty jen v případech, které Komise a ESMA určí jako „systémově významné“.

Na penzijní fondy by se nová norma (tedy přísnější pravidla, jejichž naplnění se neobejde bez dodatečných nákladů) neměla vztahovat vůbec, a to min. po dobu 3 let s možným prodloužením o další 2 roky.

Další vývoj

Nové nařízení by se mělo uplatnit od konce roku 2012.

Je nicméně otázkou, jak na novou regulaci zareagují trhy mimo EU, resp. zda se transakce s derivátů v důsledku nepřesunou mimo Evropu. Rada si sice coby součást kompromisu vyjednala možnost usilovat o dosažení obdobné regulace vně EU, ale žádné relevantní nástroje k tomu, aby toho dosáhla, nemá.

Zainteresovaní aktéři kritizují nové vymezení veřejných služeb a státní podpory

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Reforma pravidel státní podpory EU pro služby obecného hospodářského zájmu (KOM(2011)146)

15. 10. 2011 byla uzavřena poměrně bouřlivá konzultace k balíku 4 návrhů na úpravu státní podpory službám obecného ekonomického zájmu (tj. veřejným službám).

Kontext

Oněmi 4 diskutovanými dokumenty (návrhy) byly následující texty:

1. [Sdělení](#) Komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu
2. [Rozhodnutí](#) Komise ze dne XXX o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby poskytované určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu
3. [Sdělení](#) Komise Rámec EU pro státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby (2011)
4. [Nařízení](#) Komise (EU) č. .../... ze dne XXX o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis pro podniky poskytující služby obecného hospodářského zájmu

Již v březnu 2011 Komise uveřejnila sdělení týkající se poskytování státní podpory veřejným službám a [zprávu](#) o fungování dosavadních pravidel (více v příspěvku „Komise hodlá změnit pravidla poskytování státní pomoci veřejným službám“, [Monitoring březen 2011](#)).

Otázka veřejných služeb (v dikci EU „služeb obecného ekonomického zájmu“) se dostala do centra pozornosti v souvislosti s rozsudkem Soudního dvora EU ve věci Altmark (podle německé autobusové společnosti) z roku 2003 ([C-280/00](#)). Ten stanovil, že udělení státní podpory poskytovateli veřejné služby je možné jedině ve výši, která kompenzuje samotný závazek poskytování veřejné služby.

Proto v roce 2005 vzniklo [rozhodnutí č. 2005/842](#), které stanovuje, za jakých podmínek je možné poskytnout státní podporu, aniž by bylo nutné ji označovat Komisi, a [tzv. rámeček \(2005/C297/04\)](#), který určuje, jak postupovat v případech, kdy to nutné je.

Uvedené dokumenty doplnila revize tzv. směrnice o transparentnosti ([směrnice č. 2006/111](#)). Platnost celého balíku má vypršet v listopadu 2011.

O státní podporu se nejedná, pokud jsou naplněny následující 4 podmínky: 1. jasná definice cíle veřejné služby; 2. parametry pro výpočet kompenzací jsou objektivně stanoveny dopředu; 3. kompenzace nepřekračují nezbytně nutné náklady vzniklé při plnění závazku veřejné služby; 4. poskytovatel je vybrán v tendru nebo jsou kompenzace vypočítány na základě nákladů řádně řízené společnosti, jež je adekvátně vybavena k poskytování veřejné služby. Obecně platí, že o kompenzacích poskytovatelům veřejných služeb není třeba zpravovat Komisi, pokud činí max. 30 mil. € při obratu 100 mil. €. (Nejčastěji bývá Komise notifikována v oblasti poštovních služeb a audiovizuálního vysílání, mezi lety 2006–2011 se tak stalo v 15, resp. 16 případech. Nejméně rozhodnutí naopak Komise vydává v oblasti odpadového a vodního hospodářství – kvůli jejich lokálnímu charakteru, a tedy obvykle malému rozsahu veřejné podpory.)

Komise otázku služeb obecného ekonomického zájmu zařadila také do své širší iniciativy „Single Market Act“ (více v příspěvku „Komise tvrdí, že už ví, jak restartovat vnitřní trh“, [Monitoring říjen 2010](#)). Veřejná konzultace k otázce revize pravidel poskytování státní pomoci veřejným službám proběhla od června do září 2010 (více v příspěvku „Komise otevřela debatu o působení EU v oblasti veřejných služeb“, [Monitoring červen 2010](#)).

Obsah a sporné body

Zainteresovaní aktéři balík přivítali (zejm. administrativní úlevy veřejným službám provozovaným v malém objemu a/nebo službám v sociální oblasti), ale konstatovali, že dlouhodobé řešení nepřináší.

Organizace FEANTSA např. odmítla, aby se pravidla pro veřejné služby řídila počtem obyvatel sídla, v němž jsou tyto služby nabízeny („dělitkem“ by mělo být 10 tis. obyvatel). Zástupkyně intergroup působící v EP Françoise Castex tento názor podpořila řadou argumentů tvrdících, že veřejné služby nelze považovat za „obyčejné“ služby, a postavila se za to, aby Komise v budoucnu využila čl. 14 Smlouvy o fungování EU (popř. Protokolu č. 26, který je ke smlouvě připojen), neboť umožňuje, aby se o otázkách financování veřejných služeb (členských států) rozhodovalo a úrovni EP a Rady (přesněji: pouze o službách obecného hospodářského zájmu, protože služby obecného zájmu primárním právem EU – s výjimkou zmíněného protokolu – podrobněji upraveny nejsou).

Výbor regionů svůj [názor](#), jež připravil Karl-Heinz Lambertz, uveřejnil 12. 10. 2011. Obecně řečeno Komisi převážně zkritizoval – za to, že

v porovnání se stávajícím stavem balík nic zásadně nového nepřináší.

Namísto 150 tis. € ročně by měl být práh pomoci (veřejným službám) de minimis (tedy takové pomoci, na niž se nevztahují pravidla EU pro poskytování státní pomoci) výrazně vyšší (800 tis. €) a také by se nemělo uplatňovat kritérium počtu obyvatel (viz výše). Pokud jde o výši kompenzací provozovatelům veřejných služeb, měla by dosahovat až 30 mil. € ročně (namísto navrhovaných 15 mil. €) a kontrakty mezi nimi a místními autoritami by neměly být časově limitovány (resp. ne ze strany EU). V případě veřejných služeb by se měla vždy uplatňovat především kvalitativní kritéria a členské státy (resp. místní autority) by neměly být povinny dokazovat (průzkumem trhu), že určitou službu je třeba považovat za veřejnou (což podle Výboru regionů Komise požaduje). Na druhou stranu Výbor regionů podporuje, aby vzniklo unijní nařízení o službách obecného hospodářského zájmu, které by na základě čl. 14 Smlouvy o fungování EU schvaloval EP s Radou.

Výbor ECON ve věci služeb obecného hospodářského zájmu přijal 17. 10. 2011 poměrem 27: 8:1 [zprávu](#) Petera Simona z vlastní iniciativy, v níž fakticky podpořil názor Výboru regionů, snad s výjimkou požadavku, aby na úrovni EU nebyla pro tyto služby stanovována ani kvantitativní, ani kvalitativní kritéria (s odkazem na princip subsidiarity) a aby se v případě pomoci de minimis zohledňovala pomoc ne v rámci kalendářního roku, ale v průměru 3 let.

Pokud jde o sociální služby, veškerá pomoc nemocničním zařízením, sociálnímu bydlení a organizacím poskytujícím „základní sociální potřeby“ by neměla být považována za státní pomoc. Podle EP by měly obdobnému režimu podléhat i veřejné služby v oblasti kultury a vzdělávání.

Další vývoj

Komise by měla podle posledních informací všechny 4 konzultované dokumenty v definitivní podobě přijmout v lednu 2012.

Zda zohlední (některé) požadavky uvedené výše, není ale jasné.

Rada a EP: kompromis ve věci regulace krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o krátkém prodeji a některých aspektech swapů úvěrového selhání ([KOM\(2010\)482](#))

Zástupci EP a Rady [dospěli](#) 18. 10. 2011 ke kompromisu stran regulace krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání.

Kontext

Debata o regulaci komplexních finančních nástrojů dostala v EU nový impuls v souvislosti s projednáváním tzv. finančního balíku (více v příspěvku „Komise hodlá v EU posílit finanční dohled“, [Monitoring duben/září 2009](#)) a s tzv. dluhovou krizí. V květnu 2010 se Německo stalo první zemí v EU, která dočasně zakázala nekrytý (naked) krátký prodej podílů 10 nejdůležitějších domácích finančních institucí (později jej následovalo např. Dánsko, Řecko či Itálie, trvalé restriktce uvalilo Španělsko, Rumunsko, Lucembursko, Litva, Belgie či Rakousko; od začátku finanční krize v září 2008 nekrytý krátký prodej dočasně nebo trvale zakázalo 17 členských států EU). Nedlouho poté Německo spolu s Francií požádalo o vytvoření celounijních pravidel s cílem snížit volatilitu finančních trhů (volatilní finanční trhy mají dopad na reálnou ekonomiku počínaje hypotékami a konče cenami energií a potravin). Komise výzvu Německa a Francie vyslyšela (ač např. mezi situací v zadluženém Řecku a nekrytými krátkými prodeji přímou souvislost nenalezla) a v září 2010 předložila příslušné legislativní návrhy (více v příspěvku „Deriváty, krátký prodej a swapy úvěrového selhání čeká regulace“, [Monitoring září 2010](#)). Výbor ECON se při projednávání [zprávy Pascala Canfina](#) postavil za stanovení co nejpřísnějších pravidel (více v příspěvku „ECON ‚ladí‘ svou pozici k regulaci derivátů, krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání“, [Monitoring březen 2011](#)). Rada svůj tzv. obecný přístup, od Canfinovy zprávy v mnohém odlišný, schválila v květnu 2011 (více v příspěvku „Rada schválila obecný přístup k regulaci krátkého prodeje a swapů úvěrového selhání“, [Monitoring květen 2011](#)).

Obsah a sporné body

Nová norma by měla vést k posílení unijního regulátora (srov. čl. 24 návrhu) a faktickému zákazu prodeje nekrytých swapů úvěrového selhání, což by údajně mělo zajistit snížení počtu spekulací na bankrot členských států EU. Pokud nová norma vstoupí v platnost, bude nejspíše patřit mezi [nejpřísnější](#) svého druhu na světě.

Členské státy by měly mít podle čl. 12b návrhu (na základě požadavku např. Velké Británie nebo Itálie) možnost své trhy s nekrytými swapy úvěrového selhání otevřít jen dočasně (nejvýše na 12 měsíců; v případě státních dluhopisů na 6 měsíců), za výjimečných okolností a za dohledu unijního regulátora (ESMA), který by měl mít pravomoc se k takovému kroku do 24 hodin vyjádřit, přičemž jeho negativní stanovisko by mělo mít „politickou váhu“.

Obdobně silné postavení by ESMA měl mít i v případě řízení krátkého prodeje v EU. Příslušní ob-

chodníci by jej (a národní regulátory) měli – v souladu s původním návrhem Komise – povinně informovat o svých finančních operacích tehdy, pokud jejich tzv. krátká pozice bude o 0,2% jejich kapitálu vyšší než pozice dlouhá (tj. mělo by se ukázat, na které akcie a dluhopisy „uzavřeli sázky“). V případě 0,5% krátké pozice by měla být krom ESMA informována i veřejnost, resp. trhy. (V případě swapů úvěrového selhání a státních dluhopisů by se měly výše uvedené procentuální podíly krátkých pozic lišit v závislosti na členském státu, Komise by v tomto směru měla přijmout akt v přenesené pravomoci.) Národní regulátoři by měli být oprávněni pozastavit krátký prodej a operace se swapy úvěrového selhání až na dobu 3 měsíců (s možností prodloužení), popř. na 24 hodin pozastavit obchodování s kterýmkoli jiným finančním produktem, samozřejmě za předpokladu informování ESMA.

Výsledek kompromisu přivítali zejm. zelení (včetně zpravodaje Pascala Canfina), socialisté a lidovci v EP, [komisař](#) Michel Barnier, a to i přesto, že se jim nepodařilo prosadit, aby (1) zákaz prodeje nekrytých swapů úvěrového selhání bylo možné obejít nejvýše na dobu 24 hodin či (2) aby obchodníci byli nuceni garantovat, že své krátké prodeje nejen lokalizují (kde chtějí nakoupit), ale také zaručí, že si je skutečně mají možnost koupit/půjčit (což v současnosti nutně není, a i proto se v této souvislosti hovoří o „spekulacích“).

Proti kompromisu se postavila organizace AIMA s tvrzením, že zákaz prodeje nekrytých swapů úvěrového selhání povede ke snížení likvidity na finančních trzích, ke zvýšení jejich volatility a potažmo ke zvýšení nákladů na obsluhu dluhů členských států EU a ke snížení investic do reálné ekonomiky.

Další vývoj

Plénum EP by mělo o kompromisu hlasovat v listopadu 2011, výsledná norma by se měla podle Komise začít uplatňovat patrně od listopadu 2012.

Komise reviduje směrnici o trzích finančních nástrojů (MiFID)

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on markets in financial instruments and amending Regulation [EMIR] on OTC derivatives, central counterparties and trade repositories ([COM\(2011\)652](#))

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on markets in financial instruments repealing Directive 2004/39/EC of the European Parliament and of the Council ([COM\(2011\)656](#))

Komise 20. 10. 2011 [uveřejnila](#) 2 návrhy na revizi [směrnice č. 2004/39](#) o trzích finančních nástrojů (MiFID).

Kontext

MiFID v listopadu 2007 nahradila původní [směrnici č. 93/22](#) (Investment Services Directive; ISD). MiFID sice stanoví pravidla pro poskytování investičních služeb ve finančních nástrojích (např. makléřství, poradenství, prodej, správa portfolia, upisování atd.) ze strany bank a investičních firem a pro fungování tradičních burz i alternativních obchodních míst (tzv. mnohostranných obchodních systémů; Multilateral Trading Facility; MTF), ale má i řadu nedostatků, jež – jak tvrdí komisař Michel Barnier – vedou tomu, že finanční trhy neslouží reálné ekonomice, ale naopak.

Komise při přípravě revize MiFID vyšla primárně ze [závěrů](#) skupiny G20, která se na summitu v Pittsburghu v září 2009 shodla na potřebě zlepšit transparentnost a dohled nad méně regulovanými trhy – včetně trhů s deriváty – a řešit problém nadměrného kolísání cen na trzích s komoditními deriváty. Komise také respektovala zásady Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry (International Organisation of Securities Commissions; IOSCO), což by mělo zajistit soulad „nové MiFID“ s právními prostředím mimo EU. Jak ale Komise sama připouští, „nová MiFID“ bude patrně znamenat menší změny než analogický [Dodd-Frank Act](#) v USA.

Současné s návrhy na revizi MiFID byly prezentovány i návrhy mající revidovat [směrnici č. 2003/6](#) o zneužívání trhu (viz níže).

Obsah

Nově by měla trhy finančních nástrojů, jež budou „efektivnější, odolnější a transparentnější“ a chránící investory, upravovat směrnice (MiFID), ošetřující definice produktů a obchodních míst, a nařízení (MiFIR), ošetřující požadavky na podávání zpráv (reporting), OTC deriváty či dohled.

„Nová MiFID“ by se měla kromě mnohostranných obchodních systémů (MTF) a regulovaných trhů (které jsou součástí již existující úpravy) vztahovat i na nový typ obchodního místa – organizovaný obchodní systém (Organised Trading Facility; OTF). Nadto by měla zavést nové záruky pro rychlé (a tedy potenciálně problematické) algoritmické a vysokofrekvenční obchodování, jež se často obejde bez přímé lidské intervence.

Mezi tyto záruky patří např. požadavek, aby všichni obchodníci využívající algoritmické obchodování disponovali přiměřenou likviditou, nebo pravidla,

která jim zabrání v tom, aby vstupováním na trhy a jejich opouštěním zvyšovali jejich volatilitu.

Transparentnost finančních trhů by měla „nová MiFID“ zajistit shromažďováním veškerých tržních údajů o všech obchodních činnostech na kapitálových i nekapitálových trzích (trhy s dluhopisy, strukturovanými finančními produkty a deriváty) na jednom místě v EU a posílením dohledu ESMA, který by měl mít možnost za vymezených okolností zakázat konkrétní produkty, služby nebo postupy (což se [týká](#) i obchodování s emisními povolenkami).

Počítá se také se silnějším dohledem nad trhy s komoditními deriváty nebo s oznamováním investičních pozic podle kategorie obchodníka. Obě by mělo napomoci regulačním orgánům i účastníkům trhu posoudit roli spekulací na těchto trzích.

Investoři by měli být chráněni přísnějšími požadavky na správu portfolia, investiční poradenství a nabídku složitějších finančních produktů. S cílem zabránit střetu zájmů by mělo být nezávislým poradcům a správcům portfolia zakázáno provádět platby pro třetí strany nebo je od nich přijímat.

Na všechny investiční podniky by se měla vztahovat pravidla pro správu a řízení společností a odpovědnost vedoucích pracovníků.

Postavení subjektů ze třetích zemí by mělo být oproti stávající MiFID, kdy si každý členský stát může určit vlastní režim, harmonizováno.

Řadu dalších informací k návrhu na „novou MiFID“ lze získat [zde](#).

Sporné body

Jednorázové náklady na zavedení „nové MiFID“ by měly činit 512–732 mil. € a poté 312–586 mil. € ročně, tj. 0,10–0,15 %, resp. 0,06–0,12 % celkových provozních výdajů v unijním bankovním sektoru, což je – jak [tvrdí](#) Komise – jen pětina až čtvrtina nákladů, které finanční sektor vynaložil při implementaci původní MiFID. Na druhou stranu Komise není s to kvantifikovat přínosy zavedení „nové MiFID“.

Proti stejnému (přísnému) zacházení s finančními a komoditními trhy se nedlouho po uveřejnění návrhů postavili zástupci energetického průmyslu (EFET, Eurelectric a Eurogas) s tvrzením, že patří na finančních trzích spíše k malým hráčům a v důsledku nových opatření by mohli v budoucnu mít (krom jiného) problémy s likviditou.

Další vývoj

O obou návrzích (MiFID a MiFIR) bude splurozhodovat Rada a EP, patrně současně s návrhy na revizi směrnice o zneužívání trhu.

Začátkem roku 2012 by měla Komise v souladu s předloženými návrhy uveřejnit iniciativu o „strukturovaných retailových investičních produktech“ (Packaged Retail Investment Products; PRIPs; více zde), jež by do jejich rámce měly být zahrnuty také.

Komise zpřísňuje směrnici o zneužívání trhu

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on insider dealing and market manipulation (market abuse) (COM(2011)651)

Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on criminal sanctions for insider dealing and market manipulation (COM(2011)654)

Komise 20. 10. 2011 [uveřejnila](#) návrhy na revizi [směrnice č. 2003/6](#) o zneužívání trhu (na komoditních a souvisejících derivátových trzích, resp. při „obchodování zasvěcených osob s finančními nástroji za pomoci cenově citlivých důvěrných informací týkajících se těchto nástrojů“). Stávající norma by se měla výrazně zpřísnit.

Kontext

Komise návrhy navázala mj. na své [sdělení](#) „Posílení sankčních režimů v odvětví finančních služeb“ z prosince 2010 a [sdělení](#) „Na cestě k politice EU v oblasti trestního práva: zajištění účinného provádění politik EU prostřednictvím trestního práva“ ze září 2011. Současně s těmito návrhy byly prezentovány i návrhy mající revidovat [směrnici č. 2004/39](#) o trzích finančních nástrojů (viz výše).

Obsah

[Nová úprava](#) by měla mít charakter přímo účinného a přímo použitelného nařízení, které se bude nad rámec úpravy stávající vztahovat také na finanční nástroje obchodované pouze na nových platformách v mnohostranných obchodních systémech (Multilateral Trading Facility; MTF) a organizovaných obchodních systémech (Organised Trading Facility; OTF) a mimoburzovní (over the counter; OTC).

Návrh také upřesňuje, které strategie tzv. vysokofrekvenčního obchodování představují zakázanou manipulaci s trhem (např. „nadsazování nabídek“, tj. zadávání příkazů se záměrem nikoli obchodovat, ale narušit systém obchodování). Nadto návrh posiluje dosavadní spolupráci mezi národními a unijními regulačními orgány, jejich (vzájemnou) informovanost, ale i sankční mechanismy („tvrdší a harmonizovanější sankce“).

Potenciální trestněprávní postihy [definuje](#), v souladu s čl. 83 odst. 2 Smlouvy o fungování EU po-

prvé, samostatný [návrh směrnice](#), který vyžaduje, aby členské státy zavedly trestněprávní postih (1) za zneužití vnitřních informací a (2) za manipulaci s trhem, jsou-li spáchány úmyslně.

Trestněprávní postih by se měl uplatnit i v případě navádění, pomáhání, spoluúčasti či pokusu cokoliv z uvedeného spáchat. Postih by se neměl vztahovat na zpětné odkupy a stabilizační programy, monetární politiku a činnosti související se správou dluhu a [činnosti týkající se emisních povolenek](#), resp. politiky opatření v oblasti klimatu. Na druhou stranu by měla nová norma, jež by měla být revidována po 4 letech od vstupu v platnost, „pokryt“ i právnícké osoby, tj. trestněprávní postihy by se měl vztahovat i na ně.

V současnosti s trestněprávními postihy za zneužívání trhu nepočítají podle Komise právní řády jen 5 členských států EU – Bulharska, ČR, Estonska, Finska a Rakouska.

Konkrétně návrh rozšiřuje stávající hlášení podezřelých transakcí také na podezřelé neprovedené příkazy a podezřelé mimoburzovní transakce a uděluje regulačním orgánům pravomoc získat záznamy o telefonním a datovém provozu od telekomunikačních operátorů nebo přístup k soukromým dokumentům či prostorám v případě, že existuje důvodné podezření na obchodování zasvěcených osob nebo manipulaci s trhem. Členské státy by do budoucna měly upravit ochranu informátorů a stanovit společná pravidla pro pobídky poskytované za podávání informací o zneužívání trhu.

Pokuty za prokázané zneužití trhu by měly dosahovat nejméně dvojnásobku (potenciálního) zisku. Administrativní sankce (při neuplatnění sankcí trestněprávních) by v případě fyzických osob neměly být nižší než 5 mil. €, v případě osob právnických by měly činit min. 10% jejich ročního obrátu.

Výjimkou z obecného trendu zpřísnění stávající legislativy by mělo být zohlednění postavení malých a středních podniků působících na komoditních/derivátových trzích. Měly by být zproštěny požadavky sestavovat seznamy zasvěcených osob. Současně by měly být zvýšena prahová hodnota hlášení transakcí manažerů.

Řadu dalších informací k oběma návrhům lze získat [zde](#).

Další vývoj

O obou návrzích bude spolurozhodovat Rada a EP, patrně současně s návrhy na revizi směrnice MiFID.

Nové normy by se měly začít uplatňovat po 2 letech od svého vstupu v platnost.

JURI souhlasí s propojením obchodních rejstříků v celé EU

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice 89/666/EHS, 2005/56/ES a 2009/101/ES, pokud jde o propojení ústředních, obchodních a podnikových rejstříků ([KOM\(2011\)79](#))

Výbor JURI 10. 10. 2011 vedl debatu o [zprávě](#) Kurta Lechnera týkající se propojení národních obchodních rejstříků.

Kontext

Komise svůj návrh uveřejnila v únoru 2011 (více v příspěvku „Komise chce propojit obchodní rejstříky v celé EU“, [Monitoring únor 2011](#)). V současnosti je správa obchodních rejstříků v EU v plné kompetenci členských států, popř. jejich místních (Německo) nebo regionálních (Rakousko) autorit. EU pouze [směrnici č. 68/151](#), resp. [č. 2003/58](#) zajistila, aby je všechny členské státy od roku 2007 zpřístupnily také online. Z toho plyne, že poskytované informace jsou zpravidla v jednom jazyce, a pokud už dochází k nějaké (dobrovolné) přeshraniční kooperaci, pak je povětšinou limitovaná na určitý typ dat a/nebo generuje data pouze jednorázově (v dávkách), což v praxi znamená, že informace zastarávají.

Návrh pozměňuje směrnice [č. 89/666](#), [č. 2005/56](#) a [č. 2009/101](#).

Obsah a sporné body

Nová směrnice by měla legislativně ošetřit elektronické propojení (online verze) obchodních rejstříků ze všech členských států EU. Zpravodaj ale na rozdíl od Komise nepreferuje harmonizaci a „evropeizaci“ obchodních rejstříků, ale spíše vytvoření společné unijní platformy, která by národní obchodní rejstříky pouze doplnila, ale nenahradila. Platformu by nicméně řídila/koordinovala Komise.

Další vývoj

Výbor JURI by měl zprávu Kurta Lechnera schválit nejspíš v listopadu 2011, plénum EP pak v únoru 2012.

Mezitím by o návrhu měla v prosinci 2011 jednat Rada.

JURI debatoval o evropském patentu

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany ([KOM\(2011\)215](#))

Návrh nařízení Rady, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany s ohledem na příslušná ujednání o překladu ([KOM\(2011\)216](#))

Výbor JURI 11. 10. 2011 prezentoval návrhy zpráv ([Bernharda Rapkaye](#) a [Raffaella Baldassarry](#)) k návrhům nařízení na zavedení jednotné patentové ochrany v EU (včetně ujednání o překladu) a uskutečnil k dané otázce slyšení.

Kontext

Komise v červenci 2010 uveřejnila [návrh](#) týkající se „ujednání o překladu pro patent EU“. Cílem bylo snížit cenu patentových přihlášek, jež je podle Komise až 17krát vyšší než v USA (činí až 32 tis. €, z čehož 23 tis. € padne na překlady; více v příspěvku „Komise navrhla, jak řešit problém překladu patentů“, [Monitoring červenec/srpen 2010](#), a [zde](#)). Rada ale kvůli odporu Itálie a Španělska nebyla schopna dospět k nezbytnému jednomyslnému souhlasu všech členských států (více v příspěvku „Rada se neshoduje, jak řešit problém překladu patentů“, [Monitoring říjen 2010](#), a v příspěvku „Rada se opět neshodla, jak řešit problém překladu patentů“, [Monitoring listopad 2010](#)). Komise proto na žádost 12 členských států navrhla zahájení posílené spolupráce bez účasti Itálie a Španělska (více v příspěvku „Komise navrhla ve věci patentů tzv. posílenou spolupráci“, [Monitoring prosinec 2010](#)). EP i Rada souhlasily (více v příspěvku „EP schvaluje ve věci patentů tzv. posílenou spolupráci“, [Monitoring únor 2011](#), a v příspěvku „Rada schválila ve věci patentů zahájení posílené spolupráce“, [Monitoring březen 2011](#)). Komise proto v dubnu 2011 uveřejnila 2 potřebné (meritorní) návrhy (více v příspěvku „Evropský patent znovu ožívá“, [Monitoring duben 2011](#)), jež Rada schválila (v základních parametrech) v červnu 2011 (více v příspěvku „Rada schválila evropský patent“, [Monitoring červen 2011](#)). Posílená spolupráce je od přijetí Amsterodamské smlouvy možná, pokud se pro její implementaci rozhodne minimálně třetina (nyní 9) členských států EU. V současnosti je upravena čl. 329 Smlouvy o fungování EU.

Obsah a sporné body

Evropské (unijní) patenty by měl udělovat Evropský patentový úřad (EPO), který na mezinárodní bázi sdružuje patentové organizace ze 27 členských zemí EU a z 11 dalších evropských zemí, EU by v něm ale měla být reprezentována výborem, v němž by krom členských států (s výjimkou Itálie a Španělska) měl být zastoupen i EP a Komise.

EPO takové řešení podporuje, stejně jako 3 jazyky, v nichž by měl být evropský patent veden (angličtina, francouzština a němčina; zpravodaj Raffaele Baldassarre z nich preferuje angličtinu).

Patentová přihláška by měla moci být v kterémkoli úředním jazyce EU plus v jednom ze zmíněných 3 jazyků (ve zbývajících 2 by mělo postačovat její shrnutí). Po dobu nejvýše 12 let by měl být evropský patent překládán do angličtiny, byl-li vydán ve francouzštině nebo němčině, resp. do jiného úředního jazyka EU, by-li vydán v angličtině.

Náklady za překlad patentů, bylo-li o ně požádáno v jiném jazyce než v angličtině, francouzštině nebo němčině, by měly být dotčeným žadatelům kompenzovány, a to až do výše 100 % (tržní ceny technického překladu).

Na druhou stranu, jak navrhuje Baldassarre, pokud by EPO přistoupil na praxi okamžitého uveřejňování patentové specifikace v angličtině, tyto náklady by již kompenzovány nebyly.

Výnosy z patentů (resp. z jejich registrace a vedení u EPO) by měly sloužit k podpoře malých a středních podniků (popř. i jiných právnických osob a neziskových organizací; srov. čl. 5 návrhu KOM(2011)215), jež své patentové přihlášky podávají primárně v jiném jazyce než ve 3 „oficiálních“ (proto, že úředním jazykem jejich domovské země žádný z těchto jazyků není).

Polovinu výnosů by měl získat EPO, polovinu členské státy podle určitého klíče, ovšem s garancí, že každý členský stát z nich získá alespoň minimální sumu. Distribuční klíč by měl definovat výše zmíněný výbor EU při EPO, nikoliv Komise (prostřednictvím komitologie, resp. článku 290 Smlouvy o fungování EU). Rada toto řešení patrně podpoří, přestože se v červnu 2011 přiklonila ke klíči navrženému již v prosinci 2009 švédským předsednictvím (tj. k distribuci podle „velikosti trhu“; podle HDP, HDP na hlavu, počtu patentových přihlášek udělených subjektům z dané země ap.)

Pokud jde o budoucí úpravu soudu k jednotnému řešení patentových sporů (není předmětem výše uvedených návrhů; více v příspěvku „Rada schválila ve věci patentů zahájení posílené spolupráce“, [Monitoring března 2011](#)), poslanec Klaus-Heiner Lehne předpokládá (podle německého vzoru) oddělení otázky platnosti patentů od otázky jejich porušení. Příslušní soudci by se měli věnovat té či oné problematice, přičemž v druhý z případů by patrně vyžadoval méně soudců a i výsledky jejich práce by mělo být možné očekávat rychleji než v případě sporů o platnost patentů.

Celý systém by měl sestávat ze soudu první instance a soudu odvolacího, přičemž první instanci by tvořil soud centrální, soudy lokální (národní) a soudy regionální (sdružující soudy lokální).

BusinessEurope v tuto chvíli rozporuje význam lokálních soudů, údajně jsou nadbytečné.

Další vývoj

Výbor JURI by měl definitivní verze svých zpráv přijmout nejspíš v prosinci 2011, plénum EP pak v únoru 2012.

Komise chce, aby podnikání v EU bylo „odpovědnější“

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Social Business Initiative Creating a favourable climate for social enterprises, key stakeholders in the social economy and innovation ([COM\(2011\)682](#))

Komise 25. 10. 2010 [uveřejnila](#) balík na „podporu podnikání a odpovědných podniků“. V praxi by mělo dojít k řadě legislativních změn.

Kontext

Balík odkazuje primárně na iniciativu „Single Market Act“ (více v příspěvku „Single Market Act ,tlačí“ EP i Komise“, [Monitoring dubna 2011](#)). Z „12 projektů pro jednotný trh roku 2012“ má balík pokrýt rovnou 2: 1. Právní prostředí podniků; 2. Podnikání s důrazem na sociální aspekt.

[Sdělení](#) o sociální odpovědnosti podniků, jež balíku dává ideový „rám“, nabízí [definici pojmu](#) Corporate Social Responsibility (CSR), která je podle Komise v souladu s mezinárodně uznávanými zásadami. Od roku 2013 hodlá Komise udílet „evropskou cenu za sociální odpovědnost podniků“, celkově má být v letech 2012–2013 realizováno [11 prioritních opatření](#).

Obsah

První legislativní změnou by mělo být zavedení systému výkaznictví podle jednotlivých zemí (country-by-country reporting; CBCR) ke zvýšení transparentnosti plateb společností, které působí v odvětví těžby nerostných surovin (včetně ropy a plynu) a v lesním hospodářství.

Vykazování daní, poplatků a bonusů, jež tyto společnosti vyplácejí vládám hostitelských zemí, by mělo odhalit finanční dopady působení té které společnosti v každé hostitelské zemi zvlášť (více [zde](#)). Za tím účelem Komise navrhuje revidovat [směrnici č. 2004/109](#) o transparentnosti (aby se vztahovala na kótované společnosti), a směrnice o účetnictví [č. 78/660](#) a [č. 83/349](#) – tzv. pátá a sedmá směrnice o účetnictví – (aby se vztahovaly i na velké společnosti nekótované). Inovovaná směrnice o transparentnosti by také měla bránit investorům „potají vytvářet kontrolní podíl v kótované společnosti“. Jinak řečeno, investoři by měli být povinni „oznamovat veškeré finanční nástroje, které mají stejný ekonomický účinek jako držba akcií“.

V delším časovém horizontu Komise počítá s konkrétní podporou sociálního podnikání (podnikání, jehož jediným cílem není maximalizovat zisk; v EU pod tuto definici údajně spadá 10 % všech podniků s více než 11 mil. zaměstnanci).

Komise hodlá sociálním podnikům napomoci např. zlepšením přístupu k financování či zjednodušením regulatorního prostředí, konkrétně vytvořením statutu evropské nadace, revizí pravidel pro zadávání veřejných zakázek nebo státní podporou pro sociální a místní služby (viz 11 prioritních opatření výše).

Malé střední podniky by měly profitovat z jednoduššího sestavování účetní závěrky (dle revizovaných směrnic o účetnictví).

Srovnatelnost účetních závěrek v rámci celé EU by měla podle Komise vést k lepšímu přístupu malých a středních podniků k financování, a tedy ke snížení nákladů na kapitál a k podpoře přeshraničního obchodu. Malé a střední podniky by měly v důsledku uvedeného opatření uspořit údajně až 1,7 mld. € ročně (více [zde](#)).

Podle nové směrnice o transparentnosti by mělo postačovat, aby malé a střední podniky (i ty kótované) uveřejňovaly údaje o své činnosti pouze čtvrtletně.

Obecně by mělo platit, že veškerá pravidla týkající se účetnictví by nadále měla vycházet z logiky fungování malých a středních podniků (v současnosti se vůči nim naopak spíše uplatňují výjimky ze stávajících norem určených primárně pro velké podniky).

Malý (resp. střední) podnik by měl v budoucnu splňovat následující (oproti dnešku volnější) požadavky: 1. účetní rozvaha do 5 mil. € (resp. 20 mil. €); 2. čistý obrát do 10 mil. € (resp. 40 mil. €); 3. 50 zaměstnanců (resp. 250; v průměru během účetního roku).

Za velký podnik by měl být považován ten, který z uvedených 3 kritérií pro definici malého nebo středního podniku nesplní alespoň 2.

Sporné body

Zainteresované aktéry navržené (legislativní) změny nepřesvědčily: na jedné straně se objevil názor, že Komise měla jít ve věci integrace CSR ještě dále (např. zelení v EP), na straně druhé řada aktérů odmítla iniciativu Komise jako nákladnou, bez záruky, že se prostředky do ní vložené vrátí (např. UEAPME, ACCA, BusinessEurope). Alternativou podle nich je nezávazný (dobrovolný) charakter opatření, jež Komise do budoucna zamýšlí, a/nebo jejich zavádění v delším časovém horizontu.

Další vývoj

Návrhy na revizi směrnic o účetnictví a směrnice o transparentnosti budou postoupeny ke schválení EP a Radě.

Sdělení o sociálním podnikání (jehož finální verze ještě nebyla uveřejněna, stejně jako finální verze výše uvedených legislativních návrhů) by mělo být výchozím bodem pro řadu (ne)legislativních iniciativ v letech 2012–2013. 18. 11. 2011 hodlá Komise v Bruselu uspořádat konferenci o sociálním hospodářství a sociálním podnikání.

ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI

Komise chce otevřít evropský globalizační fond většímu počtu zájemců

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském fondu pro přizpůsobení se globalizaci (2014–2020) ([KOM\(2011\)608](#))

Komise 6. 10. 2011 uveřejnila [návrh](#), jenž by měl upravit fungování Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (EGF) v období 2014–2020. Prostředky z EGF by měly být „přístupnější“.

Kontext

EGF vznikl v lednu 2007 na základě [nařízení č. 1927/2006](#) s cílem finančně napomáhat podnikatelským subjektům, jež se dostaly do existenčních obtíží v důsledku globalizace. Ročně disponuje 500 mil. €, přičemž běžně se z nich vyčerpá jen zlomek (od roku 2007 bylo k EGF podáno 78 žádostí pokrývajících na 76 tis. pracovníků o objemu „pouhých“ 355 mil. €). V červnu 2009 bylo proto v Úředním věstníku EU uveřejněno [nařízení č. 546/2009](#), které podmínky pro čerpání z EGF rozvolňuje. V současnosti probíhá legislativní proces mající zajistit, aby rozvolněné podmínky zůstaly v platnosti i po 31. 12. 2011 (do 31. 12. 2013; více v příspěvku „Pravidla pro čerpání z Evropského globalizačního fondu mají zůstat rozvolněna až do konce roku 2013“, [Monitoring září 2011](#)). Nový legislativní návrh upravující fungování EGF v letech 2014–2020 na něj meritorně logicky navazuje. Zjednodušeně řečeno, dočasná opatření, která v důsledku finanční a hospodářské krize z roku 2008 zavedla nařízení č. 546/2009, by se měla stát trvalými.

Obsah

„Nový EGF“ by měl pokrýt širší paletu zaměstnanců, i díky rozvolnění podmínek, za nichž by mělo být možné z EGF čerpat (důvodem pro čerpání z EGF by měla být nově i „neočekávaná krize vedoucí k vážnému narušení místní, regionální a národní ekonomiky“). Za „pracovníka“ by měl být nadále (v kontrastu s původními nařízeními č. 1927/2006 a č. 546/2009) považován ne-

jen zaměstnanec se smlouvou na dobu neurčitou, ale i zaměstnanec se smlouvou na dobu určitou, sezónní zaměstnanec (interim worker), OSVČ či podnikatel z malého a středního podniku. Nově by měl EGF pokrývat všechny uvedené skupiny i v oblasti zemědělství (které údajně „trpí“ liberalizací světového obchodu ve WTO, resp. uzavíráním obchodních dohod, které vytvářejí tlak na vysoké ceny unijních zemědělských produktů, zejm. cukru a hovězího).

Celkově by měl „nový EGF“ pokrýt až 34,5 mil. pracovníků, tedy 15,5 % veškeré pracovní síly v EU.

Členský stát, jenž zaznamená masové propouštění (až na výjimky min. 500 pracovníků), by měl žádost o prostředky z EGF dodat do 3 měsíců a do 15 měsíců od jejich získání podat zprávu o jejich použití.

Komise by pak měla do konce roku 2022 vypracovat evaluaci všech prostředků vynaložených z EGF do 30. 6. 2018. Komise hodlá dosáhnout toho, aby alespoň 50 % pracovníků podpořených z EGF získalo do 12 měsíců „stabilní zaměstnání“ (v roce to bylo jen 40 %).

Komise v období 2014–2020 počítá s 3 mld. €, tedy s 429 mil. € ročně (v současnosti to je 500 mil. €), počítaje v to i pomoc zemědělcům ve výši max. 2,5 mld. € (sic!) a „technickou asistenci“ (0,5 %). EGF by měl aktivity členských států kofinancovat 50 %, resp. 65 %, pokud půjde o stát, v němž alespoň jeden region NUTS 2 spadá pod cíl konvergence kohezní politiky EU.

Sporné body

Lze očekávat, že proti návrhu Komise se postaví zejm. Velká Británie, Dánsko, Švédsko a Německo, státy, které rozporovaly a rozporují již stávající rozvolnění pravidel EGF do konce roku 2013. Proti principu saturovat z EGF i zemědělce (údajně ne proti výše uvedené sumě 2,5 mld. €) se nedlouho po uveřejnění návrhu ozvaly i odbory reprezentované ETUC.

Další vývoj

Komise věří, že její návrh bude schválen do konce roku 2012.

ZEMĚDĚLSTVÍ

Komise zveřejnila kompletní balík návrhů reformy SZP pro období po roce 2013

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky (KOM(2011)625)

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty („nařízení o jednotné společné organizaci trhů“) ([\[...\] \(2011\)XXX předloha](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) ([\[...\] \(2011\)XXX předloha](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky ([\[...\] \(2011\)XXX předloha](#))

Návrh nařízení Rady, kterým se určují opatření na stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty ([\[...\] \(2011\)XXX předloha](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 73/2009, pokud jde o poskytování přímých plateb zemědělcům v roce 2013 ([\[...\] \(2011\)XXX předloha](#))

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o režim jednotné platby a podporu pěstitelům révy ([\[...\] \(2011\)XXX předloha](#))

Komise 12. 10. 2011 představila dlouho očekávaný balík návrhů týkajících se reformy SZP po roce 2013. Podle očekávání se klíčové změny týkají následujících oblastí: přímých plateb, řízení krizí, dalšího „ozelenění“ SZP, investic do výzkumu a inovací, nových priorit politiky rozvoje venkova či podpory tzv. znevýhodněných oblastí.

Kontext

Komise 18. 11. 2010 zveřejnila [sdělení](#) týkající se budoucnosti SZP do roku 2020. Navrhla v něm 3 varianty vývoje SZP po roce 2013, v nichž již bylo naznačeno, co se potenciálně objeví v konkrétních legislativních návrzích.

Komise avizovala zavedení nové metodiky přímých plateb za účelem podpory „zelenější“ SZP, zvýhodnění malých zemědělských podniků i limitaci omezení základní sazby přímých plateb s ohledem na velikost zemědělského podniku, což byl nejkontroverznější návrh z hlediska ČR.

Varianta možného zrušení přímých plateb v jejich stávající podobě, kterou sdělení jako jednu z možných cest také uvádělo, byla považována spíše za nepravděpodobnou vzhledem k volání po zachování „silné“ a ze společného rozpočtu podporované SZP ze strany členských států (tzv. [pařížská výzva](#) z prosince 2009, varšavská [deklarace pro silnou SZP](#) z února 2010, [francouzsko-německé prohlášení o silné SZP po roce 2013](#), [bratislavská deklarace](#)

o budoucnosti SZP z listopadu 2010 atd.) (více v příspěvku „Komise prezentovala svoje představy o budoucnosti SZP po roce 2013“, [Monitoring listopad 2010](#)).

Rada [hlasovala](#) o společné pozici ke sdělení Komise v březnu 2011 na základě závěrů předložených maďarským předsednictvím.

Kontroverzní témata představovaly především otázky budoucnosti rozpočtu SZP a přímých plateb, což dokládala i skutečnost, že společnou pozici nepodpořilo 7 zemí (více v příspěvku „Členské státy se přou o reformu SZP“, [Monitoring březen 2011](#)).

EP přijal [usnesení](#) ke sdělení Komise na plenárním zasedání v červnu 2011.

Požadoval v něm zachování dosavadního objemu rozpočtových prostředků pro SZP bez podstatnějších škrtů až do roku 2020, schvaloval mj. spravedlivější distribuci přímých plateb mezi členskými státy, regiony i odvětvími, odsouhlasil ovšem také zastropování přímých plateb. Podle očekávání EP podpořil navrhovanou podporu „zelených“ opatření (více v příspěvku „Plénum EP hlasovalo o budoucnosti zemědělské politiky“, [Monitoring červen 2011](#)).

Důležitý signál týkající se financování SZP v letech 2014–2020 vyslala Komise v červnu 2011, když zveřejnila [soubor návrhů](#) týkající se příjmů a výdajů nové finanční perspektivy.

V SZP je pro následující sedmileté období předpokládáno zmrazení výdajů a mírné snížení o cca 26 mld. € oproti období 2007–2013, které se má dotknout především prvního pilíře SZP. Celkově je tedy pro následujících 7 let určena pro oblast SZP částka cca 387 mld. € (cca 282 mld. € pro první pilíř zahrnující přímé platby a tržní regulace, cca 90 mld. € je plánováno pro rozvoj venkova). Mimo plánované rozpočtové prostředky na zemědělství má ještě stát pohotovostní rezerva ve výši 3,5 mld. € (500 mil. € pro každý rozpočtový rok) určená pro případ mimořádných intervencí (více v příspěvku „Komise zveřejnila konkrétní návrh podoby finanční perspektivy 2014–2020“, [Monitoring červen 2011](#)).

Obsah

Reforma zachovává současnou dvoupilířovou strukturu SZP, navrhována je ale nová podoba přímých plateb, jejímž prostřednictvím se má posilovat vztah prvního a druhého pilíře SZP. SZP přitom nadále zůstává pro EU politikou mimořádné strategické důležitosti.

Důležitými součástmi balíku návrhů reformy SZP jsou především:

1. Návrh nařízení stanovující pravidla pro přímé platby;
2. Návrh změn nařízení o jednotné společné organizaci trhů;

3. Návrh nařízení o podpoře rozvoje venkova z fondu EAFRD;
4. Návrh nařízení o financování, řízení a sledování SZP;
5. Návrh na změny nařízení Rady č. 73/2009, pokud jde o poskytování přímých plateb zemědělcům v roce 2013.

Za zmínku stojí i návrh změn nařízení Rady č. 1234/2007, pokud jde o režim jednotné platby a podporu pěstitelům révy, který se týká definitivního přesunu podpory pro pěstitele vinné révy do režimu jednotné platby.

Z věcného hlediska přináší reforma především tyto důležité změny:

Oblast přímých plateb

Důležité je, že rok 2014 má přinést zánik stávajícího systému dvou paralelně existujících mechanismů poskytování přímých plateb. Jednotná platba na farmu (SPS) používaná dosud v EU-15 a některých dalších státech a jednotná platba na plochu (SAPS), používaná ve většině „nových“ členských států včetně ČR, mají být nahrazeny tzv. základní platbou. Tento mechanismus má fungovat na základě platebních oprávnění, která mají být alokována na národní či regionální bázi, přičemž v úvahu se bude brát hektarová výměra zemědělské půdy způsobilé k nárokování plateb v prvním roce, tedy v roce 2014.

Půjde tedy o určitou kombinaci mechanismů SPS a SAPS. Výše těchto podpor by měla konvergovat na národní či regionální bázi, neměla by se tedy v rámci státu či regionu významně odlišovat. Reforma podporuje přesnější zacílení přímých plateb pro podporu konkrétních aktivit, oblastí či adresátů. Současně má dojít ke zlepšení konvergence, pokud jde o výši plateb napříč členskými státy. Od roku 2014 by tedy zemědělci nových členských zemí měli získat rovnoprávnější postavení vůči státům EU-15 alespoň v tom, že se zde výše přímých plateb nemá markantním způsobem odlišovat od celoevropského průměru, kterému by se měla ve státech, v nichž jsou poskytovány nižší přímé platby, přibližovat.

Nárok na tuto základní podporu by měli mít pouze „aktivní zemědělci“, které návrh přesně definuje.

Z hlediska ČR je klíčové, že návrh hovoří o zastropování a „progresivní redukci“ podpor pro velké podniky, a to tím způsobem, že k redukci přímých plateb by mělo docházet již po dosažení částky 150 tis. € ročně na farmu (redukce plateb přesahujících tuto částku o 20%, redukce o 40% po dosažení částky 200 tis. € ročně, redukce o 70% po dosažení částky 250 tis. € ročně). Maximální roční suma přímých plateb na jeden zemědělský podnik je stanovena na 300 000 €, tedy méně

než 7,5 mil. € při současném kurzu eura (cca 24,80 Kč/€). Při krácení plateb by měly být brány v úvahu případné dopady na zaměstnanost.

Kromě základní platby může zemědělec získat ještě několik dalších typů plateb za přesně stanovených podmínek. Tzv. dodatečná platba, na kterou musí členské státy ročně vyčlenit 30% ze své národní obálky, je určena pro zemědělce praktikující produkční metody chránící klima a životní prostředí.

Mezi ně patří diverzifikace plodin, udržování trvalých pastvin či vyčlenění stanovené části zemědělské plochy pro ekologické účely. Z těchto plateb mají benefitovat také ekologičtí zemědělci či zemědělci v oblastech Natura 2000 dodržující příslušnou legislativu vztahující se na tyto oblasti.

Komise chce dále umožnit členským státům podporovat více než v minulosti zemědělce v tzv. znevýhodněných oblastech (LFA).

Zatímco dnes jsou tyto podpory poskytovány v rámci programu rozvoje venkova, pro následující období je navrženo doplnit je ještě tzv. dobrovolnou dodatečnou platbou, na kterou mohou členské státy vyčlenit maximálně 5% ze své národní obálky a která je určena pro zemědělce v oblastech s přírodním znevýhodněním.

Další dodatečná platba má být určena pro mladé zemědělce do 40 let, kteří zahajují svoji činnost. Členské státy na ni mohou vyčlenit maximálně 2% ze své národní obálky a má být poskytována během prvních 5 let jejich projektu.

Zjednodušení systému podpor (včetně dodržování cross-compliance, ekologických požadavků a příslušných kontrol) se týká především drobných zemědělců. Pro ty má být vytvořena paušální platba od 500 € do 1 000 € na hospodářství a rok, přičemž členské státy mají na tuto podporu opět vyčlenit maximálně 10% ze svojí národní obálky.

Reforma jednoznačně podporuje platby oddělené od produkce, počítá pouze se zachováním některých plateb svázaných s produkcí. Dobrovolné podpory vázané na produkci mají být určeny pro specifická odvětví či způsoby zemědělské výroby, které procházejí potížemi a z nějakého důvodu je potřeba tato odvětví zachovat. Státy by na ně měly věnovat max. 5% národní obálky ročně, v konkrétních případech mohou jít ale i nad tento rámec.

Reforma tedy v oblasti přímých plateb ponechává určitý manévrovací prostor členským státům, jak naložit s částkou přidělenou v rámci národní obálky. Je vidět též určitá snaha po odstranění markantních rozdílů ve výši základní platby mezi členskými státy. Na druhé straně zastropování a degresivní redukce přímých plateb

podle velikosti podniku, relativně velkorysá část národní obálky určená pro podporu ekologicky hospodařících zemědělců či snaha o zvýhodnění menších podniků nenechává příliš na pochybách, kam chce EU v nejbližší budoucnosti směřovat v rámci SZP svoji podporu.

V případě států s velkou průměrnou výměrou plochy připadající na zemědělský podnik (včetně ČR, kde je nejvyšší průměrná výměra v rámci EU podmíněná částečně i historickým vývojem) je otázkou, zda tyto požadavky nepovedou k umělému rozdělování zemědělských podniků.

Společná organizace trhů

Návrh počítá se zánikem mléčných kvót a zrušením omezování výsadbových práv v oblasti vína, jak to předpokládala již Health Check a reforma společného trhu s vínem z roku 2007. Počítá se také s neprodlužováním kvót na cukr po roce 2015.

Na všechny sektory by naopak měla být rozšířena možnost uplatňování mimořádných opatření souvisejících s krizovými situacemi a náhlou nerovnováhou na trhu (soukromé skladování i veřejná intervence), opatření zaváděná v případě živočišných chorob ap. Zvýhodněno má být také pojištění a vytváření fondů.

Dále mají být podporovány organizace producentů a meziodvětvové organizace. Komise chce podporovat vznik krátkých zásobovacích řetězců mezi producenty a spotřebiteli, bez příliš mnoha prostředníků, a posílit tak postavení zemědělců v potravinářském řetězci. Návrh tak potvrzuje některá již dosud učiněná rozhodnutí týkající se např. sektoru mléka (uzavírání písemných smluv mezi výrobcem a odběratelem).

Financování, řízení a sledování SZP

Normy cross-compliance by měly být zjednodušeny do jediného legislativního aktu, zásady správné zemědělské praxe a ekologického stavu by měly být posíleny o požadavky týkající se boje proti klimatickým změnám. Všechny tyto předpisy by též měly být uvedeny do souladu s již zmíněnou zásadou a důrazem na „ozeelenění“ SZP a také s příslušnými tituly programu rozvoje venkova.

Komise chce také zajistit jednotný monitoring a hodnotící rámec pro evaluaci SZP.

Slibována je redukce byrokracie a administrativních požadavků, které jsou vyžadovány na národní úrovni, snížen má být též počet auditů a kontrol ze strany Komise či počet platebních agentur. Zde je ovšem otázka, zda případnou redukci počtu platebních agentur či jejich regionálních poboček lze

považovat pro zemědělce-žadatele za výhodu, či naopak komplikaci.

Podpora rozvoje venkova a fond EAFRD

Reforma ruší dosavadní systém os fondu EAFRD a namísto toho navrhuje 6 hlavních priorit politiky rozvoje venkova: podpora přenosu znalostí v zemědělství a lesnictví; zvyšování konkurenceschopnosti všech typů zemědělského hospodaření; podpora potravinářského řetězce a jeho organizace a též krizového řízení v zemědělství; zachování a další rozvoj ekosystémů, které souvisejí se zemědělstvím a lesnictvím; podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v zemědělství, potravinářství a lesnictví; zvyšování potenciálu pracovních míst na venkově a rozvoj venkovských oblastí.

V rámci těchto priorit se počítá s podprogramy, jako je další podpora pro mladé farmáře, pro malé farmy, pro zemědělství v horských oblastech ap. Počítá se také s dalšími speciálními podporami ekologickému zemědělství. Podporu mají mít opět environmentální akce, které současně zahrnují kooperaci napříč tematickými oblastmi (např. ekonomická plus sociální), regiony či státy. Navrhována je nová definice znevýhodněných oblastí.

Pokračovat má metoda Leader založená na podpoře místních akčních skupin, podpora v jejím rámci by ale měla být koordinována s čerpáním další pomoci z jiných fondů.

Pilíř rozvoje venkova má vůbec fungovat na bázi koordinace s pilířem prvním, stejně tak by mělo docházet ke koordinaci s dalšími fondy (ERDF, ESF, Kohezní fond, Evropský námořní a rybářský fond), a to i pokud jde o různé podmínky, které by měl žadatel o podporu splňovat. Za tím účelem byl vytvořen „společný strategický rámec“.

V rámci politiky rozvoje venkova navrhuje Komise speciální podporu pro projekty mikropodniků ve formě „startovacího balíčku“ s financováním až 70 tis. € po dobu 5 let, což opět koresponduje se zmiňovanou podporou malých (nejen zemědělských) podniků.

Počítá se se zavedením nového nástroje pro podporu inovací v oblasti produktivity a udržitelnosti zemědělské výroby.

Mělo by se jednat především o podporu operačních skupin pracujících na inovačních projektech, které propojují výzkum s praxí.

Pozice ČR

Ministerstvo zemědělství prostřednictvím [tiskové zprávy](#) reagující bezprostředně na zveřejnění reformy podle očekávání označilo návrh spíše za zklamání.

Podle náměstka Juraje Chmiela nejde o podstatnější zjednodušení ani zvýšení transparentnosti SZP či o snížení administrativní zátěže. Ministr zemědělství Petr Bendl naznačil, že očekává v budoucích 2 letech tvrdá jednání mezi všemi důležitými aktéry legislativního procesu v EU i na úrovni vyjednávání členských států.

Podle vyjádření ministerstva zemědělství ČR v budoucích jednáních sice hodlá obecně podporovat princip „ozelenění“ SZP, především z hlediska potenciálního přispění ke zvýšení kvality půdy, která je v ČR problémem. Hodlá ale prosazovat snížení povinného podílu věnovaného na ozelenění SZP z navrhovaných 30% národní obálky na maximálně 10% a dobrovolný charakter těchto aktivit.

Za požadavek, který je naopak v rozporu s ostatními cíli SZP a nepřijatelný v době rostoucích nároků na zdroje potravin, ministerstvo považuje navrhovanou povinnost ponechávat pro ekologické účely ladem až 7% půdy.

Pokud jde o zastropování přímých plateb, ministerstvo považuje odstupňování a postupnou redukci, stejně jako zohlednění dopadů na zaměstnanost, za alespoň částečné úspěchy, které se podařilo během jednání v Radě dosud dosáhnout. Oceňuje také to, že finance získané prostřednictvím redukce zastropování plateb mají zůstat k dispozici příslušnému státu, který jej může použít na podporu rozvoje venkova. Též vzhledem k dodatečné byrokratické zátěži však ČR nehodlá tento princip v jednáních podporovat.

Za ne zcela dostatečnou považuje i snahu Komise o sblížení výše přímých plateb napříč členskými státy, nicméně vítá ji alespoň v této podobě.

Další vyjasnění ještě vyžadují navrhované aspekty podpory rozvoje venkova, které se podle náměstka Chmiela sice ubírají správným směrem, o detailech je ale třeba ještě jednat.

Zmíněný český postoj týkající se především zastropování přímých plateb, zrušení jednotné platby na plochu, které ČR též nepovažuje za pozitivum, či navrhovaných kontroverzních povinných principů ozelenění SZP prezentoval ministr Bendl také na [zasedání Rady](#) ve dnech 20.–21. 10. v Lucemburku.

Další vývoj

Následovat bude projednávání balíku v Radě a EP, přičemž některé kontroverzní body jsou již nyní snadno identifikovatelné pod vlivem výsledků jednání o sdělení Komise z roku 2010. Proces přijímání a implementace jednotlivých legislativních aktů by měl probíhat až do konce roku 2013, počítá se přitom s tím, že reforma by měla vstoupit v platnost 1. 1. 2014.

Je to logické vzhledem k tomu, že reforma, jak je navržena, má korespondovat s finančními stropy plánovanými v rámci finanční perspektivy pro období 2014–2020.

Pokud jde o finanční zajištění celé reformy, návrh se rámcově drží toho, co předvídá již struktura nové finanční perspektivy. 317,2 mld. € je na 7 let plánováno pro první pilíř, 101,2 mld. € je plánováno pro druhý pilíř.

Dodatečná částka ve výši 17,1 mld. €, která je ale zařazena mimo kapitolu zemědělství do jiných rozpočtových kapitol, je vyčleněna jednak na podporu výzkumu a vývoje (5,1 mld. €), dále na zajištění potravinové bezpečnosti (2,5 mld. €) a potravinové pomoci pro nejchudší (2,8 mld. €). 3,9 mld. € je v rezervě pro případ krizí v odvětví a 2,8 mld. € je vyčleněno v rámci fondu EGF, který je ale zcela mimo rozpočtové kapitoly finanční perspektivy.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

ENVI připravuje druhé čtení revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o odpadních elektrických a elektronických zařízeních ([KOM\(2008\)810](#))

Výbor ENVI 4. 10. 2011 [schválil](#) poměrem 52:1:5 [zprávu](#) Karl-Heinze Florenze pro druhé čtení revize [směrnice č. 2002/96](#) o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (tzv. WEEE Directive).

Kontext

Komise svůj návrh předložila v prosinci 2008 s cílem „napojit“ jej věcně na [směrnici č. 2002/95](#) o omezení používání nebezpečných látek v elektrických a elektronických zařízeních (tzv. RoHS Directive), jejíž [revizi](#) předložila rovněž. Ve výsledku by měl vzniknout koherentní legislativní rámec ke snížení nebezpečných látek (mj. olova, rtuti či kadmia) v elektrických a elektronických zařízeních, resp. ke zvýšení míry jejich znovuvyužití a recyklace v případě, že daná zařízení vyjdou z užívání.

Členské státy se dlouhodobě stavěly proti propojení směrnic RoHS a WEEE, resp. byly spíše pro 2 separátní normy s různým záběrem a různými cíli (více v příspěvku „Rada má pochyby o revizi směrnice o elektrických a elektronických zařízeních“, [Monitoring říjen 2009](#)). Výbor ENVI však

již v červnu 2010 demonstroval zcela opačný postoj (více v příspěvku „ENVI: směrnice o elektrických a elektronických zařízeních musí být přísnější“, [Monitoring červen 2010](#)). Potvrdilo se to jak v listopadu 2010, kdy plénum EP přijalo svou pozici k prvnímu čtení návrhu, jež by měl revidovat směrnici RoHS (více v příspěvku „EP: směrnice o elektrických a elektronických zařízeních musí být přísnější“, [Monitoring listopad 2010](#)), tak v únoru 2011, kdy plénum EP završilo první čtení revize směrnice WEEE (více v příspěvku „EP: Odpadní elektrická a elektronická zařízení musíme sbírat a recyklovat“, [Monitoring únor 2011](#)). Rada politické dohody dosáhla až v březnu 2011 (více v příspěvku „Rada završila první čtení revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních“, [Monitoring březen 2011](#)).

Obsah a sporné body

Členské státy by podle ENVI měly do roku 2016 zpracovávat 85 % „elektrošrotu“ (oproti současným cca 33 %, resp. 4 kg na osobu a rok; každý Evropan údajně vyprodukuje ročně 17–20 kg WEEE), min. 5 % by mělo být opětovně použito (znovuvyužito) při výrobě nových produktů, 70–85 % využito, 50–75 % zrecyklováno (v závislosti na druhu výrobku) a malá zařízení typu žárovek, mobilních telefonů ap. by měly – vedle např. sběrných dvorů – povinně a zdarma sbírat i obchody s elektronikou, ať už v nich daná zařízení byla zakoupena nebo ne (tj. břímě by měli nést nejprve výrobci, obchodníci, popř. vývozci odpadu mimo EU, poté spotřebitelé a jen výjimečně daňoví poplatníci).

Rada ovšem počítá s přechodným obdobím až 8 let (pro některé členské státy včetně ČR až 10 let; tj. do roku 2020, resp. 2022) a i po jeho uplynutí by mělo zpracování WEEE dosahovat nejvýše 65 % (bez povinného zahrnutí obchodů do celého systému, což kvituje mj. UEAPME; více v příspěvku „Rada stvrdila první čtení revize směrnice o odpadních elektrických a elektronických zařízeních“, [Monitoring červenec/srpen 2011](#)).

EP a Rada se nicméně shodují na věcném vymezení nové normy: až na některé výjimky (fixní průmyslové instalace nebo vojenská technika) by se měla vztahovat na všechny WEEE včetně solárních panelů.

Další vývoj

Plénum EP by mělo své druhé čtení završit v lednu 2012.

VE ZKRATCE...

Komise zahájila veřejné konzultace o alternativních telefonních operátorech

Komise 3. 10. 2011 [zahájila](#) 2 veřejné konzultace týkající se přístupu alternativních operátorů k pevným telefonním a širokopásmovým sítím zavedených operátorů. [První](#) se týká nediskriminačního přístupu alternativních operátorů k infrastruktuře a službám dominantních operátorů, [druhá](#) způsobu, jakým státní regulační orgány vypočítají ceny, které musejí alternativní operátoři za tento přístup platit. Obě konzultace, věcně založené zejm. na čl. 7 [směrnice č. 2002/21](#), jsou otevřeny do 28. 11. 2011. Pokud se Komise s ohledem na výsledky konzultací rozhodla, že vydá k jednomu nebo oběma tématům doporučení, požádala by nejprve o stanovisko Úřad evropských regulačních orgánů pro elektronické komunikace (BEREC; na základě čl. 19 směrnice č. 2002/21), a Komunikační výbor (COCOM; poradní výbor složený ze zástupců členských států). Otázkou ovšem je, zda by takové doporučení mělo smysl. Zprv jde o nezávazný právní akt, zadruhé by nešlo o první iniciativu tohoto druhu – a [ta ze září 2010](#) v daném ohledu příliš úspěšná nebyla.

Rada schválila „šestibalík“

Rada 4. 10. 2011 definitivně [schválila](#) „šestibalík“ (six pack), tedy texty, jež mají revidovat a zpřísnit Pakt stability a růstu a výrazně kvalitativně pozměnit dosavadní měnovou integraci v EU (v eurozóně) (více v příspěvku „EP a Rada dosáhly kompromisu stran rozpočtových pravidel v eurozóně“, [Monitoring září 2011](#)). Výsledek jednání Rady přivítal jak [předseda Komise](#) José Manuel Barroso, tak [odpovědný komisař](#) Olli Rehn.

ECC-Net: Přeshraničních internetových nákupů se netřeba zvlášť obávat

Komise 4. 10. 2011 [prezentovala výsledky](#) přeshraničních internetových nákupů „utajených zákazníků“ ze sítě Evropských spotřebitelských center (ECC-Net). Po absolvování 305 nákupů v 28 zemích lze konstatovat, že 94% objednávek bylo bez problémů doručeno (50% během 7 dní, 86% během 14 dní;

v roce 2003 to bylo jen 66%) a pouze 1% zboží bylo vadné. Na druhou stranu se objevily četné problémy v případech, kdy chtěl zákazník dodané zboží vrátit (na základě platného práva na zrušení objednávky, resp. odstoupení od smlouvy). ECC-Net také zjistila, že řada internetových obchodů „příznivých pro přeshraniční obchod“ vykazovala různé nedostatky s dodávkou, platbou a/nebo jazykovou vybaveností. Komise proto hodlá ještě do konce roku 2011 prezentovat (patrně nelegislativní) „akční plán“, jak uvedené problémy řešit. ECC-Net působí ve 29 státech (ve všech členských státech EU a na Islandu a v Norsku). Jednotlivá centra jsou financována Komisí a příslušným státem. České centrum realizovalo celkem 20 zkušebních nákupů, z nichž 18 skončilo úspěchem, tj. dodáním zboží.

Malé a střední podnikání v ČR se po krizi zotavilo, ale netvoří pracovní místa

Komise u příležitosti tzv. týdne malých a středních podniků (3.–9. 10. 2011) [uveřejnila](#) 4. 10. 2011 [nové údaje](#) o stavu malého a středního podnikání v jednotlivých členských státech EU v letech 2010–2011. Zpráva obsahuje 62 indikátorů vycházejících z 10 „dimenzí“ programu Small Business Act (více v příspěvku „Komise reviduje ‚Small Business Act‘“, [Monitoring únor 2011](#)). V ČR spadá do kategorie malých a středních podniků (tj. do 250 zaměstnanců) 99,8% podniků. Ty generují 55,7% přidané hodnoty a zaměstnávají 67,7% všech zaměstnanců v soukromém sektoru. Oproti roku 2008 ale malé střední podnikání v ČR zaznamenalo nepříznivé trendy: snížila se jeho přidaná hodnota i počet zaměstnanců. I proto Komise ČR [zařadila](#) do druhé, předposlední kategorie z hlediska dopadu hospodářské krize na malé a střední podnikání („zotavení bez tvorby pracovních míst“). Na druhou stranu, pokud jde o vztah ČR ke iniciativě Small Business Act, konstatuje zpráva mnohá zlepšení, mj. i proto, že vláda v letech 2010–2011 věnovala malému a střednímu podnikání větší pozornost než dříve. Přesto zůstává nejpálčivějším problémem zejm. přístup k financování.

ENVI podporuje změnu směrnice Seveso

Výbor ENVI 4. 10. 2011 poměrem 52:3 [přijal zprávu](#) Jánose Ádera, jíž podporuje Komisi v záměru změnu tzv. směrnice Seveso, která stanovuje požadavky na cca 10 tis. průmyslových podniků, u nichž – podobně jako v roce 2010 v Maďarsku – hrozí vznik potenciální ekologické havárie. Komise svůj [návrh](#) předložila v prosinci 2010. Podle ENVI by se měla posílit preventivní opatření (včetně inspekce na místě; ročně nebo každé 3 roky v závislosti na nebezpečnosti konkrétního provozu), nebezpečné chemické látky by se měly klasifikovat podle standardů OSN, jež EU již dříve akceptovala [nařízením č. 1272/2008](#) (právě to by hlavní důvod, proč Komise k revizi směrnice Seveso přistoupila), a občanům by měly být poskytovány včasější a jasnější informace (např. prostřednictvím internetu). Ročně Komise zaznamená 20–30 průmyslových havárií. Původní směrnice byla neformálně pojmenována podle italského města, v němž se průmyslová havárie odehrála v roce 1976, v důsledku čehož tehdejší ES přijalo nejprve [směrnici č. 82/501](#) (Seveso I) a později [č. 96/82](#), resp. [č. 2003/105](#) (Seveso II). Plénum EP by mělo první čtení návrhu završit 13. 12. 2011.

ENVI: Biocidy musí z EU (až na výjimky) pryč

Výbor ENVI 4. 10. 2011 poměrem 57:1:2 [přijal zprávu](#) Christy Klass týkající se zákazu používání biocidů, tedy účinných látek, které působí na škodlivé organismy nebo proti nim (s výjimkou situací, kdy neexistují adekvátní alternativy), a potažmo posílení pravomocí EU (resp. agentury ECHA; od roku 2013 v případě nových biocidů, od roku 2017 v případě biocidů již používaných). Komise svůj [návrh](#) předložila v červnu 2009. Biocidy by měly počínaje rokem 2013 získávat povolení k užití v EU nejvýše na 10 let (s možností obnovy). Do konce roku 2013 by měla Komise podle ENVI jasněji definovat pravidla pro používání endokrinních disruptorů, jež ovlivňují sekreci lidských hormonů. Nová norma by měla ošetřit i situace, kdy byl biocid použit kvůli ochraně nějakého výrobku (např. pohovek). V těchto případech by mělo být u výrobku výslovně uvedeno, že při jeho produkci bylo použito biocidu. Obdobné opatření by se mělo týkat i výrobků s nanomateriály. Přijetím zprávy ENVI otevřel cestu k zahájení negociací Radou ve druhém čtení. Plénum EP se bude zprávou Christy Klass zabývat patrně v prosinci 2011.

ECON podporuje implementaci dohody Basel III v EU

Výbor ECON [vedl](#) 4. 10. 2011 první oficiální debatu o implementaci dohody Basel III v EU (více v příspěvku „Komise uveřejnila návrhy na implementaci dohody Basel III v EU“, [Monitoring červenec/srpen 2011](#)), 12. 10. 2011 se pak k otázce [konalo](#) veřejné slyšení. Zpravodaj návrhu [KOM\(2011\)453](#) Othmar Karas zastává názor, že pravidla by měla být implementována tak, aby vzala v potaz specifika bankovního sektoru v EU. Proti tomu se postavili mj. konzervativci v EP, a to s argumentem, že změny basilejských pravidel v EU by znamenaly signál, že Unie hodlá vytvořit méně robustní systém, než se od ní (globálně) očekává. Obecně ale mezi poslanci EP panoval konsenzus, že zavedení nových pravidel bude méně nákladné než pozdější financování bankovního sektoru z veřejných zdrojů. Požadavek, aby banky disponovaly větším a „zdravějším“ kapitálem, podle nich není v nesouladu s očekáváními, že bankovní sektor má především financovat reálnou ekonomiku. Na veřejném slyšení nicméně zaznělo, že samy kapitálové požadavky na banky nemají potenciál zajistit, aby finanční sektor neprocházel v budoucnu krizemi. Ukázalo se to mj. v případě bank Lehman Brothers a Dexia. Othmar Karas by měl návrh své zprávy připravit do ledna 2012, ECON by o ní měl hlasovat v dubnu 2012. Kompromisu mezi EP a Radou by mělo být podle zpravodaje dosaženo do léta 2012.

Evropský inspektor ochrany údajů: Tachografy nesmějí zpochybnit soukromí řidičů

Evropský inspektor ochrany údajů Peter Hustinx 5. 10. 2011 [navrhl](#), aby Komise přepracovala svůj návrh na vybavení nákladních automobilů (novými) tachografy, neboť podle něj má ve své stávající podobě potenciál zpochybnit právo profesionálních řidičů na soukromí. Komise svůj návrh předložila v červenci 2011 (více v příspěvku „Komise navrhla změnu letitého nařízení o tachografech“, [Monitoring červenec/srpen 2011](#)). Rada o návrhu [jednala](#) 6. 10. 2011, ale fakticky poprvé, tedy bez zohlednění partikularit, na které upozornil Hustinx. K tomu by mělo dojít až poté, co návrh Komise posoudí přípravné orgány Rady. Již nyní se ale ukázalo, že ne všechny členské státy s textem Komise souhlasí, zejm. s ohledem na náklady vybavení nákladních automobilů novými typy tachografů a předpokládaný časový harmonogram. Proti návrhu se v první fázi negociací (s různou intenzitou) vyjádřilo Švédsko, Velká Británie, Belgie, Nizozemsko, Německo, Španělsko, Lotyšsko, Slovinsko, Kypr, Rumunsko, Dánsko, Řecko, Irsko, Portugalsko, Francie, Litva či Itálie.

IMCO: Technická standardizace ano, ale ne na úkor kvality

Výbor IMCO 5. 10. 2011 vyjádřil obavy z návrhů Komise na posílení technické standardizace v EU, zejm. pokud jde o její akceleraci (IMCO se obává, že to bude na úkor kvality), marginální roli malých a středních podniků (ale i organizovaných zájmů; EP pro ně žádá „hlasovací právo“ při zavádění standardů) a zahrnutí služeb do jejího rámce. Komise svůj [návrh](#) předložila v červnu 2011 (více v příspěvku „Komise chce zrychlit technickou standardizaci“, Ve zkratce..., [Monitoring červen 2011](#)). Zpravodaj příslušné [zprávy](#) z vlastní iniciativy z října 2010 Edvard Kožušník konstatoval, že Komise šla za rámec změn, které EP tehdy požadoval. IMCO by měl o zprávě k návrhu Komise (zpravodajkou je tentokrát Lara Comi) hlasovat v březnu 2012, plénum EP pak v květnu 2012.

IMCO: Regulujme jen přeshraniční aspekty online hazardu

Výbor IMCO 6. 10. 2011 přijal poměrem 32:0:3 nelegislativní [zprávu](#) Jürgena Creutzmanna týkající se potenciální regulace hazardních her na internetu. Ta by měla být omezena především na jejich přeshraniční aspekty (boj proti nelegálnímu hazardu, praní špinavých peněz a podvody, zvláště v oblasti sportu). Členské státy by měly mít možnost samy si zvolit, zda online hazardní hry vůbec povolí, resp. zda půjdou cestou monopolního poskytovatele či systému (většího počtu) licencí. IMCO zprávou reagoval na příslušnou [zelenou knihu](#) Komise. Ještě v březnu 2009 EP [zprávou](#) Christel Schaldemose jakoukoli legislativní akci na úrovni EU v dané oblasti zpochybňoval. Výsledek hlasování IMCO přivítala např. organizace EGBA reprezentující část soukromých poskytovatelů online hazardních her, Asociace evropských kasin, ale i European Lotteries sdružující monopolní poskytovatele hazardních her v Evropě. Plénum EP by mělo o zprávě hlasovat 14. 11. 2011.

IMCO podporuje zavedení nástrojů kolektivního odškodnění spotřebitelů

Výbor IMCO se 6. 10. 2011 postavil za zavedení nástrojů na kolektivní odškodnění spotřebitelů v EU. To by se mělo dle [zprávy](#) Sylvany Rapti týkat jak národních, tak přeshraničních případů, měly by ale být brány v potaz dosavadní právní tradice jednotlivých členských států (tj. kolektivní odškodnění by nemělo nabýt rozměrů, jež má v USA, kde se kupř. odměna advokátů odvíjí od výsledku soudního sporu). Již v červnu 2011 Komisi k témuž vyzvala spotřebitelská organizace BEUC (více v příspěvku „Spotřebitelské organizace požadují nástroje ko-

lektivního odškodnění“, [Monitoring červen 2011](#)). Podle IMCO by mělo být kolektivní odškodnění rychlé a soudní cesty by se mělo využívat jen v nezbytných případech, kdy jiné řešení není možné. Kolektivní odškodnění by zásadně nemělo mít disproportční vliv na podnikání, resp. nemělo by se jej zneužívat. Efektivitu celého procesu by měly zajistit „zastupující subjekty“ (veřejný ochránce práv, sdružení spotřebitelů nebo obchodní sdružení), které by měly být oprávněny spotřebitele zastupovat kdekoli v EU. Kolektivní odškodnění by mělo být financováno ze zdrojů (spotřebitelských) organizací, ale i z prostředků veřejných. Právě tento bod patrně bude v průběhu dalšího projednávání věci – vedle nezvykle laxního přístupu Komise – nejproblematictější. Financování kolektivního odškodnění z peněz daňových poplatníků odmítá např. BusinessEurope. V současnosti se kolektivní odškodnění uplatňuje v 10 členských státech, ale velmi odlišnými způsoby. Odpovědný výbor JURI by měl svůj názor – prostřednictvím [zprávy](#) Klaus-Heinera Lehneho – prezentovat v prosinci 2011. Plénum EP by pak mělo o zprávě hlasovat v únoru 2012.

Kokott: Začlenění aerolinek do systému obchodování s emisními povolenkami je legální

Generální advokátka Soudního dvora EU Juliane Kokott uveřejnila 6. 10. 2011 [stanovisko](#), že začlenění všech aerolinek využívajících vzdušného prostoru a letišť EU do systému obchodování s emisními povolenkami je navzdory názoru amerických aerolinek (ATA), které se v [dané věci](#) za podpory AEA, IATA, ICAO, ale i vlád USA, Číny, Brazílie, Indie, Japonska, Ruska či Jižní Koreje obrátily v červenci 2010 na britské soudy, legální, tedy v souladu s mezinárodním právem (včetně Chicagské konvence, na niž se ATA odvolávala). Zprávu přivítala Komise, EP, environmentalistické organizace (zejm. Center for Biological Diversity, Earthjustice, Environmental Defense Fund, Aviation Environment Federation, T&E a WWF), ale i nízkorozpočtové letecké společnosti (ELFAA). Definitivní verdikt (rozhodnutí Soudního dvora EU v rámci tzv. prejudiciálního řízení) by měl být vypracován během roku 2012, přičemž soud jako celek se stanoviskem generálního advokáta zpravidla řídí. Problém je ale v tom, že aerolinky se mají podříditi novým pravidlům již od 1. 1. 2012 (více v příspěvku „Komise určila, jak leteckým společnostem přidělovat emisní povolenky“, [Monitoring září 2011](#); americká Sněmovna reprezentantů proto 24. 10. 2011 americkým aerolinkám preventivně [zakázala](#), aby se k unijnímu systému obchodování s emisními povolenkami připojily).

Komise vyjasňuje vztahy mezi veřejnými autoritami, pokud jde o zadávání veřejných zakázek

Komise 7. 10. 2011 [uveřejnila pracovní dokument](#) cílící na vyjasnění kooperativních vztahů mezi veřejnými autoritami, pokud jde o zadávání veřejných zakázek. Dokument je mj. založen na 2 rozsudcích Soudního dvora EU ([C-107/98](#) a [C-324/07](#)), které potvrdily, že takové vztahy rovněž spadají do rámce práva EU – s výjimkou situací, kdy veřejné autority spoluvlastní a řídí subjekt, jenž jim oběma poskytuje nějakou veřejnou službu (v těchto případech se podle Komise právo EU týkající se veřejných zakázek neuplatní). Ze zainteresovaných aktérů dokument přivítala zejm. organizace CEEP, která nicméně do budoucna požaduje ještě jedno vyjasnění: pojem „vnitřního provozovatele“ podle [nařízení č. 1370/2007](#).

Rada definitivně „odklepla“ směrnici o právech spotřebitelů

Rada 10. 10. 2011 formálně (za nesouhlasu Španělska) [přijala](#) směrnici o právech spotřebitelů, jež byla předmětem legislativního procesu v předchozích 3 letech a na níž se předtím zástupci Rady shodli s představiteli EP (více v příspěvku „Zástupci Rady a EP se dohodli na směrnici o právech spotřebitelů“, [Monitoring červen 2011](#)). Komise to přivítala vydáním tematické [tiskové zprávy](#). Norma vstoupí v platnost 20 dní po uveřejnění v Úředním věstníku EU, implementační lhůta bude 24měsíční, přičemž členské státy nebudou povinny (kvůli urychlení implementace) Komisi předkládat jindy obvyklé tzv. korelační tabulky, tj. která opatření směrnice implementovaly kterými vlastními opatřeními.

Rada otevřela cestu k ratifikaci tzv. české výjimky z uplatňování Listiny základních práv EU

Rada se na [zasedání](#) 11. 10. 2011 v Lucemburku dohodla, že Evropské radě předloží návrhy na změnu platné Smlouvy o EU (ve znění Lisabonské smlouvy) o 2 protokoly: protokol o obavách irského lidu týkajících se Lisabonské smlouvy, který obsahuje výjimky dojednané s Irskem před opakovaným referendem o Lisabonské smlouvě, a protokol o uplatňování Listiny základních práv EU v ČR. Připojením tohoto protokolu, který de iure rozšiřuje výjimky z uplatňování Listiny dosud platné pro Polsko a Velkou Británii také na ČR, podmínil v říjnu 2009 svůj podpis pod Lisabonskou smlouvou prezident ČR Václav Klaus. Na základě toho došlo následně k dokončení ratifikačního procesu Lisabonské smlouvy (více v příspěvku „Prezident Klaus žádal záruky pro ČR“, [Monitoring říjen](#)

[2009](#)). Otevřela se tak cesta k ratifikaci tzv. české výjimky, která by měla být schvalována souběžně se smlouvou o přistoupení Chorvatska k EU, neměla by být ale přímo její součástí. Zatímco vláda Petra Nečase oficiálně podala žádost o připojení protokolu ke Smlouvě o EU, opoziční ČSSD ji označuje za hrubou chybu a vyzývala vládu, aby o připojení protokolu nežádala. Je tedy otázkou, jak dopadne následný ratifikační proces, a to právě v ČR, kde v horní komoře parlamentu ve stávajícím složení není možné dosáhnout potřebné většiny bez alespoň částečné podpory ČSSD.

Právo na zdravotní péči platí v EU jen na papíře

Agentura EU pro základní práva 11. 10. 2011 [vydala zprávu](#), z níž vyplývá, že právo na zdravotní péči je v EU zaručeno jen na papíře. Agentura zkoumala situaci tzv. neregulérních migrantů (např. pracovníků z třetích zemí bez pracovního povolení a těhotných žen či dětí v analogické situaci) v 10 členských státech EU (Belgie, Francie, Německo, Řecko, Maďarsko, Irsko, Itálie, Polsko, Španělsko a Švédsko) a pouze v 5 z nich (Belgie, Francie, Německo, Itálie a Španělsko) je podle zprávy pacient v urgentních situacích ošetřen bezplatně a bez dalších podmínek. V některých členských státech EU naopak existuje praxe nahlašování neregulérních migrantů, kteří vyhledají zdravotní péči, imigračním úřadům. Agentura proto apelovala na oddělení imigrační politiky od otázky přístupu k základní zdravotní péči.

EP podporuje zavedení systému alternativního řešení sporů v EU

Plénium EP 25. 10. 2011 podpořilo zavedení fakultativního systému alternativního (mimosoudního) řešení sporů v EU, a to nejen mezi spotřebiteli a obchodníky; měl by zahrnout veškeré spory civilní, obchodní a rodinné bez ohledu na status zainteresovaných stran (možné by mělo být i kolektivní odškodnění v hodnotě do 2000 €). EP proto – v návaznosti na názor výboru IMCO (více v příspěvku „IMCO: Alternativní řešení sporů potřebujeme“, *Ve zkratce...*, [Monitoring září 2011](#)) – vyzval prostřednictvím [zprávy](#) Diany Wallis Komisi, aby představila návrh stanovující „minimální standardy“ (podmínky využití alternativního řešení sporů, nezávislost, transparentnost, efektivita, spravedlnost, nestrannost, právní závaznost dohod realizovaných prostřednictvím alternativního řešení sporů ap.) včetně návrhu, jak alternativní řešení sporů uspokojivě financovat. 2 návrhy Komise, avizované na 23. 11. 2011, by měly věcně doplnit zejm. [doporučení č. 98/257](#) a [č. 2001/310](#), popř. i [směrnici č. 2008/52](#) a měly by se týkat primárně řešení sporů mezi spo-

třebiteli a obchodníky se specifickým zaměřením na přeshraniční spory plynoucí z obchodování na internetu. V EU v současnosti existuje údajně na 750 různých systémů alternativního řešení sporů.

EP podporuje harmonizaci systému DPH v EU

Plénum EP 13. 10. 2011 [podpořilo](#) poměrem 521:50:58 [zprávu](#) Davida Casy stavějící se za změny v systému DPH v EU. Ten by měl být více odolný vůči podvodům (nyní až 100 mld. € v podobě ušlého zisku ročně) a měl by v pozitivním slova smyslu zohledňovat specifickou pozici neziskových organizací a (do roku 2015) malých a středních podniků a/nebo některých specifických („zelených“) produktů a technologií. I proto by měla být DPH v EU harmonizována více než dosud. Zpráva je odpovědí EP na [zelenou knihu](#) Komise z prosince 2010 a současně příspěvkem k budoucí strategii týkající se DPH, která by měla být zveřejněna do konce roku 2011.

EU (prý) dětem nezakazuje nafukovat balóanky

Komise 13. 10. 2011 reagovala [tiskovou zprávou](#) na informace objevené se v řadě evropských médií (v Česku např. na serveru [Novinky.cz](#)) tvrdící, že „EU zakázala dětem nafukovat balóanky“. Komise tyto informace pochopitelně dementovala a uvedla, že [směrnice č. 2009/48](#), již se týkaly a jež měla být členskými státy implementována do 20. 7. 2011, žádný zákaz tohoto druhu neobsahuje. Nezávazný [doprovodný dokument](#) ke směrnici je nicméně místy formulován poněkud odlišně. Na celé kauze je nakonec nejvíce signifikantní to, že řada aktérů si dění v EU začíná všimnout až poté, co na úrovni jejích institucí proběhl příslušný legislativní proces, v momentě, kdy jsou s novou normou konfrontovány národní autority, tedy často se zpožděním v řádu měsíců či dokonce let. Nejen pro ČR platí, že by si z toho její reprezentace měla vzít do budoucna přinejmenším ponaučení.

EP vyzval státy k začlenění Bulharska a Rumunska do schengenského systému

Na plenárním zasedání 13. 10. 2011 EP schválil [usnesení](#) o přistoupení Bulharska a Rumunska k Schengenské dohodě. Rada rozhodovala o vstupu Bulharska a Rumunska do schengenského systému v září 2011. Zatímco předsedající Polsko na sebe vzalo podle očekávání roli silného advokáta rozšíření Schengenu, Francie a Německo vyjadřovaly pochybnosti pod vlivem hlubokých problémů s korupcí v obou zemích a Nizozemsko spolu s Fin-

skem přímo odmítly bezprostřední vstup Rumunska a Bulharska do schengenské zóny. Návrh rozhodnutí Rady o přijetí obou zemí, který připravilo polské předsednictví, tak nezískal nutnou jednomyslnou podporu a nebylo o něm proto prozatím ani hlasováno. Rozhodnutí o vstupu Bulharska a Rumunska do „Schengenu“ tak bylo odloženo na neurčito. Oba státy argumentovaly tím, že Bulharsko a Rumunsko dosud nesplňují kritéria, která se týkají jednak adekvátního zabezpečení vnější hranice EU, jednak korupce a boje s organizovaným zločinem. EP naproti tomu v usnesení vstupu Bulharska a Rumunska do schengenského prostoru podpořil a vyzval členské státy, aby nepožadovaly po státech, jež dosud nejsou členy Schengenu, splnění dodatečných kritérií, která nebyla předtím požadována na stávajících členech. EP v tomto smyslu vznesl dotaz ke Komisi a Radě, zda stanovování těchto dodatečných kritérií považují za spravedlivé a legální. Kontroverze obklopující eventuální další rozšíření schengenské zóny je přitom třeba chápat v kontextu současných debat o budoucnosti schengenského systému a návrhů týkajících se revize pravidel pro dočasné znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích (více v příspěvku „Komise navrhla změny a posílení pravidel schengenského prostoru“, [Monitoring září 2011](#)).

Při zrušení letu máte nárok i na kompenzaci nemateriální újmy

Soudní dvůr EU 13. 10. 2011 interpretoval (v případě [C-83/10](#)) [nařízení č. 261/2004](#) a konstatoval, že cestující, jimž byl zrušen let, jsou oprávněni požadovat kompenzaci také za nemateriální újmu. Současně definoval pojem „zrušení letu“, který zmíněným nařízením paradoxně není náležitě vymezen. Za zrušení letu by se měla nadále považovat i situace, kdy letadlo nedoletí na místo určení, např. proto, že se muselo vrátit na výchozí letiště. Na druhou stranu soud požaduje, aby v takovém případě byla posuzována každá žádost o kompenzaci zvlášť, neboť individuální situace jednotlivých pasažérů se od sebe mohou lišit.

Komise inovovala proces antimonopolních řízení

Komise 17. 10. 2010 [prezentovala](#) 3 texty, které by měly vést k lepší ochraně práv zainteresovaných stran v procesu antimonopolních řízení (kartely, zneužití dominantního postavení). Již v lednu 2004 Komise [učinila](#) totéž v případě fúzí. [První text](#) je sdělením o osvědčených postupech při antimonopolních řízeních, [druhý](#) interním dokumentem o osvědčených postupech při předkládání ekonomických důkazů v těchto řízeních a [třetí](#) (jediný právně závazný) revidovaným mandátem úředníka

pro slyšení (hearing officer), nezávislého procedurálního arbitra při antimonopolních řízeních, jež jmenuje kolegium komisařů.

IMCO: Uznávání odborných kvalifikací v EU musí být rychlejší

Výbor IMCO 17. 10. 2011 [souhlasil](#) s tím, aby uznávání odborných kvalifikací v EU bylo rychlejší. Formálně přijal nelegislativní [zprávu](#) Emmy McClarkin (poměrem 32:0:1) reagující na zprávu ([zelenou knihu](#)) Komise o implementaci příslušné směrnice. Norma by měla doznat změn: Komise plánuje v rámci své iniciativy „Single Market Act“ (více v příspěvku „Single Market Act ‚tlačí‘ EP i Komise“, [Monitoring duben 2011](#)) předložení legislativního návrhu. Na bázi dobrovolnosti by např. měl vzniknout tzv. profesní průkaz propojený s elektronickým systémem [IMI](#). To by mělo zajistit, že uznávání odborných kvalifikací se obejde bez četných (dosud velmi častých) byrokratických procedur (problémem je zejm. koncept tzv. částečného přístupu k profesi, jenž se uplatňuje v případech, kdy nejsou definice jednotlivých profesí mezi členskými státy srovnatelné), vše samozřejmě za striktního dodržení podmínky zachování ochrany osobních údajů. Na druhou stranu by systém měl obsahovat i „aktivní mechanismus včasného varování“, který by měl garantovat, že se všichni zainteresovaní včas dozvědí o zahájení řízení s konkrétním držitelem kvalifikace, např. pokud mu bylo z nějakého důvodu zakázáno poskytovat služby (typicky lékař se zákazem výkonu své profese). IMCO také navrhl, aby se zpřísnily požadavky na jazykovou kompetenci zdravotnického personálu, resp. aby jazykové znalosti byly součástí systému uznávání jeho kvalifikace v celé EU. Stávající [směrnice č. 2005/36](#) stanovuje pravidla pro uznávání odborných kvalifikací v případě 800 regulovaných profesí, kvalifikace 7 vyjmenovaných profesí (lékaři, stomatologové, lékárníci, zdravotní sestry, porodní asistentky, veterináři a architekti) jsou na jejím základě uznávány automaticky. Zpráva Emmy McClarkin bude předložena plénu EP nejspíše v listopadu 2011, v prosinci 2011 by pak Komise měla předložit legislativní návrh měnící směrnici č. 2005/36.

Soudní dvůr EU: Získávání kmenových buněk z embryí je nepatentovatelné

Soudní dvůr EU 18. 10. 2011 s odkazem na koncept lidské důstojnosti fakticky zakázal přijímat patenty, které předpokládají ničení lidských zárodků za účelem získávání embryonálních kmenových buněk. Interpretoval tak (případem [C-34/10](#) poprvé) [směrnici č. 98/44](#). Předmětem patentu může být

použití terapeutických či diagnostických postupů na lidském embryu, pokud je to pro embryo prospěšné. Vyloučena je ale možnost patentovat použití lidských embryí (za která lze podle soudu v určitých případech kvalifikovat i neoplozená lidská vajíčka) pro účely vědeckého výzkumu. Soud EU formou tzv. prejudiciálního řízení rozhodoval v patentovém sporu z roku 2006 mezi ekologickou organizací Greenpeace a německým neurobiologem Oliverem Brüstlem. Ten v roce 1997 nahlásil patent na získávání nervových buněk ze zárodků. Chtěl tak léčit např. Parkinsonovu chorobu nebo roztroušenou sklerózu. Podle některých názorů povede rozhodnutí Soudního dvora EU k dalšímu zpomalení lékařského výzkumu v Evropě (např. v oblasti neurologických onemocnění), resp. k jeho přesunu do jiných oblastí světa. Oponenti tohoto tvrzení (mj. i z řad katolíků – COMECE – a poslanců EP) naopak říkají, že kmenové buňky pro výzkum lze komfortně získávat z dospělých, popř. z pupečnickové krve.

Veřejná konzultace: Komise chce chránit podniky před podvody a nekalými praktikami

Komise 21. 10. 2011 [zahájila veřejnou konzultaci](#) zaměřenou na ochranu podniků, OSVČ a organizací občanské společnosti se sídlem v EU před (online) podvody a nekalými praktikami (např. klamavá reklama, neuvedení podstatných informací nebo poskytnutí nepravdivých či zavádějících informací, obtěžování, donucování, nepatřičné ovlivňování ap.). Veřejná konzultace bude otevřena do 16. 12. 2011, první polovině roku 2012 pak Komise hodlá předložit příslušné návrhy. Pokud by mělo dojít k legislativním změnám, pak by se patrně měnila/doplňovala [směrnice č. 2006/114](#) a [č. 2005/29](#).

Komise uveřejnila 6. zprávu o spotřebitelských trzích

Komise 21. 10. 2011 [uveřejnila](#) již 6. každoroční [hodnotící zprávu](#) o spotřebitelských trzích, tedy o 51 trzích se službami a zbožím, na které domácnosti v EU vydávají více než 60 % svého rozpočtu. U spotřebitelů podle ní nejvíce „propadly“ finanční, investiční a hypoteční služby (včetně penzijního pojištění a cenných papírů) a služby v oblasti nemovitostí. Z trhů se zbožím dopadl nejhůře prodej ojetých automobilů a pohonných hmot. Podprůměrného skóre dosáhly obecně zejm. finanční a síťové služby (např. dodávky elektřiny). Výsledky za ČR ty celounijní [prakticky kopírují](#). Hodnotící zpráva vytváří „žebříček“ na základě důvěry a spokojenosti spotřebitelů, možnosti snadného srovnání nabídek, problémů a stížností. Sleduje se také výběr nabízený spotřebitelům, možnost snadno

změnit poskytovatele služeb nebo tarif (u 14 odvětví služeb) a cenové rozdíly mezi jednotlivými zeměmi (u více než 100 druhů zboží a služeb). Komise hodlá na základě hodnotící zprávy zvláště prověřit (formou studií) zejm. spotřebitelské úvěry a prodej pohonných hmot. Pro první případ dokonce již chystá (na rok 2013) revizi příslušné [směrnice č. 2008/48](#) o smlouvách o spotřebitelském úvěru.

EP podpořil změny v systému zadávání veřejných zakázek

Plénum EP 25. 10. 2011 [přijalo](#) nezávazné usnesení ke [zprávě](#) Heide Rühleové reagující na [zelenou knihu](#) týkající se zadávání veřejných zakázek (více v příspěvku „Komise chce modernizovat způsob zadávání veřejných zakázek“, [Monitoring leden 2011](#)). Zejm. pro malé a střední podniky, které jsou v oblasti získávání veřejných zakázek podprezentovány (získávají jich pouze 31–38 %, ač jejich tržní podíl činí 52 %, přičemž veřejné zakázky se podílí na HDP EU standardně 17–19 %) by měl být zaveden „pas“ (standardizovaná elektronická registrace) ke snížení nákladů na zapojení do veřejných tendrů („pas“ by dokládal, že jeho držitel splňuje unijní podmínky pro veřejné zakázky). Relevantní unijní legislativa ([směrnice č. 2004/17](#) a [č. 2004/18](#)) by měla být upravena tak, aby pravidla pro zadávání veřejných zakázek byla jasná a jednoduchá a brala v potaz nejen nákladovost, ale např. i tzv. kritéria udržitelnosti (kritérium „nejvýhodnější nabídky, pokud jde o hospodářský, sociální a ekologický přínos, přičemž by se měly zohlednit celkové náklady životního cyklu příslušného zboží, služeb či prací“). Proti této „inovaci“, která má potenciál fakticky smazat výhody z jednodušších pravidel pro zadávání veřejných zakázek, se staví např. organizace UEAPME. Komise by měla konkrétní legislativní návrh/návrhy uveřejnit během prosince 2011.

Komise hodlá přepracovat pravidla pro boj s (novými) drogami

Komise 25. 10. 2011 [oznámila](#), že přepracuje unijní pravidla pro boj s drogami, zejm. s novými psychoaktivními látkami, které napodobují účinky drog, jako je extáze nebo kokain. Již v červenci 2011 v reakci na výsledky [Eurobarometru](#) uveřejnila [zprávu](#), v níž se proti novým, legálně prodávaným syntetickým drogám, jejichž množství se mezi lety 2009–2010 na (internetovém) trhu EU zvýšilo z 24 na 41 (do tohoto počtu jsou zahrnuty i látky rostlinného původu či syntetické deriváty zavedených drog), postavila (více v příspěvku „Komise proti novým drogám“, Ve zkratce..., [Monitoring červenec/srpen 2011](#)). Komise hodlá mj. zavést novou trestněprávní legislativu (vycházející z čl. 83

odst. 1 Smlouvy o fungování EU) zaměřenou na přeshraniční obchodování s drogami či pravidla pro konfiskaci a vymáhání majetku ze závažné trestné činnosti, včetně obchodu s drogami. Změnit by se měla také [rozhodnutí č. 2004/757](#) a [č. 2005/387](#). Komisi v jejím záměru podporuje i polské předsednictví a – od 27. 10. 2011 – také [Rada jako celek](#) (právě v Polsku, ale i ve Velké Británii představují nové drogy relativně závažný problém).

ČR musí implementovat směrnici o organismech škodlivých pro rostliny

ČR [podle Komise](#) neimplementovala správně [směrnici č. 2009/143](#) týkající se zmocnění k plnění úkolů laboratorního testování organismů škodlivých pro rostliny. Členské státy měly normu provést před 1. 1. 2011, ČR ale Komisi dosud nesdělila příslušná prováděcí opatření. Ta proto 27. 10. 2011 vydala tzv. odůvodněné stanovisko, druhý krok v proceduře o nesplnění povinnosti dle čl. 258 Smlouvy o fungování EU. Pokud ČR do 2 měsíců nezajistí soulad svého právního řádu s předmětnou směrnicí, může na ni Komise podat (spíše nepravděpodobnou) žalobu u Soudního dvora EU.

EP schválil část balíku týkajícího se evropského azylového systému

EP na plenárním zasedání 27. 10. 2011 schválil [usnesení](#) o návrhu, který se týká minimálních norem, jež musí splňovat státní příslušníci třetích zemí či osoby bez státní příslušnosti, aby mohly žádat v EU o mezinárodní ochranu. Jedná se o revizi dosud platných pravidel pro udělování azylu, která je součástí rozsáhlého balíku legislativních návrhů týkajících se azylové politiky. Komise předložila návrh na změny [směrnice o minimálních normách](#), které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka, v roce 2009. Podle nových pravidel by lidé, kteří by po návratu do země původu byli vystaveni riziku vážného ohrožení a nemají přitom status uprchlíka, měli mít v členských zemích v oblasti práce, vzdělávání, zdravotní péče či bydlení stejná práva jako uprchlíci. Návrhy na vytvoření společného azylového systému EU se zabývala na zasedání 27.–28. 10. 2011 také Rada. Do konce roku 2011 se počítá s přijetím ještě další směrnice, která se týká jednotného povolení pro usazování a práci v EU pro občany nečlenských zemí a také jednotné sady práv, která se mají týkat pracovníků nečlenských zemí legálně pobývajících na území EU. Kontroverzní součástí balíku, který se týká evropského azylového systému, je i návrh [změn nařízení Dublin II](#), na jehož základě je určován člen-

ský stát příslušný k posouzení žádosti o azyl. [Návrh změň](#) tohoto nařízení představuje citlivou otázku, protože umožňuje zastavit posílání žadatelů o azyl do těch států, které jsou již přetíženy, a nemohou tedy poskytovat odpovídající podmínky přijímání. Navrhuje možnost, aby za tento členský stát byla „z humanitárních a solidárních důvodů“ převzata odpovědnost za osud žadatele o azyl jiným členským státem (více v příspěvku „Komise předložila pozměněné návrhy směrnic týkajících se evropského azylového systému“, [Monitoring červen 2011](#)). V září 2011 Rada podpořila myšlenku, aby bylo do návrhu zahrnuto i vytvoření systému včasného varování a vyhodnocování, jak fungují azylové systémy jednotlivých členských států.

EP schválil zpřísnění postihů v oblasti sexuálního zneužívání dětí a dětské pornografie

EP na plenárním zasedání 27. 10. 2011 schválil [usnesení](#) o [návrhu směrnice](#) týkajícího se boje proti pohlavnímu zneužívání dětí a dětské pornografii. Usnesení bylo přijato velkou většinou (541:2). Návrh směrnice mj. vyžaduje, aby členské státy umožnily zablokování internetových stránek s dětskou pornografií na svém území nebo jejich smazání. Za tímto účelem by měly členské státy spolupracovat i se zeměmi mimo EU. Na celoevropské úrovni se počítá s implementací požadavků na zlepšení prevence a ochrany obětí, také stíhání pachatelů trestných činů má být efektivnější. Mezi navržená opatření patří stanovení minimálních trestních postihů pro zhruba 20 definovaných trestných činů v této oblasti. Přísnější tresty se mají týkat zejm. případů zneužívání dětí osobami, jako jsou rodinní příslušníci, učitelé či opatrovníci, či případů, kdy jsou zneužívány obzvláště zranitelné děti (děti s fyzickým či mentálním handicapem či pod vlivem omamných látek). Nucení dětí k prostituci by mělo být v rámci celé EU postihováno minimálně 10 lety odnětí svobody, výroba dětské pornografie až 3 lety, trestní postihy by se ale měly týkat i diváků sledujících taková videa na internetu. Trestným činem by mělo být i získávání důvěry dětí prostřednictvím internetu za účelem

jejich sexuálního zneužívání. Odsouzeným by mělo být dočasně, příp. i trvale zabráněno ve výkonu profesní činnosti zahrnující kontakty s dětmi. Členské státy by podle návrhu, který schválil EP, měly mít možnost vést také rejstříky pachatelů těchto činů, takže případný zaměstnavatel by se mohl jejich prostřednictvím informovat na trestní minulost potenciálního zaměstnance. Návrh nyní čeká pouze na formální schválení Rady, ke kterému by mělo dojít do konce roku 2011, přičemž členské státy by poté měly mít 2 roky na začlenění příslušných prováděcích předpisů do svých právních řádů.

EP odmítl výsledek soudního procesu s Tymošenkovou

V rámci plenárního zasedání EP 27. 10. 2011 bylo přijato [usnesení](#) věnované současnému vývoji na Ukrajině. Hlavním tématem byl výsledek soudního procesu s bývalou ukrajinskou premiérkou Julií Tymošenkovou, která byla v říjnu 2011 v Kyjevě odsouzena k sedmiletému trestu vězení za překročení pravomocí, které se týkalo především vyjednávání a následného uzavření smlouvy s Ruskem o podmínkách dodávek zemního plynu na Ukrajinu. EP v usnesení odsouzení Tymošenkové ostře odsoudil a žádal přezkoumání verdiktu soudu, kterému je připisováno politické pozadí. Představitelé EU již na okraj summitu Východního partnerství v září 2011 dali najevo ukrajinskému prezidentu Viktoru Janukovyčovi, že případné odsouzení Tymošenkové bude mít negativní vliv na proces uzavírání dohody o přidružení mezi EU a Ukrajinou (Ukrajina měla tuto dohodu uzavřít jako první ze zemí začleněných do programu Východního partnerství; více v příspěvku „Ve Varšavě se uskutečnil summit Východního partnerství“, [Monitoring září 2011](#)). Nyní se k hrozbě ochlazení vztahů mezi EU a Ukrajinou připojil i EP. Takový vývoj může být dvojsečný a mohl by vést k pohřbení dosavadních výsledků vztahů mezi EU a Ukrajinou, kterých se podařilo dosáhnout v posledních letech a na pozadí nelehkého vnitropolitického vývoje i peripetií vztahů Ukrajiny nejen se západním sousedem (EU), ale také s Ruskem.

PŘEHLED KLÍČOVÝCH HLASOVÁNÍ PLÉNA EP

Plénium EP ve dnech 12.–13. 10. 2011

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Sharon Bowles týkající se upisování dodatečných akcí kapitálu Evropské banky pro obnovu a rozvoj (A7-0227/2011)	573	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	64	-	9	-
Zpráva Salvatore Iacolinio týkající se provádění článku 10 protokolu Organizace spojených národů o střelných zbraních a stanovení vývozních povolení a opatření pro dovoz a tranzit střelných zbraní, jejich součástí, dílů a střeliva (A7-0157/2011)	624	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	17	-	2	-
Zpráva Vitali Moreiry týkající se mimořádných obchodních opatření pro země a území účastníci se procesu stabilizace a přidružení zavedeného EU či s tímto procesem spjaté (A7-0243/2010)	605	Cabrnoch, Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Strejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	20	-	18	-

Plénium EP ve dnech 24.–27. 10. 2011

Projednávaný návrh	Výsledek hlasování					
	Pro		Proti		Zdrželi se	
	Celkem	ODS	Celkem	ODS	Celkem	ODS
Zpráva Salvatore Tatarella týkající se uplatňování etap mezních hodnot emisí na úzkorozchodné traktory (A7-0282/2011)	630	Češková, Kožušník, Ouzký, Tošenovský, Vlasák	4	Strejček	18	Fajmon
Zpráva Sirpa Pietikäinen týkající se motorů uvedených na trh v rámci přechodného režimu (A7-0080/2011)	572	Češková, Kožušník, Ouzký, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	68	-	14	Fajmon, Strejček

Zpráva Gunnara Hökmarka týkající se globální ekonomické správy (A7-0323/2011)	476	-	105	-	72	Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Střejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil
Zpráva Sonii Alfano týkající se organizované trestné činnosti v Evropské unii (A7-0333/2011)	584	-	6	-	48	Češková, Fajmon, Kožušník, Střejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil
Zpráva Francesca Balzaniho a José Manuela Fernandese týkající se postoje Parlamentu k návrhu rozpočtu na rok 2012 ve znění pozměněném Radou (A7-0354/2011)	431	-	120	Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Střejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	124	-
Zpráva Svena Giegolda týkající se systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států (A7-0314/2011)	585	-	72	Češková, Fajmon, Kožušník, Ouzký, Střejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	11	-
Zpráva Roberty Angelilli týkající se pohlavního zneužívání a pohlavního vykořisťování dětí a dětské pornografie (A7-0294/2011)	541	Fajmon, Střejček, Tošenovský, Vlasák, Zahradil	2	-	31	Kožušník
Zpráva Jeana Lamberta týkající se norem, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení osoby požívající mezinárodní ochrany (A7-0271/2011)	476	Kožušník, Tošenovský	24	-	73	Fajmon, Ouzký, Střejček, Vlasák, Zahradil

Poznámky

1. Přehled obsahuje pouze ta hlasování, při nichž poslanci hlasovali na vyžádání po jménech.
2. Označení projednávaných návrhů vychází z pojmenování příslušných položek samotným EP. Možné inkonzistence v tomto směru je proto třeba přičíst na vrub této skutečnosti.

KALENDÁŘ NA LISTOPAD 2011

Pondělí	Úterý	Středa	Čtvrtek	Pátek
	1	2	3	4
			Rada COREPER II	Rada COREPER I
7	8	9	10	11
Rada Eurozóna	Rada ECOFIN	Rada COREPER II COREPER I		
EP AGRI, BUDG, DEVE, ECON, EMPL, ENVI, LIBE		EP AFCO, LIBE	EP AFCO, DROI, CONT, CULT, ITRE, LIBE, SEDE, TRAN	
14	15	16	17	18
Rada AGRICULTURE AND FISHERIES FAC	Rada AGRICULTURE AND FISHERIES	Rada COREPER II COREPER I		Rada COREPER I
EP Plénium INTA	EP Plénium	EP Plénium	EP Plénium AFET	
21	22	23	24	25
	Rada GAC	Rada COREPER II COREPER I	Rada TTE	Rada COREPER I
EP AFCO, CONT, ENVI, FEMM, IMCO, JURI, PETI, TRAN	EP AFCO, AFET, AGRI, BUDG, CULT, ECON, EMPL, ENVI, FEMM, IMCO, INTA, ITRE, JURI, PECH, PETI, REGI, TRAN	EP AFET, AGRI, BUDG, CONT, CULT, DROI, EMPL, IMCO, INTA, ITRE, LIBE, PECH, REGI, TRAN		
28	29	30		
Rada EYC	Rada EYC Eurozóna	Rada ECOFIN COREPER II COREPER I		
	EP AFET, CONT, DROI, ECON, ITRE, LIBE, SEDE	EP Plénium		

SEZNAM ZKRATEK

ACCA	Association of Chartered Certified Accountants (Asociace certifikovaných účetních)
AEA	Association of European Airlines (Asociace evropských aerolinií)
AFCO	Constitutional Affairs Committee (Výbor EP pro ústavní záležitosti)
AFET	Foreign Affairs Committee (Výbor EP pro zahraniční věci)
AGRI	Agriculture and Rural Development Committee (Výbor EP pro zemědělství a rozvoj venkova)
AGRICULTURE AND FISHERIES	Agriculture and Fisheries Council (Rada pro zemědělství a rybolov)
AIMA	Alternative Investment Management Association (Asociace manažerů alternativního investování)
ALDE	Group of the Alliance of Liberals and Democrats for Europe (Skupina Aliance liberálů a demokratů pro Evropu)
ATA	Air Transport Association of America (Americká asociace letecké dopravy)
BEREC	Body of European Regulators of Electronic Communications (Úřad evropských regulačních orgánů pro elektronické komunikace)
BEUC	Bureau Européen des Unions de Consommateurs (Evropský výbor spotřebitelských svazů)
BUDG	Budget Committee (Výbor EP pro rozpočet)
CBCR	country-by-country reporting (podávání přehledových zpráv podle jednotlivých zemí)
CCP	central counterparty (ústřední protistrana)
CEEP	European Centre of Employers and Enterprises (Evropské centrum zaměstnavatelů a podniků)
CEF	Connecting Europe Facility (Nástroj pro propojení Evropy)
CER	Community of European Railway and Infrastructure Companies (Společenství evropských železničních společností)
CIP	Competitiveness and Innovation Framework Programme (Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace)
COCOM	Communication Committee (Komunikační výbor)
COMECE	Commission des Episcopats de la Communauté Européenne (Komise biskupských konferencí zemí Evropského společenství)
CONT	Budgetary Control Committee (Výbor EP pro rozpočtovou kontrolu)
Coreper	Comité des Représentants Permanents (Výbor stálých zástupců)
CSR	Corporate Social Responsibility (společenská odpovědnost firem)
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
DEVE	Development Committee (Výbor EP pro rozvoj)
DPH	daň z přidané hodnoty
DROI	Human Rights Subcommittee (Podvýbor EP pro lidská práva)
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)
EBA	European banking Authority (Evropský úřad pro bankovníctví)
EC	European Community (Evropské společenství)
ECC	European Consumer Centre (Evropské spotřebitelské centrum)
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada pro hospodářské a finanční záležitosti)
ECON	Economic and Monetary Affairs Committee (Výbor EP pro hospodářství a měnu)
ECR	European Conservatives and Reformists Group (Skupina Evropských konzervativců a reformistů)
EFET	European Federation of Energy Traders (Evropská federace obchodníků s energiemi)
EFSS	European Financial Stability Facility (Evropský nástroj finanční stability)

EFSM	European Financial Stabilization Mechanism (Evropský mechanismus finanční stabilizace)
EGBA	European Gaming and Betting Association (Evropská asociace her a sázek)
EGF	European Globalisation Adjustment Fund (Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci)
EHP	Evropský hospodářský prostor
ECHA	European Chemicals Agency (Evropská agentura pro chemické látky)
EK	Evropská komise
ELFAA	European Low Fares Airline Association (Asociace evropských nízkorozpočtových aerolinií)
EMFF	European Maritime and Fisheries Fund
EMIR	European Markets Infrastructure Regulation (nařízení o infrastruktuře evropských trhů)
EMPL	Employment and Social Affairs Committee (Výbor EP pro zaměstnanost a sociální věci)
ENVI	Environment, Public Health and Food Safety Committee (Výbor EP pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin)
EP	Evropský parlament
EPHA	European Public Health Alliance (Evropská aliance pro veřejné zdraví)
EPO	European Patent Office (Evropský patentový úřad)
EPP	Group of the European People's Party (Christian Democrats) (Skupina Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů))
ER	Evropská rada
ERDF	European Regional Development Fund (Evropský fond pro regionální rozvoj)
ES	Evropské společenství
ESF	European Social Fund (Evropský sociální fond)
ESMA	European Securities and Markets Authority (Evropský orgán pro cenné papíry a trhy)
ESÚS	Evropská seskupení pro územní spolupráci
ETUC	European Trade Union Confederation (Evropská konfederace odborových organizací)
EU	Evropská unie
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FAC	Foreign Affairs Council (Rada pro zahraniční věci)
FEANTSA	European Federation of National Organisations Working with the Homeless (Evropská federace národních organizací pracujících s bezdomovci)
G20	skupina ministrů financí a guvernérů centrálních bank Argentiny, Austrálie, Brazílie, Kanady, Číny, Francie, Německa, Indie, Indonésie, Itálie, Japonska, Mexika, Ruska, Saudské Arábie, Jižní Afriky, Jižní Koreje, Turecka, Velké Británie, Spojených států amerických a EU)
GAC	General Affairs Council (Rada pro všeobecné záležitosti)
HDP	hrubý domácí produkt
HND	hrubý národní důchod
IATA	International Air Transport Association (Mezinárodní asociace leteckých dopravců)
ICAO	International Civil Aviation Organization (Mezinárodní organizace pro civilní letectví)
IMCO	Internal Market and Consumer Protection Committee (Výbor EP pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů)
IMI	Internal market information system (systém pro výměnu informací o vnitřním trhu)
INTA	International Trade Committee (Výbor EP pro mezinárodní obchod)
IOSCO	International Organization of Securities Commissions (Mezinárodní organizace komisí pro cenné papíry)
ISD	Investment Services Directive (směrnice o investičních službách)
ITRE	Industry, Research and Energy Committee (Výbor EP pro průmysl, výzkum a energetiku)
JHA	Justice and Home Affairs Council (Rada pro spravedlnost a vnitřní věci)
JURI	Legal Affairs Committee (Výbor EP pro právní záležitosti)
KDH	Kresťanskodemokratické hnutie (Křesťanskodemokratické hnutí)
LIBE	Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs (Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci)
MiFID	Markets in Financial Instruments Directive (směrnice o trzích finančních nástrojů)
MiFIR	Markets in Financial Instruments Regulation (nařízení o trzích finančních nástrojů)
MMF	Mezinárodní měnový fond
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MTF	Multilateral Trading Facility (mnohostranný obchodní systém)

NUTS	Nomenclature des Unites Territoriales Statistique (nomenklatura územních statistických jednotek)
OSN	Organizace spojených národů
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OTC	over the counter
OTF	Organised Trading Facility (organizovaný obchodní systém)
PECH	Fisheries Committee (Výbor EP pro rybolov)
PETI	Petition Committee (Výbor EP pro petice)
PRIPs	Packaged Retail Investment Products (strukturované retailové investiční produkty)
REGI	Regional Development Committee (Výbor EP pro regionální rozvoj)
RoHS	Restriction of Hazardous Substances (omezení nebezpečných látek)
S&D	Group of the Progressive Alliance of Socialists & Democrats in the European Parliament (Skupina Pokroková aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu)
SAPS	Single Area Payment Scheme (systém jednotné platby na plochu)
SaS	Svoboda a solidarita
SDKÚ	Slovenská demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana (Slovenská demokratická a kresťanská unie – Demokratická strana)
SEDE	Security and Defence Subcommittee (Podvýbor EP pro bezpečnost a obranu)
SPS	Single Payment Scheme (systém jednotné platby)
SURE	Policy Challenges Committee (Výbor EP pro politické výzvy)
SZP	společná zemědělská politika
T&E	European Federation for Transport and Environment (Evropská federace pro dopravu a životní prostředí)
TRAN	Transport and Tourism Committee (Výbor EP pro dopravu a cestovní ruch)
UEAMPE	European Association of Craft, Small and Medium-Sized Enterprises (Evropská asociace živnostníků a malých a středních podniků)
UNRWA	United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (Úřad OSN pro palestinské uprchlíky na Blízkém východě)
USA	United States of America (Spojené státy americké)
VFR	Víceletý finanční rámec EP
WEEE	Waste Electrical and Electronic Equipment (odpadní elektrická a elektronická zařízení)
WTO	World Trade Organisation (Světová obchodní organizace)
WWF	World Wide Fund for Nature (Světový fond na ochranu přírody)

SLOVNÍČEK

Amsterodamská smlouva

Revize primárního práva, která mění do té doby platná znění Smlouvy o ES a Smlouvy o EU. Byla podepsána 2. 10. 1997 a v platnost vstoupila 1. 5. 1999 (viz také „primární právo“).

balík

Soubor legislativních návrhů uveřejněných v jeden okamžik. Není nezbytně nutné, aby spolu jednotlivé návrhy meritorně souvisely.

Basilejský výbor pro bankovní dohled

Výbor vzniklý v roce 1974 při Bance pro mezinárodní platby. Vytváří standardy a doporučení pro bankovní dohled a zaměřuje na zlepšení spolupráce a pravidelné výměny informací v oblasti bankovního dohledu.

Coreper

Výbor stálých zástupců členských států EU v Bruselu (akronym francouzského Comité des Représentants Permanents). Jeho úkolem je asistence členským státům – projednávání a příprava návrhů, o nichž poté rozhoduje Rada, a udržování kontaktu s ostatními institucemi EU, zejm. s Komisí. Existuje ve dvou podobách. Coreper II je složen z vyslanců stálých misí, věnuje se především politicky a ekonomicky nejdůležitějším otázkám (společná zahraniční a bezpečnostní politika, institucionální otázky, rozpočet, příprava materiálů pro zasedání Evropské rady). Coreper I je složen z nižších diplomatických úředníků a zabývá se ostatními body agendy (viz také „Komise“ a „Rada“).

deriváty

Komplexní finanční instrumenty, jejichž hodnota je odvozena od hodnoty tzv. bazického instrumentu (cenný papír, komodita ap.). Mají termínovaný charakter (dochází ke zpoždění mezi sjednáním obchodu a jeho plněním) a jsou využívány např. k zajištění před budoucím růstem či poklesem ceny bazického instrumentu (viz také „swapy úvěrového selhání“).

dohodovací výbor

Výbor zástupců Evropského parlamentu a Rady připravující (za mediace Komise) podklady pro třetí (poslední) čtení spolurozhodovací procedury, jež pak musejí obě instituce (dospěje-li dohodovací výbor k dohodě) přijmout, má-li navrhovaná legislativa vstoupit v platnost. Dohodovací výbor má omezený mandát 6 týdnů, prodloužit jej lze maximálně o 14 dní (viz také „Evropský parlament“, „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

EU-15

Těž „starší členské státy“. Označení pro původní státy EU před jejím východním rozšířením v roce 2004.

Evropský parlament

Dříve též Společné (parlamentní) shromáždění. Od roku 1979 jediný přímo legitimovaný (volený) orgán EU, jenž by měl reprezentovat „evropské občany“. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně se člení na výbory, politicky na frakce. Minimálně jednou měsíčně (s výjimkou srpna) zasedá v plénu (viz také „Komise“ a „Rada“).

farmakovigilance

Dozor nad léčivými přípravky po jejich registraci směřující k zajištění maximální bezpečnosti a co nejvyššího poměru prospěšnosti léčivého přípravku k jeho rizikům. Součástí této činnosti je detekce, hodnocení, pochopení a prevence nežádoucích účinků léků nebo problémů, jako je např. špatné užívání nebo zneužívání léků, lékové interakce, vliv na plod, na kojené děti atd.

frakce

Seskupení politických stran na základě ideové spřízněnosti či dlouhodobé nadnárodní spolupráce. Působí v Evropském parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

Health Check

Doslova „zdravotní kontrola“. Střednědobá revize fungování reformy společné zemědělské politiky, jejíž podoba (novelizace čtyř stěžejních legislativních norem) byla schválena v roce 2008.

hedgeové/zajišťovací fondy

Fondy, které se proti nepříznivému vývoji na kapitálových (akciových) trzích zajišťují tím, že nákup cenného papíru vyrovnávají současným prodejem jiného aktiva. Hedgeové fondy jsou považovány za rizikové, vyžadují relativně vysokou vstupní investici a zpravidla nejsou regulovány (viz také „soukromé kapitálové fondy“).

implementace

Proces přijímání norem, jež na úrovni členských států provádějí směrnice přijaté na úrovni EU (viz také „směrnice“).

intergroup

Těž meziskupina. Neoficiální seskupení poslanců Evropského parlamentu složené z členů různých výborů s cílem umožnit neformální výměnu názorů na konkrétní otázky napříč politickými frakcemi a podporovat kontakty mezi poslanci a občanskou společností. Intergroup nesmí vyvíjet činnost, která by mohla vést k záměně s oficiálními činnostmi Evropského parlamentu (viz také „Evropský parlament“).

kohezní politika

Politika snižování rozdílů mezi regiony, snižování zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem harmonického vývoje EU.

KOM dokument

Návrh právní normy nebo jiné sdělení či zpráva Komise Radě a/nebo jiné instituci EU (viz také „Komise“ a „Rada“).

Komise

Evropská komise, dříve též Vysoký úřad. Reprezentant nadnárodního principu vládnutí v EU, v naprosté většině případů iniciátor legislativy EU. Funkcionálně se člení na generální ředitelství (tzv. DGs), zasedá alespoň jedenkrát týdně (viz také „Evropský parlament“ a „Rada“).

komitologie

Souborné označení pro výbory, jimiž si Rada udržuje kontrolu nad Komisí, ve věci pravomocí, které na ni delegovala (viz také „Komise“ a „Rada“).

komunitarizace

Proces odstraňování prvků mezivládní spolupráce ve prospěch prvků nadnárodních. V legislativním procesu se týká např. rozšiřování legislativního monopolu Komise, spolurozhodovací procedury či odstraňování jednomyslného hlasování v Radě (viz také „Komise“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

konzultace

Těž konzultační procedura. Druhá nejčastější legislativní procedura v EU, při níž je Rada nad Evropským parlamentem zvýhodněna (jeho názor nemusí brát v úvahu) (viz také „Evropský parlament“, „Rada“ a „spolurozhodování“).

krátký prodej

Spekulace na pokles ceny cenného papíru či komodity. Investor si předmět spekulace za úplaty zapůjčí a obrem prodá třetí straně. V době, kdy má předmět spekulace vrátit, jej na trhu znovu nakoupí a vrátí. Rozdíl cen v době prodeje třetí straně a v době zpětného nákupu je základem investora zisku (nebo ztráty). Spekulace na růst ceny se nazývá dlouhý prodej.

kvalifikovaná většina

Pojem známý především z hlasování v Radě. Pro přijetí konkrétního opatření je nezbytné získat nadpoloviční většinu členů (Rady nebo jiného orgánu) a přibližně 70 % vážených hlasů (přibližně proto, že např. při rozšiřování EU o nové členské státy dochází k jejich „převažování“). Nově se prosazujícím a prozatím „doplňkovým“ kritériem je populace, resp. to, zda kvalifikovaná většina popsaných parametrů reprezentuje také určité procento populace EU (Smlouva z Nice uvádí 62%) (viz také „Rada“).

Listina základních práv EU

Dokument vypracovaný na návrh Evropské rady v Kolíně nad Rýnem z června 1999 tzv. Konventem, působícím v době od 17. 12. 1999 do 2. 10. 2000. Listina čítá 50 článků rozdělených do 7 kapitol a má být katalogem základních práv občanů EU. Přijala ji Evropská rada na summitu v Nice 7. 12. 2000. V té době nebylo rozhodnuto o závaznosti obsahu Listiny ani o jejím napojení na stávající primární právo. V tomto směru se stala průlomem až Smlouva zakládající Ústavu pro Evropu, která Chartu obsahovala přímo ve svém textu, a následně Lisabonská smlouva, která text Charty sice neobsahuje, považuje jej však za právně závazný stejně jako příslušné texty primárního práva. Ratifikace Lisabonské smlouvy tedy de iure znamená i ratifikaci Charty (viz také „primární právo“ a „Rada“).

nařízení

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje (resp. zpravidla z definice ani nepovoluje) žádnou další intervenci (viz také „směrnice“).

Pakt stability a růstu

Dokument mající zajistit, že členské státy budou dodržovat rozpočtovou disciplínu i po zavedení jednotné měny euro. Sestává z rezoluce Evropské rady přijaté v červnu 1997 a dvou nařízeních z července 1997. V červnu 2005 byla pravidla Paktu rozvolněna.

posílená spolupráce

Nástroj EU zakotvený v čl. 326–334 Smlouvy o fungování EU. Od přijetí Amsterodamské smlouvy umožňuje, aby se některé členské státy EU (minimálně však třetina z nich, v současnosti 9) mohly v určité oblasti integrovat nad rámec integrace dosažené EU jako celkem. Posílená spolupráce musí být otevřená všem členským státům, nesmí narušovat vnitřní trh EU, hospodářskou, sociální a územní soudržnost ap. Rada o jejím zahájení zpravidla rozhoduje kvalifikovanou většinou, souhlasit musí i Evropský parlament (viz také „Amsterodamská smlouva“, „Evropský parlament“, „kvalifikovaná většina“, „Rada“, „Smlouva o fungování EU“).

primární právo

Suma zřizovacích smluv tří společenství a smluv, které je mění a doplňují (včetně doprovodných protokolů a prohlášení). Součástí primárního práva jsou i přístupové smlouvy všech členských států. Určujícím znakem primárního práva je způsob jeho kreace: na základě svolání mezivládní konference, s platnou zásadou jednotnosti členských států a následnou ratifikací ve všech členských státech. „Protipólem“ primárního práva je právo sekundární, které vzniká na základě normotvorby příslušných orgánů Společenství (EU) a musí být s primárním právem v souladu.

princip subsidiarity

Princip mající zajistit, že opatření jsou přijímána co nejbližší občanům (na nejnižším stupni správy, jenž umožňuje jejich realizaci nebo výkon). Do primárního práva byl včleněn Smlouvou o Evropské unii.

Rada

Rada EU nebo také Rada ministrů. Reprezentant mezivládního („národního“) principu vládnutí v EU. Podílí se na přijímání legislativy EU, funkcionálně je tvořena Evropskou radou (summitem), devíti resortními radami a Coreperem). Zasedá podle potřeby, summity se konají minimálně čtyřikrát ročně (viz také „Coreper“, „Evropský parlament“ a „Komise“).

ratingová agentura

Organizace zaměřující se na vyhodnocování platební schopnosti tržních subjektů nebo států, u nichž označuje ocenění kredibility („úvěruschopnosti“) na zahraničních trzích. Mezi nejznámější ratingové agentury patří Standard & Poor's, Moody's a Fitch-IBCA. Hodnocení se promítá v tzv. ratingu, jenž je na škále nejlepší-nejhorší označován začátečními písmeny abecedy: AAA/D (Standard & Poor's) nebo Aaa/C (Moody's).

rozhodnutí

Výsledek legislativního procesu v EU. Právní norma, jež je přímo účinná, a tudíž ze strany členských států nevyžaduje žádnou další intervenci. V porovnání s nařízením se však týká jednotlivého případu a je závazné pro toho, komu je určeno (viz také „nařízení“ a „směrnice“).

Schengenské dohody

Souhrnné označení pro dva smluvní dokumenty: Schengenskou dohodu o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích z roku 1985 a Schengenskou prováděcí úmluvu z roku 1990.

směrnice

Výsledek legislativního procesu v EU. Specifická právní norma, jež je v zásadě závazná pouze z hlediska výsledku. Zpravidla vyžaduje prováděcí normu (zákon, vyhlášku), jíž jsou povinny přijmout všechny členské státy (viz také „nařízení“).

Smlouva o fungování EU

Též Smlouva o Evropském společenství revidovaná Lisabonskou smlouvou. Druhá ze dvou hlavních částí Lisabonské smlouvy.

soukromé kapitálové fondy

Též fondy private equity. Fondy využívající kapitál k založení, rozvoji nebo odkupu firem s rychlým růstovým potenciálem. Působí zpravidla mimo veřejné akciové trhy (viz také „hedgeové/zajišťovací fondy“).

společný postoj

Výsledek prvního čtení spolurozhodovací procedury v Radě (viz také „Rada“ a „spolurozhodování“).

spolurozhodování

Též spolurozhodovací procedura. Nejčastější legislativní procedura v EU, na níž se rovným dílem podílí Evropský parlament i Rada (viz také „Evropský parlament“, „konzultace“, „Rada“).

swapy úvěrového selhání

Derivát, který slouží k přenosu úvěrového rizika mezi dvěma protistranami. Kupující se chce zajistit proti riziku úvěrového selhání tzv. bazického instrumentu (dluhopis ap.). Ztrátu v případě selhání hradí prodávající, který si za tuto ochranu nechává platit. Na rozdíl od pojištění nejsou swapy úvěrového selhání zpravidla regulovány (viz také „deriváty“).

systém obchodování s emisními povolenkami

Administrativní přístup k omezení emisí škodlivých a/nebo skleníkových plynů. Je založen na „zastropování“ emisí jednotlivých účastníků systému (zejm. podniků). Ty, které svou kvótu nevyčerpají (tj. vypustí menší objem emisí), mohou své „povolenky“ prodat těm, které ji naopak přečerpají.

unbundling

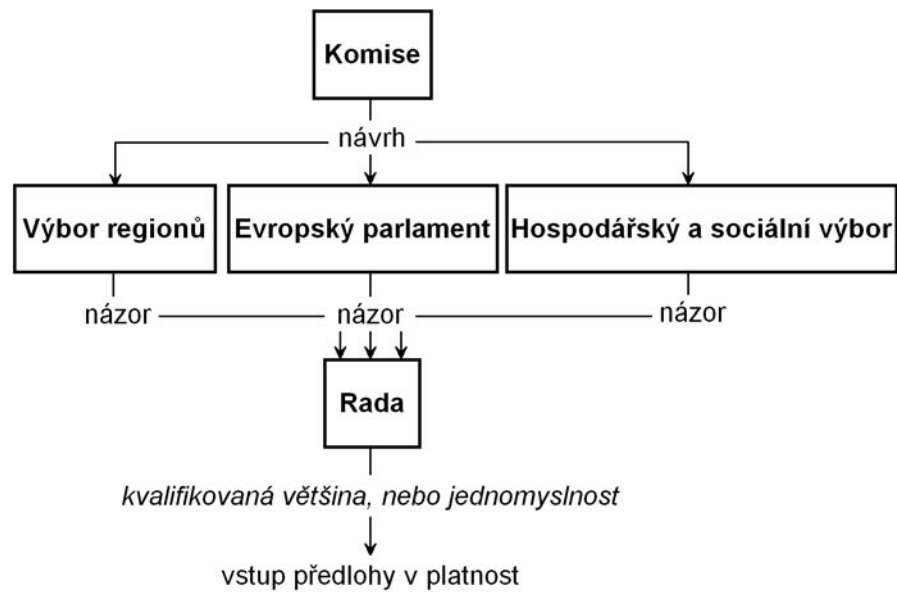
Termín, jež lze přeložit jako „rozdělení“. V souvislosti s liberalizací energetických trhů je často používán pojem „vlastnický unbundling“ či „právní unbundling“, jež označuje právní oddělení produkce od distribuce a obchodu s energetickými zdroji.

zelená kniha

Nelegislativní dokument Komise, jež má podpořit či nastartovat debatu o určitém tématu. Po jejím uveřejnění zpravidla následuje publikace „bílé knihy“ či sdělení Komise. Ty již předkládají konkrétnější řešení a mohou vyústit v příslušný legislativní návrh (viz také „Komise“).

SCHÉMATA ROZHODOVACÍCH PROCEDUR

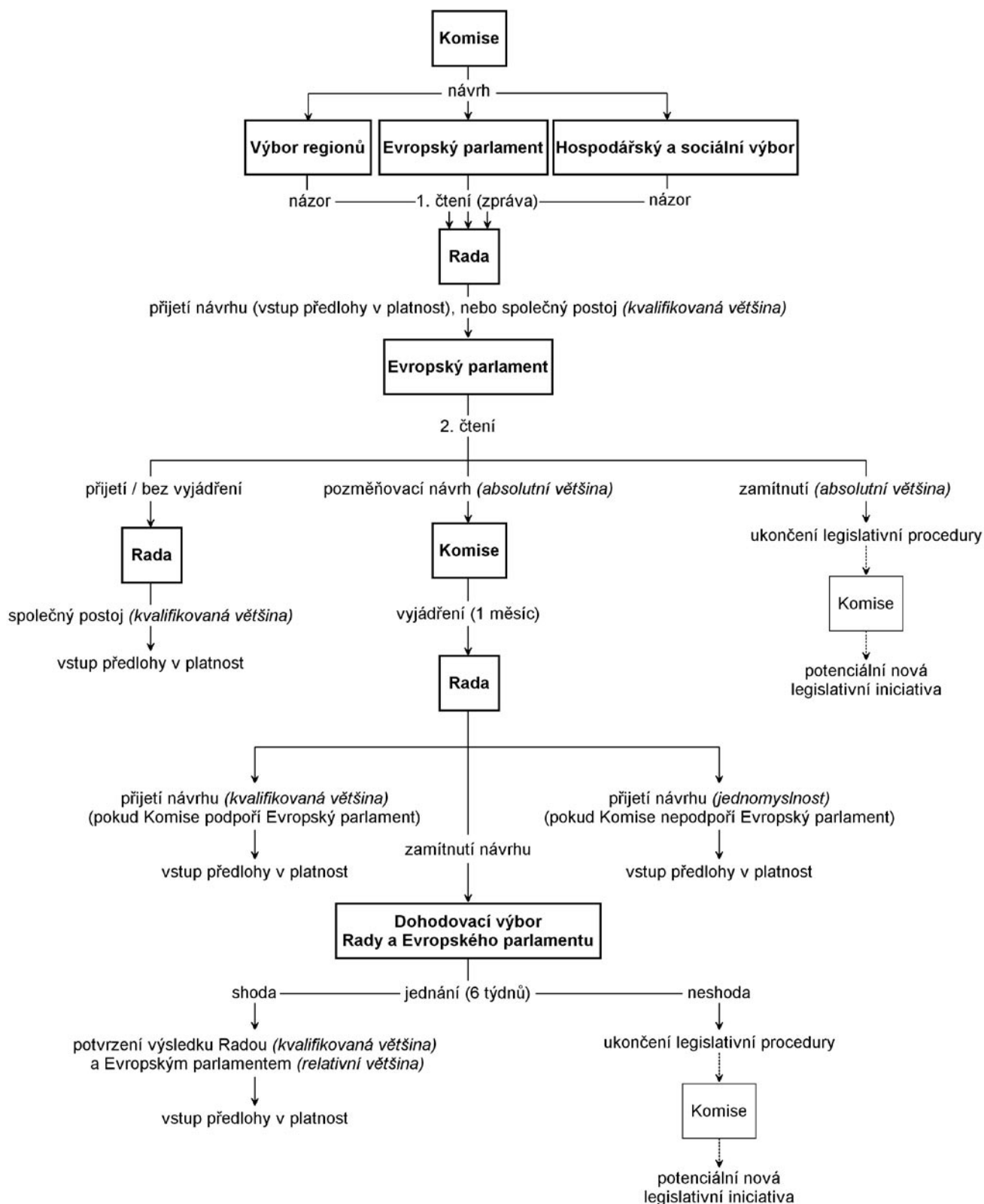
Schéma konzultační procedury

Poznámky

1. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
2. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky není stanovena.
3. Uvedené schéma je jen orientační.

Schéma spolurozhodovací procedury

Poznámky

1. V případě nesplnění požadovaných podmínek legislativního procesu (a v případě neexistence alternativního postupu) projednávání návrhu končí.
2. Komise může svůj návrh z projednávání kdykoli stáhnout.
3. Standardní lhůta pro jednotlivé kroky činí tři měsíce (není-li uvedeno jinak). Po dohodě Rady a Evropského parlamentu ji lze prodloužit o třetinu.
4. Procedura se vyznačuje intenzivní komunikací mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry. Uvedené schéma je jen orientační.